

153. 9478
ป 322 ก
ร. 2

รายงานการวิจัยเรื่อง
“การวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา
สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร”
The Analysis of Aural Tests : Case Study
The Music Examination Board of United Kingdom

1 พ.ค. 2555

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(เงินรายได้คณะศิลปกรรมศาสตร์) ประจำปี 2549

ISBN 978-974-8182-28-5

S 350100

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” (The Analysis of Aural Tests Case Study : The Music Examination Board of United Kingdom.) ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ กาญจนา อินทรสุนานนท์ และ อาจารย์ ดร.ชนิดา ดังเดชะหิรัญ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย ซึ่งผู้วิจัย ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน และท่านคณาจารย์ผู้สอนดนตรีทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัย ได้ สัมภาษณ์ข้อมูล จนกระทั่งสามารถวิเคราะห์สรุปงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ที่สั่งสอนอบรมทางด้านดนตรีมาตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน ได้แก่ อาจารย์ปิยะพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิเชียร วรินทร์เวช อาจารย์ ดร.วิภา คงคากุล อาจารย์สมชาย อัสวโกวิท อาจารย์สมเกียรติ สายวงศ์ อาจารย์ วินิจ คำแหง Professor Kid Young Professor Vilmos Olah และ Professor Dr. Mathias Boegner ซึ่งคุณความดีของท่านทั้งหลายเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ให้โอกาสในการทำงานวิจัยนี้

ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์

บทคัดย่อ งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” (The Analysis of Aural Tests Case Study : The Music Examination Board of United Kingdom.)

ผู้วิจัย นายประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์

✳ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระในการฝึกโสตประสาททางดนตรี ในหลักสูตรการสอนดนตรีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล และวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรีของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักสูตรทดสอบโสตประสาททางดนตรีของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร คือ Trinity College of Music , Guildhall School of Music & Drama , Australian Music Examinations Board และ The Associated Board of the Royals Schools of Music รวมถึงหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทใหม่ซึ่งเป็นของ Trinity Guildhall 2007 Examination และสัมภาษณ์ครูผู้สอนดนตรีที่มีประสบการณ์ส่งนักเรียนสอบ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรทดสอบโสตประสาททางดนตรีมีเนื้อหาในการทดสอบ 4 ด้าน คือ

1. หัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval)
2. หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic)
3. หัวข้อเสียงประสาน (Harmony)

4. หัวข้ออื่น ๆ ได้แก่ บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) , ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/Legato) , ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) , รูปแบบของเพลง (Form) , โครงสร้างบทเพลง (Structure) , สไตล์และยุคทางดนตรี (Style and Period) , ความเป็นดนตรีโทนอล (Tonality) , อารมณ์เพลง (Mood), รูปทรงดนตรี (Texture) , อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic)

✳ จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า การฝึกโสตประสาททางดนตรีจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูดนตรีไม่ควรละเลยในการสอน ควรตระหนักให้ความสำคัญและใช้เวลากับการฝึกโสตประสาทควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติดนตรี และการเรียนทฤษฎีดนตรีสากล การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยส่งผลดีต่อนักเรียนอย่างยิ่ง เพราะนอกจากความสามารถทางการปฏิบัติดนตรีที่ดีแล้ว นักดนตรีที่ดีต้องมีปัญญาแตกฉานทางดนตรี มีความคิดแบบมีวิจารณญาณ มีหลักเหตุผลในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางดนตรีได้ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ

คำสำคัญ : การฝึกโสตประสาททางดนตรี / หลักสูตรทดสอบโสตประสาท / ดนตรีศึกษา

108 หน้า ISBN 978-974-8182-28-5

THE ANALYSIS OF AURAL TESTS CASE STUDY : THE MUSIC
EXAMINATION BOARD OF UNITED KINGDOM.

THE RESEARCHER : MR. PRAPANSAK PUM-IN

The purpose of this research is to study of music content about aural training in standard music curriculum and analysis of aural tests case study : The Music Examination Board of United Kingdom (Trinity College of Music , Guildhall School of Music & Drama , Australian Music Examinations Board , The Associated Board of the Royals Schools of Music and Trinity Guildhall 2007 Examination) . The research methodology was done by using qualitative research. The population are the music teachers who have experience in music examination. The music teacher were interviewed about aural training and problem teaching.

This study shows that the curriculum of aural training has 4 contents : (1) Pitch , Melody and Interval. (2) Rhythmic (3) Harmony (4) The other such as dynamic , articulation , tempo , form and structure , style and period , tonality , mood , texture

From the results. The Aural Training (or ear training) is a very important part of musical development. As to the former approach , that of rushing through aural training skill after skill and concept after concept. The teacher must trying to cover the subject of music theory , music practicing and aural training a little bit at a time. The best musician have to be a good musical ability, critical thinking and musicianship. The teacher should emphasize both music theory and aural training for developing of children.

KEY WORDS : MUSIC AURAL TRAINING / MUSIC AURAL TEST /
MUSIC EDUCATION

100 pp. ISBN 978-974-8182-28-5

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของงานวิจัย	1
1.2 จุดประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.1.1 แนวคิดเรื่องการฟังคนตรี	7
2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกโศตประสาทของนักคนตรีศึกษาที่สำคัญ..	12
2.1.3 ความหมายของการฝึกโศตประสาท	23
2.1.4 หลักสูตรการฝึกโศตประสาทของสถาบันคนตรีต่าง ๆ	25
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น	52
3.2 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล	52
3.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	53
3.4 ขั้นตอนการนำเสนอผลงานวิจัย	54

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิเคราะห์

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากหลักสูตรการทดสอบโศตประสาท	55
4.1.1 หัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval)	55
4.1.2 หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic)	62
4.1.3 หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic)	68
4.1.4 หัวข้อทดสอบโศตประสาทด้านอื่น ๆ	75
4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	81
4.2.1 หัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval)	81
4.2.2 หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic)	82
4.2.3 หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic)	83
4.2.4 หัวข้อทดสอบโศตประสาทด้านอื่น ๆ	85

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย	89
5.2 อภิปรายผล	95
5.3 ข้อเสนอแนะ	98

บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	103
ประวัติย่อผู้วิจัย	108

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงตัวโน้ต สัญลักษณ์และการอ่านออกเสียงด้วยวิธีของโคดาบ	22
ตารางที่ 4.1 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 1	56
ตารางที่ 4.2 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 2	57
ตารางที่ 4.3 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 3	57
ตารางที่ 4.4 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 4	58
ตารางที่ 4.5 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 5	59
ตารางที่ 4.6 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 6	60
ตารางที่ 4.7 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 7	61
ตารางที่ 4.8 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 8	62
ตารางที่ 4.9 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 1	63
ตารางที่ 4.10 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 2	63
ตารางที่ 4.11 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 3	64
ตารางที่ 4.12 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 4	65
ตารางที่ 4.13 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 5	66
ตารางที่ 4.14 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 6	67
ตารางที่ 4.15 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 7	67
ตารางที่ 4.16 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 8	68
ตารางที่ 4.17 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 1..	69
ตารางที่ 4.18 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 2..	69
ตารางที่ 4.19 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 3..	70
ตารางที่ 4.20 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 4..	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.21 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 5..	71
ตารางที่ 4.22 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 6..	72
ตารางที่ 4.23 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 7..	73
ตารางที่ 4.24 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 8..	75
ตารางที่ 4.25 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 1	75
ตารางที่ 4.26 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 2	76
ตารางที่ 4.27 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 3	76
ตารางที่ 4.28 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 4	77
ตารางที่ 4.29 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 5	78
ตารางที่ 4.30 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 6	78
ตารางที่ 4.31 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 7	79
ตารางที่ 4.32 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 8	80

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของงานวิจัย

ดนตรี เป็นศิลปะแห่งเสียงที่มนุษย์ได้บรรจงสร้างสรรค์ขึ้น นับตั้งแต่เมื่อผู้คนได้ยินเสียงจากธรรมชาติและพยายามลอกเลียนเสียง จนกระทั่งสร้างเสียงดนตรีขึ้นได้ เสียงดนตรีอยู่คู่กับมนุษย์มาโดยตลอดไม่ว่าชนชาติใด ภาษาใด ความเชื่อทางศาสนาใด ดนตรีได้แทรกซึมเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ อันแสดงถึงความเจริญทางจิตใจและอารยธรรมของมนุษย์ชนชาติต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยอาศัยเสียงเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้สึกของศิลปิน เสียงดนตรีเป็นเสียงที่มีความงามนำมาเรียบเรียงอย่างมีศิลปะขึ้นเป็นบทเพลง ความแตกต่างระหว่างเสียงดนตรีกับเสียงอื่น ๆ คือเสียงดนตรีเป็นเสียงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยอาศัยความงดงามของเสียง ศิลปินผู้สร้างเสียงได้สอดใส่อารมณ์ลงไปในเสียง เพื่อให้เสียงมีความรู้สึกทางศิลปะหรือวิญญาณของศิลปะ ส่วนเสียงอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เสียงดนตรีนั้นเป็นเพียงแต่เสียงที่ขาดคุณสมบัติทางศิลปะ กล่าวคือขาดความรู้สึกทางศิลปะในเสียง (สุกรี เจริญสุข, 2532 : 8)

ดนตรีเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าศาสตร์แขนงอื่น ๆ สมควรจัดเข้าหลักสูตรให้เรียนกันตั้งแต่ประถมศึกษา การเรียนดนตรีภาคปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคน แต่การเรียนดนตรีภาคปฏิบัติให้ได้ผลดีนั้นเรียนได้เฉพาะบางคน หากมุ่งให้นักเรียนภาคปฏิบัติเฉพาะผู้ที่มีความถนัดเท่านั้น เช่น การตั้งวงดนตรีของโรงเรียนนั้นหาเพียงพอไม่ เด็กอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเรียนดนตรีภาคปฏิบัติได้ก็ควรให้เรียนดนตรีภาคทฤษฎี ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจดนตรี เพราะผู้ที่ไม่มีสมาธิความเข้าใจดนตรี ไม่มีโอกาสฟังเพลงหรือฟังดนตรีให้เกิดความซาบซึ้งได้เลย ชีวิตคนเราคลุกคลีอยู่กับเสียงเพลง เสียงดนตรีตลอดจนศิลปะในด้านการแสดงต่าง ๆ ต้องอาศัยดนตรีประกอบตลอดเวลา ศาสตร์นี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุก ๆ คน เมื่อทุกคนยอมรับว่าดนตรีเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ก็คงได้พยายามศึกษาวิชาดนตรีขึ้นพื้นฐานจากตำราซึ่งพอหาได้ไม่ยากนัก(วิรัช ชูสูงเนิน, 2520: 3-4)

การฟังเป็นกิจกรรมดนตรีที่สำคัญมาก เพราะว่าดนตรีเป็นเสียงซึ่งมีทางเดียวเท่านั้นที่รับรู้ได้ก็คือการฟัง โดยปรกติแล้วในชีวิตประจำวันของเรามีเสียงต่าง ๆ ที่ผ่านหูของเราเข้ามาอย่างมากมาย เสียงที่ผ่านหูเข้ามานั้นสามารถแบ่งจากการรับรู้ได้เป็น 2 ประเภท คือ เสียงที่เราไม่ได้

รับรู้ในรายละเอียดกับเสียงที่เราสามารถรับรู้ในรายละเอียดได้ เสียงประเภทแรกนั้นเป็นเสียงที่เราไม่ได้รับรู้ในรายละเอียด เสียงประเภทนี้ผ่านหูของเราเข้ามาโดยที่เราไม่สนใจรับฟัง แต่เราก็ได้ยิน ตัวอย่างเช่นเสียงรถยนต์ที่วิ่งผ่านไปมา เสียงเพลงจากวิทยุข้างบ้าน เสียงฝนตกฟ้าร้อง เป็นต้น ส่วนเสียงประเภทหลังนั้น เป็นเสียงที่เราสามารถรับรู้ในรายละเอียดต่าง ๆ ได้เพราะว่าเราสนใจรับฟังเสียงนั้น ตัวอย่างเช่น เสียงร้องของแมลงตอนกลางคืนที่เราสนใจฟังเพราะอยากรู้ว่าเป็นเสียงของแมลงอะไร เสียงนกร้องอย่างไรเพราะทำให้เราต้องหยุดฟังด้วยความสนใจ เสียงเพลงที่ขับร้องโดยนักร้องที่เราถูกใจ และเราตั้งใจฟังด้วยความสนใจ จากที่กล่าวมานี้เห็นได้ว่าความแตกต่างของเสียงทั้งสองประเภทนี้อยู่ที่ความสนใจรับฟังเพียงอย่างเดียว การที่เสียงผ่านหูเราไปโดยที่เราไม่สนใจฟังนั้น โดยทั่วไปเรียกว่า “การได้ยิน” (Hearing) ส่วนการที่เราฟังด้วยความสนใจเรียกว่า “การฟัง” (Listening) (สมชาย อมระรักษ์, 2542: 91) ดังนั้นจึงมีความสำคัญที่ผู้เรียนดนตรีต้องเอาใจใส่กับการรับฟังเสียงดนตรี ทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญอย่างมากอย่างหนึ่งในทางดนตรี เพราะเหตุว่าดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การฟังดนตรีเป็นทักษะสำคัญพื้นฐานที่ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรี เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในดนตรีต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2535 : 141)

จากข้อความของนักวิชาการดนตรีที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ทราบว่าดนตรีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเสียง การได้ยินเสียงแล้ววิเคราะห์ด้วยสติปัญญาทำให้มนุษย์รับรู้ถึงคุณค่าทางสุนทรีย์ของเสียงดนตรีได้ ดังนั้นผู้เล่นดนตรีจึงต้องมีการรับรู้ทางโสตประสาททางเสียงอย่างดี จึงสามารถบรรเลงดนตรีได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งนักวิชาการดนตรีหลายท่านได้กล่าวถึงคุณสมบัติของบุคคลที่สามารถเรียนดนตรีได้ดีและประสบความสำเร็จไว้ดังนี้

กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2509 :4) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์เพื่อประกอบการพิจารณาบุคคลที่สามารถเรียนวิชาดนตรีได้ดีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่ใจในศิลปวิชาดนตรีและมีรสนิยมสูงมากกว่าคนธรรมดา
2. มีความถนัดในการเป็นนักดนตรีโดยอุปนิสัยเป็นทุนเดิมอยู่มากแล้วตามธรรมชาติ
3. เป็นผู้ที่มีโสตประสาท ร่างกายสมประกอบและมีสุขภาพสมบูรณ์
4. เป็นผู้ที่มีความมานะพากเพียรเป็นพิเศษ เพราะในการเรียนดนตรีต้องบากบั่นศึกษาและฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญอยู่ตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุด
5. เป็นผู้ที่มีปฏิภาณและสติปัญญาดีจึงเรียนวิชาดนตรีระดับสูงขึ้นไปได้ผล มิใช่ว่าเขาใครก็ได้ที่เรียนวิชาอื่นไม่ได้แล้วมาเรียนดนตรีก็แล้วกัน ดังที่เข้าใจผิด ๆ กันอยู่มากในวงการศึกษาและโดยทั่วไป
6. เป็นผู้ที่มีสมาธิและความจำดีเป็นพิเศษ เพราะในการศึกษาวิชาดนตรีย่อมต้องอาศัยความจำอยู่มากกว่าอื่นใด

7. เป็นผู้ที่ต้องขวนขวายหาความรู้แขนงวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมอยู่เสมอ เช่น วรรณคดี ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมศาสตร์ ฯลฯ

8. เป็นผู้ที่อยู่ในระเบียบวินัย เพราะในการบรรเลงดนตรีร่วมกับผู้อื่นนั้นย่อมต้องอาศัยระเบียบวินัยเสียยิ่งกว่าทหารเสียอีก

9. เป็นผู้ที่มีโอกาสได้รับการสนับสนุนให้ได้มีอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่เหมาะสมมีคุณภาพดีไว้ใช้ศึกษาฝึกหัด และต้องเอาใจใส่ดูแลรักษาเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ที่ตนใช้ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยดีที่สุดเสมอ

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2540: 4) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่สามารถเรียนดนตรีได้ดีไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. มีความรัก ความชอบ
2. มีความถนัดโดยธรรมชาติ
3. มีความมานะอดทน ขยันหมั่นเพียร
4. มีร่างกายสมบูรณ์
5. มีโสตประสาทดี
6. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ปฏิภาณดี
7. มีความจำดี
8. มีสมาธิดี
9. มีระเบียบวินัยดี
10. มีสุขภาพอนามัยดี
11. ต้องเป็นผู้ได้รับการสนับสนุนให้มีเครื่องดนตรีใช้ในการฝึกฝน และต้องเอาใจใส่ดูแลสภาพเครื่องดนตรีให้ดีอยู่เสมอ

สมชาย รัศมี (2536 : 145) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักดนตรีที่ดีไว้ 13 ประการ ในหัวข้อหนึ่งกล่าวว่า นักดนตรีที่ดีต้องมีความละเอียดละอในการฟัง การอ่าน การเขียน และการเล่นอย่างปล่อยให้รายละเอียดที่ไพเราะน่าสนใจ หรือกลเม็ดต่างๆ ผ่านไป โดยมีได้กระทบโสตประสาทของเรา

คุณหญิง พนมยงค์ บุญทัศนกุล (2539 : 72) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูสอนขับร้องไว้ว่า ต้องศึกษาให้เข้าใจถึงสมรรถภาพของเสียง คุณภาพเสียงและสุขภาพเสียงของศิษย์อย่างละเอียด มิใช่สอนไปตามความพอใจของตนเอง

จากข้อความข้างต้นทำให้ทราบว่า ในการเรียนการสอนดนตรีให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะทางด้านร่างกายหลายประการ ผู้เรียนดนตรีต้องมีความ

พร้อมทางด้านร่างกายในการบังคับกล้ามเนื้อให้ทำงานตามที่ต้องใช้ในการบรรเลงเครื่องดนตรีหรือ การร้องได้อย่างดี จึงสามารถทำให้การบรรเลงดนตรีหรือการร้องเป็นไปได้อย่างไม่ขัดข้อง นอกเหนือจากความพร้อมทางด้านกล้ามเนื้อต่าง ๆ แล้ว ยังต้องมีความพร้อมทางการได้ยินและ ความมีสติปัญญาที่ดี เพราะนักดนตรีที่ดีต้องมีคุณสมบัติการได้ยินที่ดี การวิเคราะห์เสียงที่ตนเอง ได้ยินว่ามีคุณภาพเพียงไร การคิดพิจารณาในการเล่นอย่างฉลาด เหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ สำคัญในการเรียนการสอนดนตรีทั้งสิ้น

ในการฟังที่เกี่ยวข้องกับเรียนการสอนดนตรีนั้นนับได้ว่ามีความสำคัญมาก เพราะผู้ศึกษา วิชาดนตรีต้องใส่ใจกับรายละเอียดที่ตนเองได้ฟังอย่างมาก ต้องมีความรู้ความสามารถในการ วิเคราะห์สิ่งที่รับฟังได้ ซึ่งความสามารถนี้ต้องได้รับการฝึกฝนควบคู่กับความสามารถทางทักษะ ดนตรีด้านอื่น ๆ ซึ่งเรียกว่า “การฝึกโสตประสาท”

สมชาย อมระักษ์ (2529 : 115) ได้กล่าวถึงการฝึกโสตประสาทกับนักศึกษาวิชาดนตรีไว้ ว่า นักศึกษาวิชาดนตรีในทุก ๆ แขนงนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการฝึกพัฒนาโสตประสาท ใน ส่วนของนักศึกษาสาขาการศึกษา ซึ่งส่วนมากต้องประกอบอาชีพเป็นครูดนตรี จำเป็นต้องนำ เทคนิคเหล่านั้นมาพัฒนาเด็กและเยาวชน แก้ไขปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น การฝึกโสตประสาทสำหรับนักศึกษาวิชาดนตรีนั้น นอกจากพัฒนาเพื่อความ เข้าใจในดนตรี ความซาบซึ้งในดนตรีแล้ว มีความจำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความสามารถในการ จำแนกเสียงอย่างละเอียดละออได้ อันประกอบด้วยการใช้บันไดเสียง ทำนอง ชั้นคู่เสียง จังหวะ คอร์ด จุดพักของทำนอง การเปลี่ยนบันไดเสียง ผู้ที่ผ่านการฝึกโสตประสาทจนสามารถจำระดับ เสียงดนตรีได้อย่างแม่นยำ และสามารถแยกเสียงดนตรีที่บรรเลงรวมกันได้ช่วยให้การศึกษาวิชา ดนตรีประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เพราะความรู้ทางดนตรีบางอย่างไม่สามารถอธิบายด้วยคำพูด หรือภาษาให้เข้าใจอย่างแท้จริงได้ ต้องใช้การฟังประกอบและผู้ฟังต้องเป็นผู้ที่มีโสตประสาทใน การฟังเสียงเป็นอย่างดีจึงเข้าใจ นอกจากนั้นผู้ที่มิโสตประสาทในการฟังเสียงดนตรีดีทำให้เกิด ประโยชน์อย่างมากในการฝึกเครื่องดนตรีและการขับร้อง เพราะสามารถทราบได้ทันทีเมื่อเกิดเสียง ที่ปฏิบัติผิดเพี้ยนไปจากโน้ต จากข้อความข้างต้นทำให้ทราบว่า การฝึกโสตประสาทจึงเป็น ขั้นตอนหนึ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนดนตรี เป็นวิธีการพัฒนาความสามารถทางการรับรู้ ทางการได้ยินให้มีความละเอียดยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาสติปัญญาในการวิเคราะห์ถึงเสียงที่ตนเอง ได้ยินด้วย จึงเป็นการสมควรในการศึกษาค้นคว้าวิธีการที่เหมาะสมในการฝึกโสตประสาทเพื่อการ เรียนการสอนดนตรี ดังจะเห็นได้ว่า หลักสูตรการสอนดนตรีในสหราชอาณาจักรมีการฝึกโสต ประสาทเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตร นักเรียนจะได้ฝึกการแยกแยะระดับเสียงและจังหวะ รวมทั้ง กลุ่มคอร์ดและกลุ่มโน้ต เข้าใจถึงไวยากรณ์ของการเขียนโน้ตดนตรีซึ่งอยู่ในรูปแบบสัญลักษณ์บน

กระดาษ ครูดนตรีจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการช่วยนักเรียนให้พัฒนาทางการรับรู้โศตประสาททั้งในการปฏิบัติเครื่องดนตรีและการร้อง โศตประสาททางดนตรีจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ละเลยไม่ได้ในการเรียนการสอนดนตรี และจำเป็นต้องเรียนรู้ ฟังฝน พัฒนาศักยภาพทางโศตประสาทให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นไป เพื่อให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนดนตรีอย่างแท้จริง

ดังนั้น การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบโศตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” จึงเป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์อย่างยิ่งทางด้านการศึกษาเนื้อหาสาระของหลักสูตรการสอนดนตรีต่าง ๆ อันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาเนื้อหาสาระของการสอบโศตประสาททางดนตรีของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นที่ยอมรับในความมีมาตรฐานและความเชื่อถือในระดับนานาชาติ ผลการศึกษาจะช่วยทำให้ทราบถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษาดนตรีสากลในมิติที่ลึกซึ้งขึ้น และนำความรู้จากการวิจัยนี้ไปพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีได้ทุกระดับ

1.2 จุดประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระในการฝึกโศตประสาททางดนตรี ในหลักสูตรการสอนดนตรีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล
2. เพื่อวิเคราะห์การสอบโศตประสาททางดนตรีของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบเนื้อหาสาระในการฝึกโศตประสาททางดนตรี ในหลักสูตรการสอนดนตรีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล
2. ได้ทราบเนื้อหาสาระด้านต่าง ๆ จากการวิเคราะห์การสอบโศตประสาททางดนตรีของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร
3. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขและปรับปรุงการฝึกโศตประสาททางดนตรีเป็นข้อมูลเพื่อใช้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงอุดมศึกษาต่อไปในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะหลักสูตรทดสอบมาตรฐานดนตรีสากลของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักรเท่านั้น
2. ศึกษาเฉพาะการสอนเครื่องดนตรีสากลที่เป็นการเรียนเดี่ยว (Private Lesson) เท่านั้น ไม่ศึกษาการสอนในลักษณะเป็นกลุ่ม (Group Lesson)

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรดนตรีของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร
2. ทฤษฎีดนตรี หมายถึง วิชาว่าด้วยการอ่านโน้ตดนตรี การฝึกเขียนโน้ต ความรู้เรื่องสาระดนตรีต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติดนตรี
3. การปฏิบัติดนตรี หมายถึง การบรรเลงเครื่องดนตรีทุกประเภท การร้องเพลง การรวมกลุ่มเพื่อกิจกรรมดนตรี ซึ่งอาจจะเป็นกิจกรรมในชั่วโมงเรียน หรือ กิจกรรมนอกเหนือจากชั่วโมงเรียนก็ได้
4. ทฤษฎีการสอนดนตรี หมายถึง ทฤษฎีการสอนดนตรีในระดับปฐมวัยที่ได้รับการยอมรับระดับสากล ได้แก่ การสอนดนตรีของโคดาไล (Kodaly Approach) , การสอนดนตรีของดาลโครซ (Dalcroze Approach) , การสอนดนตรีของออร์ฟ (Orff Schuwerk) และการสอนดนตรีของซูซูกิ (Suzuki Method)
5. จิตวิทยาการสอนดนตรี หมายถึง การใช้หลักการของวิชาจิตวิทยาการศึกษา ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนดนตรีให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีดีขึ้น
6. การฝึกโสตประสาท หมายถึง การฝึกให้ผู้เรียนมีการรับรู้ทางเสียงดนตรีให้มีคุณภาพดีขึ้น ซึ่งรวมถึงความรู้สึเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ยิน การตอบสนองต่อสิ่งที่ได้ยินโดยการปรบมือ การร้องหรืออธิบาย ได้อย่างถูกต้อง
7. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนในการปฏิบัติเครื่องดนตรีทุกประเภท หรือครูผู้สอนการร้องเพลง ที่ส่งนักเรียนเข้าร่วมทดสอบมาตรฐานดนตรีสากล ของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร
8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี หรือ การร้องเพลง

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอนำเสนอเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเรื่องการฟังดนตรี

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกโสตประสาทของนักดนตรีศึกษาที่สำคัญ

2.1.3 ความหมายของการฝึกโสตประสาท

2.1.4 หลักสูตรการฝึกโสตประสาทของสถาบันดนตรีต่าง ๆ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเรื่องการฟังดนตรี

คุษฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล (2537: 35) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ว่า ดนตรี คือเสียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยมีเจตนา และมีระบบระเบียบความคิด ดนตรีเป็นวิชาการที่มีสาระเฉพาะตัวมันเอง เป็นเรื่องของการรับรู้ทางด้านการฟัง ได้แก่ โสตศิลป์ (Aural Art) และศิลปะการแสดง (Performing Art) ด้วย ดังนั้นในการศึกษาดนตรีนั้น จึงควรทราบถึงสาระดนตรีและพัฒนาโสตทักษะในเวลาเดียวกัน

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2537: 14-15) ได้กล่าวถึงการฟังดนตรีว่า ความมุ่งหมายของการฟังโดยทั่วไป คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ และรู้สึกถึงความสวยงามในสุนทรีรสของดนตรีและความสนุกสนานเนื่องมาจากการฟังดนตรีโดยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

ประสบการณ์เกี่ยวกับการฟังเริ่มต้นจากพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนที่มีอยู่และค่อย ๆ พัฒนาความรู้ความสามารถในการฟังของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้นสู่ระดับที่สามารถซาบซึ้งดนตรีได้ ซึ่งทำให้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของผู้เรียน และใช้ดนตรีเป็นสื่อในการถ่ายทอดหรือตอบสนองความรู้สึกของตนเองได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีชีวิตที่สมบูรณ์ขึ้น

เมื่อผู้เรียนเกิดการรับรู้ได้ว่าดนตรีสามารถทำอะไรกับตนเองได้บ้างนั้น ผู้เรียนย่อมมีความรู้สึกสนุกสนานและซาบซึ้งไปกับการฟังดนตรี ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านดนตรีมากขึ้นด้วย ในการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับการฟังเพื่อให้เกิดพัฒนาการด้านดนตรี จึงควรคำนึงถึงสาระดนตรีเป็นสำคัญ ซึ่งควรประกอบไปด้วยการช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การรับรู้และการตอบสนองต่อความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งดนตรีสามารถสร้างสรรค์ได้ เช่น ความสนุกสนาน ความเศร้าโศก ความเฮฮาครึกครื้น ความรักชาติ ความขบขัน ความสง่างาม เป็นต้น

2. ความเข้าใจถึงกลวิธีในการใช้ดนตรีสร้างสรรค์ความรู้สึกต่าง ๆ ได้ เช่น

- 2.1 การใช้บันไดเสียงเมเจอร์ ไมเนอร์
- 2.2 การใช้รูปแบบต่าง ๆ ของจังหวะ หรือหน้าทับ
- 2.3 การใช้ระดับเสียงสูง-ต่ำ (ลักษณะของทำนอง)
- 2.4 การใช้ความเร็วจังหวะเร็ว-ช้า
- 2.5 การใช้เครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ สร้างสรรค์ความรู้สึก
- 2.6 การใช้ความดัง-ค่อย
- 2.7 การผสมผสานของเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ

3. การรับรู้ และการตอบสนองทั้งดนตรีบรรยายเรื่องราว (Program music) และดนตรีบริสุทธิ์ (abstract music)

4. การพัฒนาเกี่ยวกับการแยกแยะความแตกต่างของเสียงที่ได้ยิน ได้แก่ ความสามารถในการจำคุณสมบัติหรือลักษณะของทำนอง จังหวะ ลีลา ได้

5. การพัฒนาเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องประโยคของบทเพลง หรือเสียงประสาน และรูปพรรณ

6. การรับรู้เกี่ยวกับรูปแบบของบทเพลง

7. ความสามารถในการฟังเพลงและดูโน้ตเพลงนั้น ๆ ประกอบไปด้วย โดยมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโน้ตเพลงนั้น ๆ

8. การพัฒนากระบวนการรับรู้ทางปัญญาเชิงคุณภาพเพื่อความซาบซึ้งในดนตรี

สุกรี เจริญสุข (2532: 60) ได้กล่าวถึงการจัดลำดับขั้นของการฟังดนตรีไว้ว่า สามารถเรียงลำดับขั้นของการฟังดนตรีได้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ฟังเสียง (Sound)
- ขั้นที่ 2 ฟังจังหวะ (Rhythm Time)
- ขั้นที่ 3 ฟังทำนอง (Melody)
- ขั้นที่ 4 ฟังเรื่อง (Text)
- ขั้นที่ 5 ฟังการเรียบเรียงเสียงประสาน (Harmony)
- ขั้นที่ 6 ฟังสีเสียง (Tone Colour)
- ขั้นที่ 7 ฟังรูปแบบคีตลักษณ์ (Form)
- ขั้นที่ 8 ฟังเพื่อการวิเคราะห์ (Analysis)
- ขั้นที่ 9 ฟังเพื่อประโยชน์ของชีวิต (Aesthetic)

ลำดับขั้นของการฟังทั้ง 9 ลำดับ เรียงจากการฟังอย่างง่าย สู่การฟังที่ลึกซึ้งได้ประโยชน์ขั้นเป็นลำดับ สามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งผู้ที่เป็นนักดนตรี หรือไม่ใช่ นักดนตรีก็ตาม กล่าวคือ แม้ว่าผู้ฟังเพลงโดยทั่วไปอาจต้องการเสียงดนตรีเพียงเพื่อเป็นเครื่องมือทางความบันเทิงของตน แต่ในตัวดนตรีเองสามารถใช้ประโยชน์ได้มากกว่านั้นหลายเท่าตัว วิธีการใช้ประโยชน์ของดนตรีให้ได้คุณค่ามากที่สุดก็คือ การรู้จักฟังดนตรีที่มีประโยชน์

พัชรินทร์ เทมวรรณ มนัส พูอินหลง พูนพิศ อมาตยกุล (2526: 110 -112) ได้กล่าวถึงลักษณะของการฟังดนตรีไว้ว่า การฟังดนตรีแยกออกเป็นลักษณะสำคัญได้ดังนี้

1. การฟังเพื่อความสนุกสนาน (Enjoyment) คือ การฟังเพื่อความเพลิดเพลิน บางครั้งฟังอย่างตั้งใจ บางครั้งฟังอย่างไม่สนใจ การฟังลักษณะนี้ผู้ฟังไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเพลงนั้นๆ การฟังลักษณะนี้ปรากฏทั่วไป ทุกคนที่ได้รับการศึกษาหรือไม่ได้รับการศึกษา

2. การฟังเพื่อสนองรสนิม เพราะชอบเพลงประเภทนั้นๆ ทำให้เกิดมีความตั้งใจในการฟัง เช่น ชอบฟังทำนองเพราะทำนองนั้นตรงกับรสนิมของตัวเอง หรือชอบเนื้อร้องเพราะความหมายของเนื้อร้องตรงกับเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของชีวิตก็ได้ เมื่อมีความตั้งใจฟังก็เกิดความอยากที่ศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้น การฟังเพื่อรสนิมทำให้เกิดอารมณ์ลึกซึ้ง และเกิดความรักที่ฟังดนตรีมากขึ้น

3. การฟังเพื่อการเรียนรู้ อันเกิดจากการสะสมและความต่อเนื่องจากการฟังเพื่อความสนุกสนานและการฟังเพื่อสนองรสนิม ทำให้เกิดความอยากในการเรียนรู้และเปรียบเทียบให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นำไปสู่การเรียน ความเข้าใจในดนตรีนั้นๆ อย่างชัดเจน

ในการฟังเพลงทั่ว ๆ ไปนั้น ไม่ค่อยคิดกันว่าที่ดนตรีสำเร็จสมบูรณ์จนเรียกว่า ดนตรี (Music) นั้น มีกรรมวิธีอะไรบ้าง คนส่วนมากฟังเพลงก็เพราะเพลงนั้นสำเร็จรูปออกมาแล้ว ดังนั้นเพื่อความเข้าใจในการฟังเพลง และสามารถถ่ายทอดความเข้าใจนั้นให้ผู้อื่นได้ จึงต้องมีการศึกษา และค้นคว้าตลอดจนยังต้องมีประสบการณ์ในการฟังเพลงนั้น ศิลปะของการฟังเพลงจึงประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้คือ

1. ผู้ประพันธ์หรือผู้แต่ง (Composer) ในที่นี้หมายถึง ผู้ที่ประพันธ์เนื้อร้องและทำนอง การเรียนรู้ประวัติของผู้ประพันธ์ ทำให้เราทราบจุดประสงค์ รสนิยม ฯลฯ ของผู้ประพันธ์ ผู้ประพันธ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1.1 ผู้ประพันธ์ที่มีความรู้ทางดนตรีซึ่งสามารถเรียบเรียงเสียงประสานได้เอง คิดทวิเอกของโลกมักเป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสานและเป็นนักดนตรีด้วย มีความรู้ดนตรีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเป็นอย่างดี จุดประสงค์ของเพลงจึงไม่เปลี่ยนแปลง

1.2 ผู้ประพันธ์ที่ไม่มีความรู้ทางดนตรี จำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ทางดนตรีเป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสาน นำเอาทำนองจากผู้ประพันธ์มาดัดแปลงดัดแปลงพอสมควร เพลงที่สำเร็จออกมาอาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์นัก

2. ผู้บรรเลง (Performer) หมายถึง ผู้ที่เอาเพลงจากผู้ประพันธ์ (Composer) และผู้เรียบเรียงเสียงประสาน (Arranger) มาปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายทุกประการ ดังนั้นผู้บรรเลงจึงหมายถึงผู้บรรเลงเครื่องดนตรีและนักร้อง (Singer) ด้วย

3. สื่อกลาง (Medium) คือตัวกลางหรือสื่อกลางที่นำเอาผลงานออกสู่ตลาดทั่ว ๆ ไป เช่น บุคคล เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ เทปบันทึกเสียง ภาพยนตร์ การแสดงดนตรีหรือละคร เป็นต้น

4. ผู้ฟัง (Listener) หมายถึง บุคคลทั่วไปที่ฟังเพลง ผู้ฟังมีความแตกต่างกัน และมีจุดประสงค์ในการฟังไม่เหมือนกันดังกล่าวข้างต้น กระนั้นก็ตามสามารถจำแนกลักษณะของผู้ฟังได้ดังนี้

4.1 Passive Listening หมายถึง ผู้ที่ฟังคล้าย ๆ กับการได้ยินผ่าน ๆ เท่านั้น ไม่ได้มีจิตใจจดจ่อกับการฟัง การฟังลักษณะนี้ผู้ฟังไม่มีจุดประสงค์ในการฟังเลย ดนตรีที่ได้ยินเป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น

4.2 Sensuous Listening หมายถึง ผู้ฟังที่มีความรู้สึกชอบฟังส่วนใดส่วนหนึ่งของเพลงนั้น ๆ เช่น ชอบฟังเพลงเพราะมีความไพเราะ หรือชอบเนื้อร้องเพราะเนื้อร้องมีความหมายดี ผู้ฟังเพลงลักษณะนี้มีความตั้งใจในการฟัง แต่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเพลงเลย

4.3 Emotional Listening หมายถึง ผู้ที่มีความตั้งใจฟังและมีปฏิกิริยาตอบสนองกับเพลง มีความรู้สึกร่วมกับเพลงที่ได้ยิน เช่น ความรู้สึกสนุกสนาน มีอารมณ์อ่อนไหวกับทำนองเพลงที่ได้ยิน ผู้ฟังอาจมีความรู้เกี่ยวกับเพลงที่ได้ยินหรืออาจไม่มีเลย แต่มีอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตามกับเพลงที่ได้ยิน

4.4 Perceptive Listening หมายถึง ผู้ฟังที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเพลงอย่างแท้จริง สามารถแยกแยะและวินิจฉัยเพลงที่ฟังได้ นอกจากนั้นยังสามารถสัมผัสด้วยอารมณ์และความรู้สึกอย่างลึกซึ้ง การฟังแบบนี้ผู้ฟังต้องมีประสบการณ์ มีการศึกษาและค้นคว้าดนตรีอย่างจริงจัง

การพัฒนาเข้าสู่การเป็นผู้ฟังลักษณะ Perceptive Listening ต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. มีความสนใจในเพลงที่ชอบ (attention) หรือมีความสนใจเพลงประเภทที่ชอบ เพราะเกิดการติดตามเพื่อการศึกษาและการพิจารณาเพิ่มเติม

2. เมื่อมีความสนใจอยากศึกษาค้นคว้าจึงต้องมีการฟังซ้ำ ๆ หลายครั้ง (Repetition) เมื่อฟังมากขึ้นก็จดจำและมีความประทับใจมากขึ้นอีก

3. เมื่อฟังมาก ๆ เกิดความประทับใจ จดจำ ทำให้เกิดความคุ้นเคย (Familiarity)

4. ความคุ้นเคยทำให้เกิดความต้องการเข้าใจและศึกษาความรู้พื้นฐานทางดนตรี ซึ่งแยกได้ 2 แบบ คือ

4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรี เช่น ศัพท์ และความหมายต่าง ๆ ทางด้านดนตรี

4.2 ความรู้เฉพาะอย่าง เช่น ประวัติของเพลง เป็นต้น

5. การมีส่วนร่วมในบทเพลงนั้น (Participation)

6. การเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของดนตรี หรือเพลงนั้น ๆ เมื่อได้ยินหรือเห็นการแสดงการฟัง (Listening) จัดเป็นทักษะที่จำเป็นมากสำหรับดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การฟังย่อมมีบทบาทอย่างมากในการช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีมีความเข้าใจดนตรี ซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้งและรักดนตรีในขั้นต่อไป การฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน ศึกษา มิใช่เป็นเพียงการฟังเพลงโดยทั่ว ๆ ไป เนื่องจากเพลงศิลปะมีองค์ประกอบและโครงสร้างที่สลับซับซ้อน ทักษะการฟังจึงจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาพัฒนาไป การฟังเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้ และจัดเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญไม่ว่าผู้ศึกษาดนตรีเป็นวิชาเอก หรือผู้ที่รักและต้องการเข้าใจดนตรี ความซาบซึ้งในดนตรีเกิดขึ้นได้ ถ้าผู้นั้นมีทักษะการฟังเพียงพอ ไม่จำเป็นที่ผู้นั้นต้องเล่นดนตรีหรือร้องเพลงได้ การฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอนดนตรีในทุกระดับชั้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537 : 8)

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกโศคประสาทของนักดนตรีศึกษาที่สำคัญ

เป็นที่ยอมรับในระดับสากลว่า ทฤษฎีการสอนดนตรีที่มีการยึดถือปฏิบัติตามตลอดจนมีการวิจัยและพัฒนาจนประสบผลสำเร็จนั้น มีอยู่ด้วยกัน 4 วิธีการ คือ การเรียนการสอนดนตรีโดยวิธีของดालโครซ , ออร์ฟ , โคคาย และชูชุกิ

วิธีการของดาลโครซ

เอมิล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques – Dalcroze) ผู้ประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวสวิส คือ ผู้คิดค้นวิธีการสอนดนตรีขึ้นก่อนหน้า ออร์ฟ และโคคาย วิธีการของดาลโครซเป็นที่นิยมใช้ทั่วโลก โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาได้รับความสนใจเพิ่มเติมขึ้นทุกขณะ

ดालโครซ เกิดเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2408 ที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2493 ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิส รวมอายุได้ 85 ปี ดาลโครซเป็นครูสอนดนตรีและนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงของสวิส เป็นศาสตราจารย์ทางดนตรีในด้านการประสานเสียง (Harmony) และโน้ตในระบบซอลเฟจ (Solfege) ในขณะที่ดालโครซสอนดนตรีให้กับเด็กนั้น ดาลโครซพบปัญหาว่า ดนตรีเป็นวิชาที่ยากสำหรับเด็ก เด็กมักไม่เข้าใจทฤษฎีดนตรีต่าง ๆ ซึ่งเต็มไปด้วยสัญลักษณ์และกฎเกณฑ์มากมาย นอกจากนั้นเด็กยังไม่สามารถปฏิบัติดนตรีให้ถูกต้องได้ เช่น การขับร้องมักไม่ลงตามจังหวะ เป็นต้น ดังนั้นเขาจึงพยายามศึกษา ค้นคว้า ทดลองวิธีสอนดนตรีที่เหมาะสมให้กับเด็ก วิธีการสอนดนตรีให้กับเด็กแต่เดิมนั้น แยกการสอนตัวโน้ตและทฤษฎีดนตรีต่าง ๆ ออกจากเสียง การเคลื่อนไหว และความรู้สึก ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจดนตรีได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิธีสอนดนตรีที่เหมาะสมสำหรับเด็กของดาลโครซ ทำให้ได้หลักการสำคัญในการสอนดนตรีให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจดนตรีได้ง่ายขึ้น หลักการของดาลโครซนั้น ให้เด็กได้เรียนทฤษฎีดนตรีต่าง ๆ พร้อมกับเสียง การเคลื่อนไหว และความรู้สึก ดาลโครซมีความเชื่อมั่นว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ของดนตรีเกือบทั้งหมด สามารถให้เด็กมีความเข้าใจได้ โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายไปตามความรู้สึกที่ได้ฟังจากเสียงขององค์ประกอบดนตรีนั้น ความเชื่อนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้นดนตรีโดยการฟังและการเคลื่อนไหว ประกอบดนตรี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างหูที่ได้ยินกับร่างกายที่ได้รับความรู้สึก และมีการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี ซึ่งทำให้เด็กมีความเข้าใจดนตรีซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม

ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นการที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะของเพลง ทำให้เด็กมีการรับรู้เกี่ยวกับจังหวะ ซึ่งช่วยให้เด็กสามารถปฏิบัติดนตรีและร้องเพลงได้ถูกต้องตามจังหวะมากขึ้นด้วย (สมชาย อมะรักษ์, 2542: 129-130)

หลักการของดालโครซ

หลักการเรียนรู้ดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรีของดาลโครซได้พัฒนาขึ้นจนเป็นที่รู้จักและยอมรับกันทั่วไป และมีชื่อเรียกว่า ยูริธึมมิก (Eurhythmic) แต่ชื่อ “ยูริธึมมิก” นี้ บางแห่งก็เรียกเป็นชื่ออื่น เช่น ในยุโรปยกเว้นที่หมู่เกาะอังกฤษนิยมเรียกว่า “Le Rhythme” และในเอเชียนิยมเรียกว่า “Dalcroze - Rhythmics” (สมชาย อมะรักษ์, 2542:130)

ดालโครซพบว่าร่างกายเป็นเครื่องตอบสนองต่ออารมณ์ดนตรีได้ดีที่สุด เมื่อเด็กได้แสดงออกทางดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายแล้วการตอบสนองที่เกิดขึ้นอย่างคึกคักที่เกิดขึ้นในตัวเองของเด็กสร้างความเป็นนักดนตรีที่แท้จริงให้กับเด็ก เขายังเชื่ออีกว่าบุคคลใดไม่ได้รับการฝึกหัดการตอบสนองต่อดนตรีด้วยร่างกายเสียแต่ยังเด็กแล้วเมื่อโตขึ้นเขาก็ทำอย่างแก่งก้างและขาดความเป็นนักดนตรีที่ดี การสอนการเคลื่อนไหวทางร่างกายตามจังหวะของเด็กนั้น ดาลโครซเริ่มด้วยการสอนให้เด็กเคลื่อนไหวตามตัวโน้ตตัวดำด้วยการเดินและการเคลื่อนไหวตามโน้ตตัวเข้บึ่งหนึ่งชั้นด้วยการวิ่ง เด็กเคลื่อนไหวตามเสียงกลองหรือเปียโนที่ครุบบรรเลงด้วยการเคลื่อนไหวเท้า แขน หรือทั้งตัว การเคลื่อนไหวแบบง่าย ๆ นี้รวมตัวกันกลายเป็นการเคลื่อนไหวที่ซับซ้อนได้ (ธวัชชัย นาควงษ์, 2543: 95)

หลักการที่สำคัญของดาลโครซ คือ ยูริธึมมิก (Eurhythmic) ซึ่งหมายถึงการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี (good rhythmic movement) จุดเน้นของวิธีการนี้คือการให้ความสนใจ และพัฒนาความรู้สึกลึกซึ้งออกมาเป็นลักษณะของการเคลื่อนไหว ดังนั้นในการเรียนการสอนดนตรี จึงมุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในตนเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนเห็นความสำคัญ และพัฒนาความสามารถในการแสดงออกของตนเองทางด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ในขณะที่เดียวกันวิธีการนี้ก็มุ่งเน้นพัฒนาการทางด้านจิตใจ และความคิดซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย และอารมณ์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือวิธีการนี้เป็นการพัฒนาการทางดนตรีในตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากผลรวมของประสาทสัมผัสทางกายและความสามารถทางปัญญา ทักษะและความเข้าใจทางดนตรีได้รับการพัฒนาโดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางดนตรี

เป้าหมายเบื้องต้นของยูริธึมมิกก็คือ การพัฒนาความเป็นนักดนตรีที่ดี ดาลโครซใช้เพลงของนานาชาติมาสอนโดยเน้นถึงลักษณะจังหวะต่าง ๆ ที่สอดแทรกอยู่ในเพลงเหล่านั้น เขาเชื่อว่าความเป็นนักดนตรีสามารถสร้างได้โดยการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างแท้จริงอาจจูงใจไปกับการฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ เขาวางแผนการสอนของเขาสำหรับทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทั้งเด็กปัญญาเลิศและเด็กพิเศษและทั้งสำหรับคนธรรมดา ยังมีผู้นำวิธีของดาลโครซไปใช้ในการเดินรำ การเรียนพลศึกษา และการบำบัด(Therapy)อีกด้วย วิธีการของดาลโครซผสมผสานอย่างเหมาะสมระหว่างการเคลื่อนไหวของร่างกาย (Eurhythmics) การสร้างสรรค์ (Improvisation) และการร้องซอลเฟจ ในระยะหลังนี้มีผู้หันกลับมาสนใจ Eurhythmics เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก (ธวัชชัย นาควงษ์ , 2543: 97)

วิธีการของดาลโครซ

วิธีการของดาลโครซเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางดนตรีในสามลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ยูริธึมมิก (Eurhythmic) หรือการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวะของดนตรีโดยคำนึงถึงความรู้สึกหรืออารมณ์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนสามารถแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ออกมาในรูปของการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ในชั้นเรียนแบบยูริธึมมิกผู้เรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปกับบทเพลงที่ผู้สอนเล่นโดยใช้เปียโน ในสภาพที่สบาย เช่น การถอดรองเท้า และสวมใส่เสื้อผ้าหลวม ๆ ผู้เรียนสามารถเดิน วิ่ง กระโดด ไปตามความรู้สึกของเขาที่มีต่อเสียงดนตรี ผลของการเคลื่อนไหวเช่นนี้นำไปสู่การพัฒนาการรับรู้และตอบสนองต่อรายละเอียดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในบทเพลง

สิ่งสำคัญที่ควรปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมยูริธึมมิกมีดังนี้

- (1) ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมครูควรแนะนำให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็นระยะ เพื่อพัฒนาการเคลื่อนไหวให้เหมาะสมสอดคล้องกับเสียงดนตรี
- (2) ควรให้นักเรียนได้ใช้ความคิด เพื่อสร้างจินตนาการในการเคลื่อนไหวภายในใจตนเอง ตามเสียงดนตรีที่ได้ยิน โดยไม่ต้องแสดงออกเป็นท่าทาง หรืออาจใช้ความคิดสร้างเสียงดนตรีขึ้นมาตามจินตนาการ แล้วให้เคลื่อนไหวท่าทางให้สอดคล้องกับเสียงดนตรีตามจินตนาการนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาการได้ยินภายใน (Inner Hearing)
- (3) ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการยูริธึมมิก ไม่ควรใช้คำสั่งที่เป็นคำพูดโดยตรง แต่ควรใช้สัญญาณต่าง ๆ แทน เช่น เสียงเครื่องดนตรี หรือ

เสียงนกหวีด เป็นต้น โดยมีการตกลงกันไว้ก่อนว่าสัญญาณอะไรหมายถึงให้
ทำอะไร

- (4) จังหวะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ควรเน้นมากที่สุดในการบวนการยูริธึมมิก
เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะอย่างแท้จริง

2. โซลเฟจ (Solfege) โดยใช้ระบบตัวโน้ตแบบซอล-ฟาแบบอยู่กับที่ ผู้เรียนได้รับการ
พัฒนาทางด้าน การรับรู้ต่อเสียงต่าง ๆ โดยเฉพาะเสียงดนตรี โดยใช้วิธีการเคลื่อนไหวร่างกายเป็น
พื้นฐาน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการทางด้านการอ่านโน้ตเพลง โดยเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง
มิใช่แสดงออกทางการเคลื่อนไหวร่างกายจากการจดจำ การได้ยินเสียงดนตรีหมายถึงการรับรู้
เกี่ยวกับเสียงภายในสมอง และจิต การอ่านโน้ตเพลง (sight reading) เป็นผลรวมของการรับรู้
ทางด้านเสียงภายในสมองและจิตของผู้เรียน ในการศึกษาเรื่องเสียงประสาน ผู้เรียนสามารถร้อง
โน้ตจากเบสถึงโซปราโน ทีละตัวติดต่อกันไป เพื่อให้เกิดแนวคิดทางด้านเสียงประสาน

วิธีการโซลเฟจ เริ่มต้นจากการอ่านโน้ตในระบบซอลฟาอย่างง่าย ๆ ซึ่งบันทึกไว้บนบรรทัด
เส้นเดียว โน้ตที่นำมาใช้ตัดทอนมาจากโน้ตสากลที่บันทึกไว้บนบรรทัด 5 เส้น ในกฎประจำประจำ
หลักเสียง 3 ระบบ คือ กฎประจำหลักเสียงซอล กฎประจำหลักเสียงฟา และกฎประจำ
หลักเสียงโด ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานในการอ่านโน้ตสากลในกฎประจำหลักเสียงต่าง ๆ
หลังจากที่เด็กอ่านโน้ตบนบรรทัดเส้นเดียวได้แล้ว เด็กก็ฝึกอ่านโน้ตสากลบนบรรทัด 5 เส้นต่อไป
โดยเริ่มจากโดเมเจอร์ของบันไดเสียงโดอะโทนิค ซึ่งบันทึกไว้ในกฎประจำหลักเสียงซอล

3. อิมโพรไวเซชัน (Improvisation) เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่สอนให้ผู้เรียนพัฒนา
แนวคิดและทักษะทางด้านอิมโพรไวเซชัน ได้แก่การสร้างสรรคทางดนตรี เช่นการแต่งเพลง
ผู้เรียนในระดับอนุบาลหรือประถมต้นสามารถได้รับการพัฒนาการสร้างสรรคทางด้านจังหวะใน
ขณะที่ครูใช้เปียโนเป็นสื่อ โดยการฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอเช่นนี้ ผู้เรียนได้รับการพัฒนา
ความสามารถด้านการสร้างสรรค์ทางดนตรี การสร้างสรรค์เกี่ยวกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ หรือเกี่ยวกับ
เสียงของตนเอง หรือเสียงของผู้เรียนอื่น ๆ เป็นลำดับต่อไป วิธีการของดัลโครซที่ใช้เสมอในการ
สอนเพื่อให้เกิดการสร้างสรรคทางดนตรีคือการให้สัญญาณ หรือคำสั่งเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้เรียน
คิดสร้างสรรค์ทางดนตรี ด้วยวิธีการนี้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการฟังด้วย

กิจกรรมอิมโพรไวเซชันนี้ นำมาให้เด็กปฏิบัติหลังจากที่เด็กมีความรู้และประสบการณ์
เพียงพอในเรื่องที่ทำให้กิจกรรมอิมโพรไวเซชันแล้ว เช่นต้องการให้เด็กทำกิจกรรมอิมโพรไวเซชัน
หรือกิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว เด็กจำเป็นต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการ
เคลื่อนไหวเพียงพอจึงสามารถสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวใหม่ๆ ออกมาได้ ตัวอย่างของกิจกรรมอิม
โพรไวเซชันมีดังนี้

- การเคลื่อนไหวโดยเสรี
- การเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงท่าทางตามสัญญาณ
- การเคลื่อนไหวประกอบเพลงตามจินตนาการ
- การร้องเพลงแบบเสียงสะท้อน
- การร้องเพลงแบบผลัดกันร้องทีละวรรค
- การร้องเพลงโดยเปลี่ยนเสียงให้นักเบาตามสัญญาณ
- การตบมือแบบเสียงสะท้อน
- การตบมือโต้ตอบกัน
- การปฏิบัติเครื่องประกอบจังหวะไปตามบทเพลงโดยเสรี ฯลฯ

สำหรับกิจกรรมอิมโพรไวเซชันทางดนตรีอย่างอื่น เช่น การฟังเพลง การขับร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องประกอบจังหวะนั้น ครูอาจนำมาสอดแทรกได้บ้างตามความเหมาะสม แต่จำเป็นต้องคัดเฉพาะที่ง่าย ๆ ซึ่งเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียน (สมชาย อมรรักษ์, 2542:137)

วิธีการของออร์ฟ

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) ผู้ประพันธ์เพลงเลื่องชื่อและนักดนตรีศึกษาชาวเยอรมัน เป็นผู้คิดค้นวิธีการนี้ขึ้นหลังจากที่เขาได้สอนดนตรีกับเด็ก ๆ มาเป็นเวลานาน วิธีการโดยรายละเอียดของเขาได้พิมพ์เผยแพร่ในหนังสือชื่อ ชูเวอร์ค (Schulwerk) จุดมุ่งหมายพื้นฐานของออร์ฟในการเรียนดนตรี คือ การพัฒนาความสามารถทางด้านความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี (ณรุทธ์) ออร์ฟ เกิดวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 1438 ที่เมืองมุนิค (Munich) ประเทศเยอรมัน ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2525 ที่เมืองมุนิค รวมอายุได้ 87 ปี

ปัจจุบันนี้ถ้าพูดถึงออร์ฟแล้ว ผู้ที่ศึกษาทางดนตรีทั่วไปมักนึกถึงเครื่องดนตรีง่าย ๆ สำหรับเด็ก โดยเฉพาะระนาดที่ถอดลูกระนาดออกได้ ซึ่งออร์ฟเป็นผู้คิดค้นขึ้น แต่หลักการสำคัญในการสอนดนตรีสำหรับเด็กของออร์ฟไม่ได้อยู่ที่การใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ สำหรับเด็กเพียงอย่างเดียว แต่การใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ รวมถึงการจัดเนื้อหาและการดำเนินกิจกรรมง่าย ๆ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการสอนดนตรีสำหรับเด็กของออร์ฟเท่านั้น

โดยธรรมชาติของเด็กแล้วการพูด การเคลื่อนไหว และการร้องเพลงสำหรับเขาเป็นไปด้วยกันและรวมกันเป็นหนึ่งเดียว ออร์ฟหาวิธีสอนการสร้างสรรค์ให้เป็นเรื่องง่ายสำหรับเด็ก เขาใช้

กลุ่มโน้ตเพนตาโทนิคเริ่มต้นเพลงให้เด็ก ตามด้วยการใช้ออสตินาโต (Ostinato) ซึ่งเป็นแบบแผนของโน้ตทำนองหรือจังหวะที่ซ้ำ ๆ ไซบอร์ดูน (Bordun) ซึ่งเป็นโน้ตขุ่นคู่ห้าหรือแบบแผนโน้ตอื่นที่แตกต่างจากขุ่นคู่ห้า จากสิ่งต่าง ๆ ที่ออร์ฟจัดหาให้เด็กข้างต้นดังกล่าวมานี้ เด็กสามารถประพันธ์เพลงของเขาขึ้นได้จากเครื่องดนตรีของออร์ฟ ซึ่งเด็กมีความรู้สึกว่าเป็นเครื่องดนตรีจริง ๆ เป็นเครื่องดนตรีของเด็ก ไม่ใช่เครื่องดนตรีของผู้ใหญ่ เมื่อเด็กสามารถบรรเลงในกลุ่มเสียงเพนตาโทนิคได้คล่องแล้วเขาก็เลื่อนขึ้นไปบรรเลงในกลุ่มเสียงเมเจอร์ ไมเนอร์ และกลุ่มเสียงอื่น ๆ ต่อไป (ธวัชชัย นาควงษ์, 2543: 97)

ออร์ฟเป็นผู้คิดค้นวิธีการสอนดนตรีสำหรับเด็ก โดยมีแนวทางพื้นฐานมาจากคาลโคธซวิธีการของออร์ฟเป็นที่ยอมรับและใช้กันโดยทั่วไป จุดมุ่งหมายเดิมของออร์ฟไม่ได้อยู่ที่การสอนดนตรีสำหรับเด็กในระยะแรก หลังจากที่สำเร็จการศึกษาทางดนตรี ออร์ฟสนใจการแต่งเพลงและการเต้นรำ เขาได้แต่งเพลงประกอบการแสดงละครและเพลงประกอบการเต้นรำไว้หลายเพลง ในปี ค.ศ. 1924 ออร์ฟฯ ร่วมมือกับกุนเธอร์ (Dorothee Guenther) ตั้งโรงเรียนสอนดนตรีและการเต้นรำขึ้น โดยรวมวิชาดนตรีและการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะดนตรีเข้าเป็นวิชาเดียวกัน ทำให้เขาได้หลักการและวิธีการสอนดนตรีสำหรับเด็ก และได้จัดทำหนังสือและแบบฝึกหัดการเรียนดนตรีสำหรับเด็กขึ้นมา ซึ่งเป็นที่รู้จักและยอมรับกันโดยทั่วไป หนังสือนี้มีชื่อว่า “ออร์ฟ สคูลเวอร์ค” (Orff – Schulwerk) แบบเรียนนี้ได้มีการนำไปทดลองใช้เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กที่โมซาเตียม (Mozarteum) ในซาลเบอร์ค (Salzburg) เยอรมันเป็นเวลา 5 ปี และหลังจากนั้นก็ได้นำหลักสูตรนี้เป็นทางการ

หลักการของออร์ฟ

ออร์ฟ ได้เสนอหลักการทางดนตรีศึกษาไว้ว่า การเรียนการสอนดนตรีควรเริ่มต้นจากเพลงและแนวคิดทางดนตรีที่ง่ายที่สุด ได้แก่แนวคิดเรื่องจังหวะโดยการเริ่มต้นจากจังหวะของการพูดเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในแนวคิดในเรื่องของระดับเสียงประโยคของดนตรี, ลักษณะของเสียงและค่าตัวโน้ตต่าง ๆ ต่อไป การตบมือ, การตบที่ตัก (patchen), การย่ำเท้า, การคิดนิ้วมือ, และการใช้เครื่องประกอบจังหวะของออร์ฟ เป็นวิธีทางนำไปสู่การรับรู้เรื่องจังหวะ จากจุดนี้ผู้เรียนสามารถได้รับการพัฒนาด้านการแสดงออกทางดนตรี ในวิธีการของออร์ฟ ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะที่สำคัญ และเน้นมากที่สุด ดังนั้นในการสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ จัดว่าเป็นกุญแจสำคัญในวิธีการของออร์ฟ

ออร์ฟวางรากฐานในการสอนดนตรีของเขาไว้ว่า ดนตรี (Music) การเคลื่อนไหว (Movement) และการพูด (Speech) เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ ทั้งสามสิ่งนี้รวมกันเป็นเอกภาพ (Unity) ซึ่งออร์ฟเรียกว่า “ดนตรีเบื้องต้น” (Elemental Music) เขาสังเกตว่าเมื่อเด็กแสดงออกทางดนตรีในสภาพแวดล้อมที่เป็นปรกติไม่มีกฎเกณฑ์อะไรบังคับเดสามารถใช้นดนตรีในการเคลื่อนไหวและภาษาพูดไปพร้อมกัน เด็กที่กำลังเดินรำกร้องเพลงไปด้วย เมื่อเด็กร้องเพลงเขามักเคลื่อนไหวไปตามจังหวะเสียงเพลง การสอนดนตรีในกับเด็กในระยะแรกนั้น ออร์ฟเน้นความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะซึ่งออร์ฟใช้คำพูดหรือคำคล้องจองต่างๆ ที่เด็กคุ้นเคย ซึ่งมีจังหวะอยู่แล้วในตัวของมันเอง รวมทั้งการเคลื่อนไหวพื้นฐานของเด็กที่ใช้อยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวันเป็นสื่อการสอน ประสบการณ์จากการพูดและการเคลื่อนไหว ช่วยให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะ ซึ่งพัฒนาไปสู่ความเข้าใจดนตรีและความสามารถในการปฏิบัติทักษะดนตรีในด้านต่างๆ เช่น การร้องเพลงและการเล่นเครื่องดนตรีต่างๆ เป็นต้น สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ออร์ฟเน้นในการสอนดนตรีสำหรับเด็ก คือพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก แบบฝึกหัดต่างๆ ใน “สคูลเวอร์ค” เปิดโอกาสให้เด็กได้มีการคิดค้นทดลองโดยใช้ปฏิภาณไหวพริบทางดนตรีอย่างอิสระอยู่ตลอดเวลา (สมชาย อมะรักษ์, 2542: 148-149)

วิธีการของออร์ฟ

วิธีการพื้นฐานของออร์ฟ คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสสำรวจและทดลองสิ่งต่างๆ ทางด้านดนตรี โดยใช้การพูด การร้องและการเคลื่อนไหวเป็นสิ่งสำคัญ

1. การสำรวจเกี่ยวกับพื้นที่รอบๆ การเคลื่อนไหวเป็นพื้นฐานของวิธีการนี้ ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะต่างๆ เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว เช่น เบา หนัก ลง ขึ้น ใน นอก เป็นต้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตำแหน่งของร่างกายและเคลื่อนไหวของตนเองโดยไม่แนะนำสิ่งใด ๆ กับผู้เรียนเลย ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และพยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเอง

2. การสำรวจเกี่ยวกับเสียง เริ่มต้นจากการสำรวจเสียงในสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับเสียงต่างๆ และเสียงดนตรีในที่สุด ผู้เรียนใช้เสียงพูดและเสียงร้องเพลงรวมทั้งเสียงของเครื่องดนตรีในการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของเสียง

3. การสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบของเพลง การเรียนรู้เรื่องรูปแบบของเพลงเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเรียนเรื่องพื้นที่ และเสียง การเคลื่อนไหวและเสียงรวมกันเป็นรูปแบบของดนตรี กล่าวคือ จากการเคลื่อนไหวอย่างอิสระนำไปสู่การเดินรำ และจากเสียงนำไปสู่รูปแบบของบทเพลง เช่น บทนำเพลง ตัวบทเพลง และบทจบของเพลง

ในแต่ละขั้นตอนของวิธีการนี้ เป็นไปในลักษณะจากการเลียนแบบ จนถึงการสร้างสรรคขึ้นเอง จากส่วนย่อยไปสู่ส่วนใหญ่ จากสิ่งง่าย ๆ ไปสู่สิ่งที่สลับซับซ้อน จากแต่ละบุคคลไปสู่การเล่นดนตรีเป็นคณะ บทเพลงที่ใช้เป็นบันไดเสียง 5 เสียง (pentatonic scale) การซ้ำทวนของจังหวะ (rhythmic ostinato) และสัญญาณมือ (handsigns) เป็นสื่อการสอนของวิธีการนี้ นอกเหนือไปจากเครื่องดนตรีของออร์ฟ ซึ่งพัฒนามาจากระนาดของอัฟริกา มีทั้งระนาดที่ทำด้วยไม้และโลหะ โดยมีขนาดต่าง ๆ กันตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ ลูกระนาดแต่ละลูกสามารถถอดออกได้ ใช้เล่นเป็นเสียงสูงในลักษณะเสียงโซปราโน ไปจนถึงเสียงต่ำของเสียงเบส ระดับเสียงของระนาดต่าง ๆ เป็นดังต่อไปนี้

- ระนาดจิวโซปราโน (Soprano glockenspiel) เสียงสูงกว่าโน้ตที่เขียนสองช่วงคู่แปด
- ระนาดจิวอัลโต (Alto glockenspiel) เสียงสูงกว่าโน้ตที่เขียนหนึ่งช่วงคู่แปด
- ระนาดโลหะโซปราโน (Soprano metallophone) เสียงสูงกว่าโน้ตที่เขียนหนึ่งช่วงคู่แปด
- ระนาดไม้โซปราโน (Soprano xylophone) เสียงสูงกว่าโน้ตที่เขียนหนึ่งช่วงคู่แปด
- ระนาดโลหะอัลโต (Alto metallophone) เสียงเท่ากับโน้ตที่เขียน
- ระนาดไม้อัลโต (Alto xylophone) เสียงเท่ากับโน้ตที่เขียน
- ระนาดไม้โลหะเบส (Bass metallophone) เสียงต่ำกว่าโน้ตที่เขียนด้วยกัญญแจซอลลงไปหนึ่งช่วงคู่แปด
- ระนาดไม้เบส (Bass xylophone) เสียงต่ำกว่าโน้ตที่เขียนด้วยกัญญแจซอลลงไปหนึ่งช่วงคู่แปด

ทั้งออร์ฟและโคดาใช้โน้ตขั้นคู่สามไมเนอร์ประพันธ์เพลงให้เด็กร้องป็นเบื้องต้น จากนั้นจึงเพิ่มโน้ตขึ้นไปหาบันไดเสียงเพนตาโทนิค ซึ่งเป็นโน้ตที่ไม่ต้องระมัดระวังเรื่องการประสานเสียงมากนัก เพลงในบันไดเสียงเพนตาโทนิคนี้ใช้ร้องหรือบรรเลงเป็นเพลงล้อไล่ได้ (Canon) และช่วยให้เด็กรู้สึกถึงการประสบความสำเร็จในการร้องหรือบรรเลงเพลงได้ดี (ธวัชชัย นาควงษ์, 2543: 98)

วิธีการต่าง ๆ ในกระบวนการสอนดนตรีสำหรับเด็กของออร์ฟ ได้มีการนำมาใช้อยู่แล้วในการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ถ้าพิจารณาจากหลักสูตรระดับปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ เห็นได้ว่ามุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก กิจกรรมส่วนใหญ่ให้เด็กได้ทำอย่างอิสระตามความคิดและจินตนาการของเด็กเป็นหลัก การพัฒนาทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนี้เป็นหลักการสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กของออร์ฟเช่นกันตามที่กล่าวมาแล้ว สำหรับกิจกรรมเกี่ยวกับการพูด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของออร์ฟก็ได้มีการใช้ในการสอน

ระดับปฐมวัย ซึ่งได้แก่การท่องคำกลอนและคำคล้องจอง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ามีการนำวิธีการต่าง ๆ ในการเรียนการสอนดนตรีของออร์ฟมาใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยอยู่แล้ว แต่ความมุ่งหมายในการดำเนินกิจกรรมมีความแตกต่างกันมาก เพราะว่าการดำเนินกิจกรรมดนตรีของออร์ฟนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติดนตรีให้กับเด็ก เช่นเดียวกับวิธีของดาลโครซและโคดาไล แต่จุดมุ่งหมายในการดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตรระดับปฐมวัยนั้น มุ่งเสริมพัฒนาการโดยรวมทุกด้านของเด็ก ไม่ได้มุ่งส่งเสริมเฉพาะพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่ง (สมชาย อมะรักษ์, 2542: 152-153)

วิธีการของโคดาไล

โซลตัน โคดาไล (Zoltan Kodaly) ผู้ประพันธ์เพลงคนสำคัญของฮังการี ซึ่งในระยะต่อมาได้ทุ่มเทกำลังกายและกำลังความคิดทั้งหมดให้กับการพัฒนาการดนตรีศึกษาในประเทศฮังการี ให้เป็นแบบแผนมาจนถึงทุกวันนี้ โคดาไล เกิดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2425 ที่เมืองเคชแคเมท (Kecskemet) ประเทศฮังการี ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2510 ที่เมืองบูดาเปสต์ (Budapest) ฮังการี รวมอายุได้ 85 ปี วิธีการของโคดาไลได้ใช้เป็นรากฐานการสอนดนตรีให้เด็กชาว ฮังการีทั่วประเทศมาตั้งแต่ ค.ศ. 1945 จุดมุ่งหมายของวิธีการนี้คือ ต้องการให้ชาวฮังการีมีความรู้ทางดนตรี สามารถเขียนและอ่านภาษาดนตรี (โน้ตดนตรี) ได้ในลักษณะเดียวกับการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ในปัจจุบันวิธีการของโคดาไลได้รับการดัดแปลงเพื่อใช้ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ครูดนตรีของประเทศสหรัฐอเมริการู้จักกับเทคนิคการสอนของโคดาไลบางประการก่อนรู้จักวิธีสอนทั้งหมด ครูเหล่านั้นชอบใจการใช้สัญลักษณ์ที่มีมาก่อนการเขียนตัวโน้ตจริง เช่น การใช้รูปภาพของวัตถุ และก้านตัวโน้ตที่ไม่มีหัวตัวโน้ต แล้วค่อยถ่ายทอดสู่การใช้โน้ตจริง ๆ ด้วยวิธีการเรียนที่สนุกคล้ายการเล่นเกมนามากกว่าเป็นการเรียน การใช้พยางค์ร้องโน้ตในภาษาละติน (โค เร มี ฟา ซอ ลา ที โคดาไลร้องซอแทนซอลเพื่อไม่ให้ตัวสะกด ต ขัดขวางการร้องแบบแผนตัวโน้ตที่เร็ว ๆ) และการใช้สัญลักษณ์มือตามแบบของ เคอร์เวน (John Curwen, 1816-1880 ชาวอังกฤษ) ที่โคดาไลปรับปรุงมาใช้เป็นที่นิยมทั่วไปในกลุ่มครูอเมริกัน วิธีการเรียนการสอนของโคดาไลประทับใจครูดนตรีทั่วไป เขาเริ่มด้วยการตั้งจุดประสงค์ในการเรียนการสอน จากนั้นเขามีอิสระภาพที่ไปถึงจุดประสงค์นั้นด้วยวิถีทางที่อาจได้จากการขอยืมหรือค้นหา หรือสร้างขึ้นมาใหม่ ในกรณีเช่นนี้ถือได้ว่าโคดาไลเป็นคนที่ต้องเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับงานของเขา (ธวัชชัย นาควงษ์, 2543:101)

หลักการของโคคาย

การสอนดนตรีสำหรับเด็กในระบบของโคคาย อาจสรุปเป็นหลักการสำคัญได้ 2 ประการคือ

1. จัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เนื้อหาและการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนจัดเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ซึ่งช่วยทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ง่าย

2. เน้นการร้องเพลงเป็นหลัก โคคายมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ดนตรีของเด็กให้ได้ผลดีที่สุดคือให้เด็กได้เรียนรู้ดนตรีจากการร้องเพลง การร้องเพลงเป็นการใช้เสียงซึ่งมีอยู่แล้วตามธรรมชาติ ซึ่งเด็กทุกคนคุ้นเคยกับการใช้เสียงในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว การร้องเพลงในระยะเริ่มต้นใช้ความจำเป็นหลัก ต่อมาจึงฝึกการร้องโดยใช้โน้ต ความเข้าใจโน้ตจนสามารถอ่านและเขียนได้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการศึกษาดนตรี ซึ่งเหมือนกับการเรียนวิชาทั่วไปซึ่งจำเป็นต้องอ่านเขียนหนังสือให้ได้ก่อน เพื่อที่ไปค้นคว้าความรู้จากหนังสือต่าง ๆ ได้ การร้องเพลงทำควบคู่กับการเคลื่อนไหว ซึ่งช่วยให้เด็กเข้าใจจังหวะได้ดีขึ้น และสามารถร้องเพลงได้ถูกต้องได้มากขึ้น

โคคายมีความคิดว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของเด็กที่มีความสำคัญ และควรได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกับภาษา หลักสำคัญของวิธีการนี้ จึงได้แก่การเริ่มสอนดนตรีให้กับเด็กตั้งแต่ยังเล็ก โดยใช้เพลงพื้นบ้านฮังการีเป็นหลัก เช่นเดียวกับประสบการณ์ทางด้านภาษา เด็กควรได้รับฟังดนตรีก่อนแสดงออกในด้านการร้องหรือเล่น และหลังจากเด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ด้านดนตรีพอเพียง กิจกรรมทางด้าน การอ่านและเขียนภาษาดนตรีจึงเริ่มสอนได้ วิธีการนี้เน้นการอ่านโน้ตเพลงโดยใช้สัญลักษณ์จากภาษาละติน (แบบซอล-ฟา) ประกอบกับสัญลักษณ์มือ

วิธีการของโคคาย

โดยการเน้นการร้องเพลงเป็นหลักวิธีการของโคคายจึงมีลักษณะเป็นระบบ ระเบียบ เป็นขั้นตอนอย่างมาก มิฉะนั้นเด็กไม่สามารถร้องเพลงได้ถ้าไม่เพลงที่ยากเกินไปกว่าความสามารถของเด็กที่ร้องได้มาใช้ วิธีการนี้เริ่มต้นด้วยแนวคิดที่ง่ายไม่ซับซ้อนก่อน ในระยะต่อมา แนวคิดที่ยากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้นจึงเข้ามาบทบาท กล่าวคือใช้หลักการของการเรียนจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนใหญ่ แม้ว่าวิธีการนี้ใช้ซอริคอร์เดอร์ และเครื่องประกอบจังหวะบางชนิดในการเรียนการสอน ในขั้นต่อมาสิ่งเหล่านี้มิใช่ส่วนสำคัญของวิธีการนี้ วิธีการนี้มุ่งเน้นการร้องเพลงเป็นหลัก กล่าวคือ การร้องเพลงให้ถูกต้องเสียงไม่เพี้ยน ความถูกต้องในเรื่องของระดับเสียง และการร้องโดย

แสดงออกเรื่องอารมณ์ได้รับการเน้นเป็นสำคัญ สัญลักษณ์ของตัวโน้ตในระบบซอล-ฟา และ สัญลักษณ์มือ ซึ่งใช้แทนระดับเสียงช่วยพัฒนาการร้องเพลง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและ ประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านโศตประสาทและด้านการอ่านโน้ตเพลง

ในขณะที่วิธีการอื่น ๆ พัฒนาขึ้นมาในยุโรป ใช้ระบบ โค แทนระดับเสียง C เท่านั้น วิธีการของโคดาโยให้ โค เป็นโทนิคเคลื่อนที่ไปตามระดับเสียงต่าง ๆ ในบันไดเสียงเมเจอร์ และ ใช้ ลา ในลักษณะเดียวกันกับบันไดเสียงไมเนอร์ ลักษณะที่ได้เปรียบเมื่อใช้วิธีการนี้ คือ เด็กสามารถอ่านโน้ตได้คล่องแคล่วในทุกบันไดเสียง เพราะในการเรียนการสอน ตัวโคดาโยอยู่ ตำแหน่งใด ๆ ในบรรทัดห้าเส้นก็ได้ นอกจากนี้โคดาโยยังคิดระบบเสียง และตัวโน้ตแสดงจังหวะ ขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนาเรื่องจังหวะโดยเฉพาะ กล่าวคือ เมื่อเริ่มเรียนเกี่ยวกับจังหวะ ใช้ตัวโน้ต ที่ไม่มีหัว ยกเว้นตัวขาว และตัวกลม พร้อมทั้งกำหนดเสียงต่าง ๆ แทนจังหวะ

ตัวโน้ต	สัญลักษณ์ของโคดาโย	เสียง
♪	⏏	ทา
♪ ♪	⏏	ที-ที
♩	♩	ทา-อา
○	○	ทา-อา-อา-อา

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวโน้ต สัญลักษณ์และการอ่านออกเสียงด้วยวิธีของโคดาโย

เพลงที่ใช้ในชั้นตอนเริ่มแรกค่านึงถึงช่วงกว้างของท่านอง เพราะเด็กมีช่วงเสียงจำกัด และเพลงที่ใช้อยู่ในบันไดเสียง 5 เสียง หรือ เพนทาโทนิค คือ ประกอบด้วย โค เร มี ซอล ลา ส่วนฟาและที เริ่มเรียนในระยะต่อมา เพราะสองระดับเสียงนี้เป็นครึ่งเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์ ซึ่งยากสำหรับเด็กในการร้อง ดังนั้นเพลงที่ใช้ในระยะแรกจึงเป็นเพลงง่าย ๆ ในระยะต่อมาเพลงจึง ยากขึ้น และเพลงอมตะนำมาใช้สอนด้วย

การเลือกเพลงมาใช้ในกิจกรรมการร้องเพลง เลือกจากเพลงที่ร้องง่ายเหมาะสมกับ พัฒนาการของเด็ก เด็กที่เพิ่งเริ่มต้นฝึกการร้องเพลงเป็นเด็กที่อยู่ในช่วงปฐมวัย ซึ่งมีช่วงเสียงจำกัด ช่วงเด็กปฐมวัยที่มีอายุประมาณ 4 ปี มีช่วงเสียงอยู่ระหว่าง เร-ลา เหนือโดกลาง ส่วนเด็กปฐมวัย

ที่มีอายุประมาณ 6 ปี มีช่วงเสียงระหว่าง โดกลาง-โดสูงถัดไป ดังนั้นเพลงในระยะเริ่มต้นสำหรับเด็กปฐมวัยจึงใช้โน้ตเพียง 2 ตัว คือ ซอลกับมิ ซอลกับมินั้นนอกจากเป็นเสียงที่อยู่ในช่วงเสียงของเด็กแล้ว ยังเป็นขั้นคู่เสียงที่เด็กทางตะวันตกคุ้นเคย จากเพลงที่นำมาให้เด็กขับร้องในระยะเริ่มต้นซึ่งมีโน้ตเพียง 2 ตัว ระยะต่อมาจึงเพิ่มโน้ตเป็น 3 ตัว 4 ตัว และ 5 ตัวตามลำดับ ซึ่งเป็นลักษณะจากง่ายไปหายาก ลักษณะของทำนองก็มีลักษณะจากง่ายไปหายากเช่นกัน ตัวอย่างเช่นเสียงทำนองในระยะแรกเคลื่อนจากสูงไปต่ำ โดยเคลื่อนจากซอลไปมีเป็นหลัก เพราะขับร้องได้ง่ายกว่าเสียงจากมิไปหาซอล นอกจากนั้นเสียงที่ขับร้องยากคือเสียงฟาและที ซึ่งเป็นเสียงที่มีความห่างครึ่งเสียงในบันไดเสียงไดอะโทนิคเมเจอร์ (Diatonic Major) ไม่นำมาให้เด็กขับร้องในระยะแรก จากเหตุผลต่างๆ ที่กล่าวมาจึงทำให้เพลงที่นำมาให้เด็กขับร้องในระยะแรก ซึ่งเป็นช่วงปฐมวัยจึงไม่มีฟาและที โดยเพลงเริ่มต้นจากเสียงซอลมี และค่อยๆ เพิ่มขึ้นจนมีเสียงทำนองเป็น 5 เสียงคือ โด เร มี ซอล ลา ซึ่งเป็นเพลงในบันไดเสียงเพนทาโทนิค (Pentatonic) เพลงที่ใช้ในบันไดเสียงเพนทาโทนิคนี้มีอยู่ในเพลงพื้นเมือง (Folk Song) ทั่วๆ ไป ในระบบการสอนดนตรีสำหรับเด็กของโคคาย เพลงพื้นเมืองนับว่าเป็นสื่อการสอนที่สำคัญมากสำหรับใช้ในการสอนขับร้องเพลง (สมชาย อมระรักษ์, 2542: 142)

ความหมายของการฝึกสอดประสาน

วัชรินทร์ สายสาระ(2533: 4) ได้ให้ความหมายของการฝึกสอดประสานไว้ว่า การฝึกสอดประสานคือ การกระทำหรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆ ที่ทำให้ความรู้สึกรับรู้ทางหู การได้ยินในสิ่งที่สัมผัสได้อย่างดีมากขึ้นกว่าปกติ

การฝึกสอดประสานทางดนตรี หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมใดๆ ทางดนตรีที่ทำให้ผู้รับการฝึกได้มีประสบการณ์ในการรับรู้ และความรู้จักคุ้นเคยกับคำสั่งและปัญหาด้วยการฟังและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแสดงออกถึงการรับรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ประเภทของการฝึกพัฒนาสอดประสาน

ปัจจุบันการฝึกฝนเบื้องต้น เพื่อการพัฒนาสอดประสานทางดนตรีมีหลายทาง เช่น

1. การฝึกพัฒนาสอดประสานทางจังหวะ (Rhythmic)
2. การฝึกพัฒนาสอดประสานทางทำนอง (Melodic) ซึ่งรวมทั้งเสียงระดับต่าง ๆ

(Pitches) และเสียงลักษณะเฉพาะต่าง ๆ (Color) และความดัง – เบา (Dynamics)

3. การฝึกพัฒนาสอดประสานทางเสียงประสาน (Harmonic) เช่น ชั้นคู่ (Intervals) ชนิดและลักษณะต่าง ๆ คอร์ด (Chords) ชนิดและลักษณะต่าง ๆ

การฝึกพัฒนาสอดประสานทางด้านจังหวะ หมายถึง การฝึกปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรี เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถเกิดความรู้สึก การรับรู้ทางดนตรีดีขึ้น โดยใช้เสียงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย (Sound Gesture) เป็นตัวสร้างรูปแบบต่าง ๆ ตามแต่กำหนด เช่น ตบมือ, การย่ำเท้า, การตีดนิ้ว, การตบตัก, การตบเข้า, การเคาะเท้า การเดิน ฯลฯ

การฝึกพัฒนาสอดประสานทางด้านทำนอง หมายถึง การฝึกปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรี เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถเกิดความรู้สึก การรับรู้ทางดนตรีดีขึ้น โดยใช้เสียงในระบบของดนตรี อันเกิดจากเครื่องดนตรีหรือจากครูผู้สอน ตลอดจนถึงการฝึกโดยใช้สัญญาณมือในระบบของโคดา

การฝึกพัฒนาสอดประสานทางเสียงประสาน หมายถึง การฝึกปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรี เพื่อให้บุคคลนั้นได้มีประสบการณ์ในการรับรู้ทางดนตรีที่ดีขึ้นในชนิดและลักษณะต่าง ๆ ของชั้นคู่และคอร์ด (วัชรินทร์ สายสาระ, 2533: 4-5)

แนวทางในการฝึกสอดประสาน

วัชรินทร์ สายสาระ (2533: 10) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการฝึกสอดประสานไว้ว่า ขั้นตอนสำหรับระยะเริ่มต้นในการฝึกสอดประสานเกี่ยวกับจังหวะและทำนองควรปฏิบัติดังนี้ตามลำดับ

1. การฟัง การออกเสียงหรืออ่านออกเสียงและหรือเขียนตามที่ได้ฟังตามลำดับ
2. การฟัง การออกเสียงตามที่ได้ฟัง แล้วออกเสียงและปฏิบัติและหรือเขียนตามที่ออกเสียงได้
3. การฟังแล้วปฏิบัติหรือเขียนตามที่ได้ฟัง
4. การฟังและปฏิบัติหรือเขียนแบบ Improvisation ในขอบเขตของวรรคหรือประโยคที่ได้ฟัง

หลักสูตรการฝึกโสตประสาทของสถาบันดนตรีต่าง ๆ

หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity College of Music

หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity College of Music มหาวิทยาลัยลอนดอน ได้กำหนดเนื้อหาในแต่ละระดับขั้นของการสอบเกรดดนตรีไว้ดังนี้

ระดับ Initial

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงง่าย ๆ ความยาวไม่เกิน 3 ห้อง ซึ่งประกอบด้วยอัตราตัวโน้ตชนิดตัวขาว ตัวดำ และเข็บบ้างขึ้นเดียวให้ฟัง 2 เที้ยว แล้วให้ปรบมือตามค่าอัตราตัวโน้ตในทำนองเพลงนั้นให้ครบทุกตัว ในจังหวะ 2/4
2. ผู้ทดสอบเล่นคอร์ดเมเจอร์ (โด, มี, ซอล, โดสูง) ซึ่งอาจเป็นคอร์ด C, G หรือ F แล้วให้บอกว่าตัวโน้ตอีกเสียงหนึ่งที่เล่นให้ฟังหลังสุดนั้นเป็นตัวอะไร

ระดับ Grade I (First Steps)

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองง่าย ๆ ในจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 ยาวประมาณ 4 ห้องให้ฟัง 2 เที้ยว แล้วให้ปรบมือตามค่าอัตราตัวโน้ตต่าง ๆ ในทำนองเพลงนั้นซึ่งอาจประกอบด้วยโน้ตตัวขาว ประจุ, ตัวขาว, ตัวดำ และตัวเข็บบ้างขึ้นเดียว ให้ได้ครบทุกตัว
2. ผู้ทดสอบเล่นคอร์ดเมเจอร์ในบันไดเสียงโดบันไดเสียงหนึ่ง แล้วเล่นโน้ตตัวใดตัวหนึ่งใน 5 ตัวแรกของบันไดเสียงนั้น ซึ่งต้องบอกเสียงนั้นให้ถูกต้องว่าชื่ออะไร
3. ผู้ทดสอบเล่นคอร์ดต่าง ๆ ให้ฟัง และต้องตอบให้ได้ว่าประโยชน์นั้นเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์

ระดับ Grade II (Preparatory)

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงซึ่งยาวไม่เกิน 4 ห้องในจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 ให้ฟัง 2 เที้ยว แล้วให้ปรบมือตามค่าอัตราตัวโน้ตซึ่งอาจประกอบด้วยอัตราตัวขาวประจุ, ตัวขาว, ตัวดำ ประจุ, ตัวดำ และตัวเข็บบ้างขึ้นเดียวให้ถูกต้องทุกตัว
2. ผู้ทดสอบเล่นตัวโทนิค C หรือ F หรือ G แล้วอาจเล่นโน้ตตัวใดตัวหนึ่งในบันไดเสียงนั้น แล้วต้องบอกให้ถูกต้องว่าเป็นเสียงอะไรหรืออันดับขึ้นเสียงที่เท่าใด

3. ผู้ทดสอบเล่นคอร์ดเสียงประสานต่อเนื่องไปจนจบประโยค ต้องตอบให้ได้ทันทีว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ และตอบทันทีด้วยว่าประโยคเพลงนั้นจบลงด้วย Perfect หรือ Interrupted Cadence.

ระดับ Grade III (Advanced Preparatory)

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงซึ่งยาวไม่เกิน 4 ห้องในจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 ให้ฟัง 2 เที้ยว แล้วให้ปรบมือตามค่าอัตราตัวโน้ตในทำนองเพลงนั้นให้ได้ถูกต้องครบทุกตัว และบอกได้ทันทีว่าเป็นจังหวะ 2/4 หรือ 3/4

2. ผู้ทดสอบให้ทำนองซึ่งประกอบด้วยตัวโน้ต 3 เสียง (ตัวแรกเป็นโค) ในบันไดเสียง C หรือ F หรือ G ต้องบอกให้ได้ว่าตัวโน้ตทั้ง 3 นั้นเป็นเสียงอะไรหรือขั้นคู่ที่เท่าใดทันที

3. ผู้ทดสอบเล่นคอร์ดเสียงประสานต่อเนื่องไปจนจบประโยค ต้องตอบให้ได้ทันทีว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ และตอบทันทีด้วยว่าประโยคเพลงนั้นจบลงด้วย Perfect หรือ Plagal Cadence.

ระดับ Grade IV (Junior)

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงซึ่งยาวไม่เกิน 4 ห้องให้ฟัง 2 เที้ยว แล้วให้ปรบมือตามค่าอัตราตัวโน้ตให้ถูกต้องครบทุกตัว และในขณะเดียวกันให้คอนดัคอำนวยจังหวะออกไปได้เลยทันทีว่าทำนองเพลงนั้นเป็นจังหวะ 2/4 หรือ 3/4

2. ผู้ทดสอบเล่นทำนองซึ่งยาวไม่เกิน 4 ห้องในบันไดเสียงไมเนอร์ให้ฟัง 2 เที้ยวซึ่งอาจอยู่ในจังหวะ 2/4 หรือ 6/8 แล้วต้องเปล่งเสียงร้องทำนองเพลงประโยคนั้นออกมาดัง ๆ ให้ถูกต้องในทันที

3. ให้ตอบได้ทันทีว่าไตรยางค์คู่ (Triad) ที่เล่นให้ฟังนั้นเป็นชนิดเมเจอร์หรือไมเนอร์

4. ให้เปล่งเสียงร้องออกมาได้ทันทีว่าเป็นโน้ตตัวใดในไตรยางค์ซึ่งอาจเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ก็ได้ที่เล่นให้ฟังทั้ง 3 ชั้น

5. ให้จับเสียงประสานประโยคหนึ่งซึ่งผู้ทดสอบเล่นให้ฟังและบอกได้ทันทีว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์และตอบได้ทันทีว่าประโยคเพลงนั้นจบลงด้วย Perfect หรือ Plagal หรือ Interrupted Cadence

ระดับ Grade V (Intermediate)

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงซึ่งยาวไม่เกิน 4 ห้องให้ฟัง 2 เที้ยวในจังหวะ 2/4 หรือ 3/4

แล้วให้ปรบมือตามค่าอัตราโน้ตให้ถูกต้องครบทุกตัว ในขณะที่เดียวกันให้อำนวยจังหวะคอนคัคต่อไปให้ถูกต้องได้ทันที โดยไม่ชะงักกว่าเป็นจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 หรือ 6/8

2. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงยาวไม่เกิน 4 ห้องในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ซึ่งอาจอยู่ในจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 หรือ 6/8 ซึ่งต้องเสียงร้องทำนองในจังหวะนั้นออกมาดัง ๆ ให้ถูกต้องและชัดเจน

3. ให้ตอบได้ทันทีว่าไตรยางค์ที่เล่นให้ฟังนั้นเป็นชนิดเมเจอร์ ไมเนอร์หรือออกเมนเตด

4. ให้เปล่งเสียงโน้ตตัวใดตัวหนึ่งในไตรยางค์ที่เล่นให้ฟังได้ทันทีตามที่เรียกให้ออกเสียง

5. ให้ตอบว่าทำนองเสียงประสานที่เล่นให้ฟังนั้นอยู่ในเมเจอร์หรือไมเนอร์ และตอบได้ทันทีว่าประโยคเพลงเสียงประสานนั้นจบลงด้วย Perfect หรือ Plagal หรือ Interrupted Cadence

ระดับ Grade VI (Senior)

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงซึ่งยาวไม่เกิน 4 ห้องในจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 หรือ 6/8 ให้ฟัง 2 เที้ยวแล้วให้ปรบมือตามค่าอัตราโน้ตให้ถูกต้องครบทุกตัว ในขณะที่เดียวกันให้อำนวยจังหวะคอนคัคต่อไปทันทีโดยไม่ชะงักกว่าเป็นจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 หรือ 6/8

2. จดจำและเปล่งเสียงร้องเป็นทำนองออกมาได้ดัง ๆ ทันที หลังจากทีเล่นให้ฟังเพียงเที้ยวเดียว

3. บอกได้ทันทีว่าไตรยางค์ที่เล่นให้ฟังแต่เพียงครั้งเดียวนั้นเป็น Major หรือ Minor หรือ Augmented หรือ Diminished

4. เมื่อบอกโน้ตตัวล่างสุดของไตรยางค์ให้ ต้องเปล่งเสียงร้องโน้ตตัวอื่น ๆ ออกมาได้ทันที

ระดับ Grade VII (Advanced Senior)

1. ปรบมือตามค่าอัตราตัวโน้ตให้ครบทุกตัวทันทีที่ได้ฟังทำนองเพลงในจังหวะ 6/8 หรือ 9/8 ซึ่งเล่นให้ฟังเพียง 2 ครั้ง และอำนวยจังหวะคอนคัคต่อไปได้ทันทีโดยไม่ชะงักกว่าเป็นจังหวะ 6/8 หรือ 9/8

2. ผู้ทดสอบเล่นทำนองซ้อนกันสองทำนองให้ฟัง 2 เที้ยว แล้วให้เปล่งเสียงร้องทำนองแนวบนออกมาดัง ๆ ได้ทันที

3. ตอบให้ได้ทันทีว่าไตรยางค์ที่เล่นให้ฟังนั้นเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ บอกด้วยว่าอยู่ใน Root Position หรือ First Inversion หรือ Second Inversion

4. ผู้ทดสอบเล่นประโยคเพลงเสียงประสานให้ตอบทันทีว่าเพลงประโยคนั้นอยู่ในเมเจอร์หรือไมเนอร์และได้ modulate ไปหรือจบลงด้วยบันไดเสียงเดิม

ระดับอนุปริญญา (Grade VIII)

1. ปรบมือตามคำอัตราตัวโน้ตให้ครบทุกตัวในทำนองเพลงอย่างยากในจังหวะ 6/8 หรือ 9/8 ซึ่งเล่นให้ฟังเพียง 2 ครั้ง และอ่านวียงจังหวะคอนคัคต่อไปได้ทันทีโดยไม่ชะงักกว่าเป็นจังหวะ 6/8 หรือ 9/8

2. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงเชิงซ้อนกันให้ฟัง 2 เที้ยว ต้องจับแนวล่างให้ได้และเปล่งเสียงร้องทำนองล่างออกมาดัง ๆ ได้ทันที ไม่ว่าจะเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์

3. ผู้ทดสอบให้เสียงโน้ตตัวล่างแต่เพียงตัวเดียว ต้องเปล่งเสียงทั้ง 4 เสียงในคอมิแนนท์ที่ 7 (Dominant Seventh) ออกมาดัง ๆ ให้ถูกต้องและชัดเจน และเมื่อบอกชื่อโน้ตตัวล่างให้ ต้องสามารถบอกชื่อโน้ตตัวอื่น ๆ ได้ทันที

4. ผู้ทดสอบเล่นทำนองเพลงค่อนข้างยาวให้ฟัง 2 เที้ยวโดยแจ้งให้ทราบว่าเริ่มด้วยบันไดเสียงใด ต้องบอกได้ทันทีว่าทำนองนั้นได้แปร modulate ไปหา Dominant, Relative minor หรือ Supertonic minor โดยอาจบอกด้วยเลขวาไปอยู่ในบันไดเสียงอะไรแล้วด้วย

หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Australian Music Examinations Board

ระดับ Preliminary Grade

เรื่องจังหวะ

1. ปรบมือตามจังหวะของการเล่นคอร์ดแบบดำเนินต่อเนื่องในอัตราจังหวะ 2 หรือ 3 ต่อห้องเพลงตามความเร็วที่ผู้ทดสอบกำหนด ซึ่งได้แก่ ซ้ำ, ปานกลาง หรือ เร็ว และดำเนินการปรบมือหรือการเคาะภายหลังจากผู้ทดสอบให้ฟังจบแล้ว

2. ฮัมเสียง, ร้อง, ปรบมือหรือเคาะค่าความยาวของโน้ตของจังหวะพื้นฐาน 2 ห้องเพลงที่ดำเนินต่อกันจากการเล่นของผู้ทดสอบ

เรื่องระดับเสียง

3. ร้องหรือฮัมเสียงของตัวโน้ตในทำนองประโยคสั้น ๆ ที่มีจำนวนโน้ต 5 หรือ 6 ตัว ผู้ทดสอบเล่นให้ฟัง 2 เที้ยว และผู้สอบจึงต้องแต่ละโน้ต

4. บอกความแตกต่างของเสียง 2 เสียงว่าต่ำกว่าหรือสูงกว่าในโน้ตใด ๆ ที่เล่นแยกกัน 2 ตัว ไม่น้อยไปกว่าขั้นคู่ 3

ระดับเกรด 1

เรื่องระดับเสียง

1. ฮัมเสียงหรือร้องเสียงโน้ตโทนิค(ตัวสุดท้าย) ในการจบของประโยคเพลงสั้น ๆ แบบไม่สมบูรณ์จากการเล่นของผู้ทดสอบ (เว้นตัวสุดท้ายของประโยคให้ผู้สอบร้อง)

เรื่องจังหวะ

2. ผู้ทดสอบเล่นทำนองในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ให้ฟัง 2 เที้ยว ผู้สอบต้องเคาะจังหวะหรือปรบมือเป็นส่วนหนึ่งของประโยคเพลง

เรื่องทำนองเพลง

3. ฮัมเสียงหรือร้องเสียงทำนองเพลงสั้น ๆ ที่เล่นโดยผู้ทดสอบให้ฟัง 2 ครั้ง ต้องร้องให้ถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ

ระดับเกรด 2

เรื่องจังหวะ

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ให้ฟัง 2 เที้ยว ผู้สอบต้องปรบมือหรือเคาะเป็นส่วนทำนอง

เรื่องทำนอง

2. ฮัมเสียงหรือร้องทำนองโดยผู้ทดสอบเล่นให้ฟัง 2 เที้ยว โดยต้องร้องให้ถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ

เรื่องระดับเสียง

3. ฮัมเสียงหรือร้องขึ้นคู่เสียงที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าในคู่ 3 เมเจอร์ หรือคู่ 5 เพอร์เฟค ความกว้างภายในหนึ่งออกเตฟนับจากโดกลาง ซึ่งถูกเลือกตัวโน้ตโดยผู้ทดสอบ

ระดับเกรด 3

เรื่องจังหวะ

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ให้ฟัง 2 เที้ยว จากนั้นผู้สอบต้องปรบมือหรือเคาะ และอธิบายว่าเป็นอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3

เรื่องทำนอง

2. ฮัมเสียงหรือร้องทำนองสั้น ๆ ที่ผู้ทดสอบเล่นให้ฟัง 2 เที้ยว โดยให้ถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ

เรื่องระดับเสียง

3. ฮัมเสียงหรือร้องขึ้นคู่เสียงใด ๆ ภายในระยะหนึ่งออกเตฟนับจากโดกลาง ซึ่งถูกเลือกตัวโน้ตโดยผู้ทดสอบ
4. ผู้ทดสอบให้เสียงขึ้นคู่โดยถือว่าโน้ตแรกเป็นโน้ตตั้งต้นของบันไดเสียง ผู้สอบต้องร้องหรือฮัมเสียงและบอกชื่อขึ้นคู่ว่าเป็นขึ้นคู่ 2, 3, 4, 5 ของบันไดเสียงเมเจอร์ซึ่งเล่นโดยผู้ทดสอบ

ระดับเกรด 4

เรื่องจังหวะ

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ให้ฟัง 2 เที้ยว จากนั้นผู้สอบต้องปรบมือหรือเคาะ และอธิบายว่าเป็นอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3

เรื่องระดับเสียง

2. ผู้ทดสอบให้เสียงขึ้นคู่โดยถือว่าโน้ตแรกเป็นโน้ตตั้งต้นของบันไดเสียง ผู้สอบต้องร้องหรือฮัมเสียงและบอกชื่อขึ้นคู่ว่าเป็นขึ้นคู่ใด ๆ ของบันไดเสียงเมเจอร์ซึ่งเล่นโดยผู้ทดสอบในทันทีที่เล่นจบ
3. ฮัมหรือร้องเสียงจากทำนองจากแนวที่ต่ำกว่าหรือสูงกว่าของโน้ต 2 แนว โดยทำนองมีลักษณะเป็นขึ้นคู่เสียง 2 คู่ติดต่อกันภายในระยะหนึ่งออกเตฟนับจากโดกลาง ซึ่งเล่นให้ฟังโดยผู้ทดสอบ
4. ผู้ทดสอบเล่นตรัยแอกต์เมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ อันใดอันหนึ่งในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับภายในความกว้างหนึ่งออกเตฟนับจากโดกลาง ผู้สอบต้องร้องหรือฮัมเสียงของโน้ตตัวกลางของตรัยแอกต์

ระดับเกรด 5

เรื่องจังหวะ

1. ผู้ทดสอบเล่นทำนองในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ให้ฟัง 2 เที้ยว จากนั้นผู้สอบต้องปรบมือหรือเคาะ และอธิบายว่าเป็นอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3

เรื่องระดับเสียง

2. ผู้ทดสอบให้เสียงขึ้นคู่โดยถือว่าโน้ตแรกเป็นโน้ตตั้งต้นของบันไดเสียง ผู้สอบต้องร้องหรือฮัมเสียงและบอกชื่อขึ้นคู่ว่าเป็นขึ้นคู่ใด ๆ ของบันไดเสียงเมเจอร์ซึ่งเล่นโดยผู้ทดสอบในทันทีที่เล่นจบ

3. ฮัมหรือร้องเสียงจากทำนองจากแนวที่ต่ำกว่าหรือสูงกว่าของโน้ต 2 แนว โดยทำนองมีลักษณะเป็นขั้นคู่เสียง 3 คู่ติดต่อกันภายในระยะหนึ่งออกเตฟนับจากโดกลาง ซึ่งเล่นให้ฟังอย่างช้า โดยผู้ทดสอบ

4. ผู้ทดสอบเล่นตรัยแอดส์เมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ อันใดอันหนึ่งในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับภายในความกว้างหนึ่งออกเตฟ ผู้สอบต้องร้องหรือฮัมเสียงของโน้ตทั้ง 3 ตัวของตรัยแอดส์ โดยร้องจากโน้ตตัวล่างขึ้นบนหรือกลับกันได้ตามที่ผู้ทดสอบต้องการ

ระดับเกรด 6

เรื่องระดับเสียง

1. ผู้ทดสอบให้เสียงขั้นคู่โดยถือว่าโน้ตแรกเป็นโน้ตตั้งต้นของบันไดเสียง ผู้สอบต้องร้องหรือฮัมเสียงและบอกชื่อขั้นคู่ว่าเป็นขั้นคู่ใด ๆ ของบันไดเสียงเมเจอร์หรือฮาร์โมนิกไมเนอร์ซึ่งเล่นโดยผู้ทดสอบในทันทีที่เล่นจบ

2. ผู้ทดสอบเล่นตรัยแอดส์เมเจอร์ใด ๆ อันใดอันหนึ่งในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับภายในความกว้างหนึ่งออกเตฟ ผู้สอบต้องบอกได้ว่าเป็นตรัยแอดส์ในตำแหน่งรากหรือตำแหน่งพลิกกลับใด

3. ฮัมเสียงหรือร้องทำนองเพลงในทำนองที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าของโน้ต 2 แนว โดยทำนองมีลักษณะเป็นขั้นคู่เสียง 4 คู่ติดต่อกันภายในระยะหนึ่งออกเตฟนับจากโดกลาง

เรื่องการประสานเสียง

4. สามารถบอกได้ว่าเคเดนซ์ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟังในเพลงสั้น ๆ นั้น เป็นเคเดนซ์ชนิดเพอร์เฟกหรือเพกเกิดในบันไดเสียงเมเจอร์ คอร์ดโทนิคเป็นเสียงแรกที่ได้ยินก่อนทำนองเพลงทั้งหมด

ระดับเกรด 7

เรื่องระดับเสียง

1. ผู้ทดสอบเล่นตรัยแอดส์เมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ อันใดอันหนึ่งในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับภายในความกว้างหนึ่งออกเตฟ ผู้สอบต้องบอกได้ว่าเป็นตรัยแอดส์เมเจอร์หรือไมเนอร์ในตำแหน่งรากหรือตำแหน่งพลิกกลับใด

เรื่องการประสานเสียง

2. สามารถบอกได้ว่าเคเดนซ์ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟังในเพลงสั้น ๆ นั้น เป็นเคเดนซ์ ชนิดเพอร์เฟก,เพลเกิล หรืออินเทอร์เบ็ต์ดในบันไดเสียงเมเจอร์ คอร์ดโทนิคเป็นเสียงแรกที่ได้ยิน ก่อนทำนองเพลงทั้งหมด

เรื่องความจำ

3. ผู้สอบต้องเล่นหรือร้องประโยคเพลงจากความจำ ซึ่งเล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ ความยาว 2 ห้องเพลง เป็นทำนองที่ไม่ได้ปรากฏในเพลงเครื่องมือต่าง ๆ ผู้สอบต้องร้องหรือเล่น จากความจำโดยใช้เวลาไม่เกิน 1 นาที กรรมการสอบให้โน้ตหลักในบันไดเสียงนั้นก่อนผู้สอบ ปฏิบัติ

เรื่องระดับเสียง

4. ฮัมเสียงหรือร้องทำนองเพลงในทำนองที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าของโน้ต 2 แนวในความ ยาวไม่เกิน 6 โน้ต โน้ตต่อโน้ตอยู่ภายในระยะหนึ่งออกเตฟนับจากโดกลางซึ่งเล่นให้ฟังอย่างช้า โดยกรรมการสอบ

ระดับเกรด 8

เรื่องระดับเสียง

1. ผู้ทดสอบเล่นตรัยแอกส์เมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ อันใดอันหนึ่งในตำแหน่งรากหรือ การพลิกกลับ, หรือตรัยแอกส์ดิมินิชในตำแหน่งรากภายในความกว้างหนึ่งออกเตฟ ผู้สอบต้อง บอกได้ว่าเป็นตรัยแอกส์เมเจอร์, ไมเนอร์ หรือ ดิมินิชในตำแหน่งรากหรือตำแหน่งพลิกกลับใด (ในกรณีที่เป็นตรัยแอกส์เมเจอร์หรือไมเนอร์)

เรื่องการประสานเสียง

2. สามารถบอกได้ว่าเคเดนซ์ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟังในเพลงสั้น ๆ นั้นเป็นเคเดนซ์ใด ในเคเดนซ์หลัก 4 ประการของบันไดเสียงเมเจอร์ คอร์ดโทนิคเป็นเสียงแรกที่ได้ยินก่อนทำนอง เพลงทั้งหมด

เรื่องความจำ

3. ผู้สอบต้องเล่นหรือร้องประโยคเพลงจากความจำ ซึ่งเล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ ความยาว 3-4 ห้องเพลง เป็นทำนองที่ไม่ได้ปรากฏในเพลงเครื่องมือต่าง ๆ ผู้สอบต้องร้องหรือเล่น จากความจำโดยใช้เวลาไม่เกิน 1 นาทีครึ่ง กรรมการสอบให้โน้ตหลักในบันไดเสียงนั้นก่อนผู้สอบ ปฏิบัติ

เรื่องระดับเสียง

4. กรรมการสอบเล่นเปียโนประโยคเพลงแบบโน้ต 2 แนวโดยมีโน้ตผ่านบ้าง (passing notes) และผู้สอบต้องฮัม, ร้อง หรือ เล่นจากความจำในแนวที่ต่ำกว่า

ระดับ Associate

เรื่องระดับเสียง

1. ผู้ทดสอบเล่นตรัยแอดส์เมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ อันใดอันหนึ่งในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับภายในความกว้างหนึ่งออกเตฟ ผู้สอบต้องบอกได้ว่าเป็นตรัยแอดส์เมเจอร์, ไมเนอร์ ในตำแหน่งรากหรือตำแหน่งพลิกกลับใด รวมถึงออกเมนต์และคิมมิซิเฉพาะในตำแหน่งราก เรื่องการประสานเสียง

2. สามารถบอกได้ว่าเคเดนซ์ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟังในเพลงสั้น ๆ นั้นเป็นเคเดนซ์ใด ในเคเดนซ์หลัก 4 ประการของบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ ในครั้งแรกกรรมการเล่นให้ฟังทั้งหมดประโยค จากนั้นเล่นให้ฟังอีกครั้ง เมื่อหยุดที่เคเดนซ์ใดต้องบอกชื่อเคเดนซ์นั้น

เรื่องระดับเสียง

3. กรรมการสอบเล่นเปียโนประโยคเพลงแบบโน้ต 2 แนวและผู้สอบต้องฮัม, ร้อง หรือ เล่นจากความจำในแนวที่ต่ำกว่า

4. กรรมการสอบเล่นโน้ตโทนิคของประโยคเพลงและบอกชื่อโน้ตให้ ผู้สอบต้องบอกชื่อของโน้ตตัวหนึ่งตัวใดหรือมากกว่าเมื่อโน้ตได้ถูกเล่นอย่างช้า ๆ โดยกรรมการสอบ

เรื่องการประสานเสียง

5. กรรมการสอบเล่นการเคลื่อนที่ของคอร์ดแบบธรรมดาบันไดเสียงใด คอร์ดโทนิคของเมเจอร์หรือไมเนอร์ถูกเล่นเป็นคอร์ดแรก ผู้สอบต้องบอกชื่อของคอร์ดว่าเป็นลำดับใดอัน ได้แก่ โทนิค, ซับคอมิแนนท์ หรือ คอมิแนนท์ ที่อยู่ในตำแหน่งราก

ระดับ Licentiate

เรื่องจังหวะ

1. กรรมการเล่นทำนองเพลงที่อยู่ในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรืออัตราจังหวะห้องละ 3 ผู้สอบต้องเคาะหรือปรบมือให้เป็นจังหวะทำนองเพลงและบอกได้ว่าทำนองเพลงนั้นอยู่ในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรืออัตราจังหวะห้องละ 3 รวมทั้งต้องบอกได้ว่าค่าของตัวโน้ตเป็นอะไร เฉพาะที่กรรมการเลือกห้องเพลงใดมาถาม เรื่องทำนอง

2. กรรมการสอบเล่นเปียโนประโยคเพลงแบบโน้ต 2 แนวและผู้สอบต้องฮัม, ร้อง หรือ เล่นจากความจำในแนวที่ต่ำกว่า

เรื่องระดับเสียง

3. กรรมการสอบเล่นโน้ตโทนิคของประโยคเพลงและบอกชื่อโน้ตให้ ผู้สอบต้องบอกชื่อของโน้ตตัวหนึ่งตัวใดหรือมากกว่าเมื่อโน้ตได้ถูกเล่นอย่างช้า ๆ โดยกรรมการสอบ

เรื่องการประสานเสียง

4. กรรมการสอบเล่นการเคลื่อนที่ของคอร์ดแบบธรรมดาบันไดเสียงโด คอร์ดโทนิคของเมเจอร์หรือไมเนอร์ถูกเล่นเป็นคอร์ดแรก ผู้สอบต้องบอกชื่อของคอร์ดว่าเป็นลำดับใดอันใดแก่โทนิค, ซับคอมิแนนท์ หรือ คอมิแนนท์ ไม่ว่าจะในตำแหน่งราก, การพลิกกลับครั้งที่ 1 หรือ การพลิกกลับครั้งที่ 2

5. ผู้สอบต้องบอกการย้ายบันไดเสียงจากเมเจอร์ไปสู่คอมิแนนท์, ซับคอมิแนนท์ และเครือญาติทางไมเนอร์ (Relative Minor) ซึ่งกรรมการสอบเป็นผู้บอกชื่อบันไดเสียงตามโน้ตจริง

หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ **The Associated Board of the Royals Schools of Music**

ระดับเกรด 1

การทดสอบที่ 1 A

- เคาะจังหวะชีพจร (Pulse) ของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ กรรมการสอบเป็นผู้เล่นก่อนแล้วให้ผู้สอบเคาะจังหวะร่วมไปได้ ในการเคาะต้องมีการเน้นจังหวะหนักที่ตกด้วย หลังจากนั้นผู้สอบต้องตอบว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด

การทดสอบที่ 1 B

- ร้องในลักษณะตอบรับ (Echo) ในวลีสั้น ๆ 3 วลี ซึ่งมีความกว้างตัวโน้ต 3 โน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ เสียงร้องโต้ตอบในแต่ละวลีต้องมีจังหวะถูกต้องโดยปราศจากการหยุดใด ๆ กรรมการสอบให้เสียงคอร์ดและโน้ตโทนิคของวลีก่อนเล่นรวมถึงจังหวะชีพจรของเพลงด้วย

การทดสอบที่ 1 C

- จดจำจังหวะที่เปลี่ยนแปลงไปของวลีเพลงใน 2 ห้องเพลงซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้งโดยกรรมการสอบ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในครั้งที่ 2 ของการเล่น ผู้สอบต้องจดจำและเคาะหรืออธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงนั้น มีการบอกจังหวะชีพจรให้ผู้สอบทราบก่อน

การทดสอบที่ 1 D

- กรรมการเล่นบทเพลงหนึ่งให้ผู้สอบฟัง โดยมีขอบเขตของความแตกต่างเรื่องความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) และ Articulation (Staccato/legato) ซึ่งหัวข้อนี้กล่าวมานี้กรรมการเป็นผู้เลือก 1 หรือ 2 ข้อบอกให้ผู้สอบทราบก่อนเล่นบทเพลง ผู้สอบควรตอบเป็นศัพท์ภาษาอิตาเลียน

ระดับเกรด 2

การทดสอบที่ 2 A

- เคาะจังหวะชีพจร (Pulse) ของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 (รวมถึงอัตราจังหวะผสม 6/8) หรือห้องละ 3 ที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ กรรมการสอบเป็นผู้เล่นก่อนแล้วให้ผู้สอบเคาะจังหวะร่วมไปได้ ในการเคาะต้องมีการเน้นจังหวะหนักที่ตกด้วย หลังจากนั้นผู้สอบต้องตอบว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด

การทดสอบที่ 2 B

- ร้องในลักษณะตอบรับ (Echo) ในวลีสั้น ๆ 3 วลี ซึ่งมีความกว้างตัวโน้ต 5 โน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ เสียงร้องโต้ตอบในแต่ละวลีต้องมีจังหวะถูกต้องโดยปราศจากการหยุดใด ๆ กรรมการสอบให้เสียงคอร์ดและโน้ตโทนิคของวลีก่อนเล่นรวมถึงจังหวะชีพจรของเพลงด้วย

การทดสอบที่ 2 C

- จดจำจังหวะหรือท่วงทำนองที่เปลี่ยนแปลงไปของวลีเพลงใน 2 ห้องเพลงซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้งโดยกรรมการสอบ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในครั้งที่ 2 ของการเล่น ผู้สอบต้องจดจำและเคาะ, ร้องหรืออธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงนั้น มีการบอกจังหวะชีพจรให้ผู้สอบทราบก่อน

การทดสอบที่ 2 D

- กรรมการเล่นบทเพลงหนึ่งให้ผู้สอบฟัง โดยมีขอบเขตของความแตกต่างเรื่องความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) และ Articulation (Staccato/legato) และจดจำจังหวะที่เปลี่ยน (rallentando/accelerando หรืออื่น ๆ) ซึ่งหัวข้อนี้กล่าวมานี้กรรมการเป็นผู้เลือก 1 หรือ 2 ข้อบอกให้ผู้สอบทราบก่อนเล่นบทเพลง ผู้สอบควรตอบเป็นศัพท์ภาษาอิตาเลียน

ระดับเกรด 3

การทดสอบที่ 3 A

- เคาะจังหวะชีพจร (Pulse) ของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 (รวมถึงอัตราจังหวะผสม 6/8) หรือห้องละ 3 (รวมถึงอัตราจังหวะผสม 9/8) หรือห้องละ 4 ที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ กรรมการสอบเป็นผู้เล่นก่อนแล้วให้ผู้สอบเคาะจังหวะร่วมไปได้ ในการเคาะต้องมีการเน้นจังหวะหนักที่ตกด้วย หลังจากนั้นผู้สอบต้องตอบว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด

การทดสอบที่ 3 B

- ร้องในลักษณะตอบรับ (Echo) ในวลีสั้น ๆ 3 วลี ซึ่งมีความกว้างตัวโน้ต 1 ออกเตฟ ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือบันไดเสียงไมเนอร์ที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ เสียงร้องได้ตอบในแต่ละวลีต้องมีจังหวะถูกต้องโดยปราศจากการหยุดใด ๆ กรรมการสอบให้เสียงคอร์ดและโน้ตโทนิคของวลีก่อนเล่นรวมถึงจังหวะชีพจรของเพลงด้วย

การทดสอบที่ 3 C

- จดจำจังหวะหรือท่วงทำนองที่เปลี่ยนแปลงไปของวลีเพลงใน 4 ห้องเพลงในบันไดเสียงเมเจอร์หรือบันไดเสียงไมเนอร์ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้งโดยกรรมการสอบ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในครั้งที่ 2 ของการเล่น ผู้สอบต้องจดจำและเคาะ, ร้องหรืออธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงนั้น มีการบอกจังหวะชีพจรให้ผู้สอบทราบก่อน

การทดสอบที่ 3 D

- กรรมการเล่นบทเพลงหนึ่งให้ผู้สอบฟัง โดยมีขอบเขตของความแตกต่างเรื่องความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/legato) , จดจำจังหวะที่เปลี่ยน (rallentando/accelerando หรืออื่น ๆ) และบอกได้ว่าอยู่ในบันไดเสียงทางเมเจอร์หรือไมเนอร์ ซึ่งหัวข้อนี้กล่าวมานี้กรรมการเป็นผู้เลือก 1 หรือ 2 ข้อบอกให้ผู้สอบทราบก่อนเล่นบทเพลง ผู้สอบควรตอบเป็นศัพท์ภาษาอิตาลี

ระดับเกรด 4

การทดสอบที่ 4 A

- ร้องหรือเล่นจากความจำของทำนองเพลง 4 ห้องเพลง ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้งโดยกรรมการสอบ ผู้สอบทราบคอร์ดและเสียงโน้ตตั้งต้นก่อนการเล่นทำนองรวมถึงอัตราจังหวะ อาจขออนุญาตฟังเป็นครั้งที่ 2 ได้ถ้าจำเป็น

การทดสอบที่ 4 B

- ร้องเสียงของตัวโน้ต 5 ตัวจากโน้ตสกอ์เพลงที่ไม่กำหนดอัตราจังหวะ ภายในความกว้างระยะคู่ 3 ทั้งเหนือขึ้นไปและต่ำกว่าโน้ตโทนิคในบันไดเสียง C , F หรือ G เมเจอร์ แบบทดสอบเริ่มต้นและจบลงที่โน้ตโทนิคและไม่มีขึ้นคู่เสียงใดที่เกินกว่าคู่ 3 กรรมการสอบเล่น

และบอกชื่อคอร์ดและโน้ตโทนิคและอาจเล่นอีกครั้งถ้าจำเป็น ผู้สอบสามารถเลือกร้องจากกุญแจซอลหรือกุญแจฟาก็ได้

การทดสอบที่ 4 C

- กรรมการเล่นบทเพลงหนึ่งให้ผู้สอบฟัง โดยมีขอบเขตของความแตกต่างเรื่องความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/legato) , จดจำจังหวะที่เปลี่ยน (rallentando/accelerando หรืออื่น ๆ) , บอกได้ว่าอยู่ในบันไดเสียงทางเมเจอร์หรือไมเนอร์ และการรับรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะ Character ของบทเพลง ซึ่งหัวข้อนี้กล่าวมานี้กรรมการเป็นผู้เลือก 1 หรือ 2 ข้อบอกให้ผู้สอบทราบก่อนเล่นบทเพลง ผู้สอบควรตอบเป็นศัพท์ภาษาอิตาเลียน

- ปรบมือตามจังหวะสัดส่วนทำนองสั้น ๆ ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง เป็นทำนองที่มาจากบทเพลงสอบข้างต้นเฉพาะแนวทำนองไม่มีเสียงประสาน และบอกให้ได้ว่าป็นอัตราจังหวะห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4

ระดับเกรด 5

การทดสอบที่ 5 A

- ร้องหรือเล่นจากความจำของทำนองเพลงสั้น ๆ ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง โดยกรรมการสอบ ผู้สอบทราบคอร์ดและเสียงโน้ตตั้งต้นก่อนการเล่นทำนองรวมถึงอัตราจังหวะ อาจขออนุญาตฟังเป็นครั้งที่ 2 ได้ถ้าจำเป็น

การทดสอบที่ 5 B

- ร้องเสียงของตัวโน้ต 6 ตัวจากโน้ตสกออร์เพลงที่ไม่กำหนดอัตราจังหวะ ภายในความกว้างระยะคู่ 5 ทั้งหมดขึ้นไปและระยะคู่ 4 ต่ำกว่าโน้ตโทนิคในบันไดเสียงเมเจอร์ที่ไม่เกิน 2 ชาร์ปหรือ 2 แฟลต แบบทดสอบเริ่มต้นและจบลงที่โน้ตโทนิคและไม่มีขึ้นคู่เสียงใดที่เกินกว่าคู่ 3 ยกเว้นคู่ 4 จากคอร์ดมินแนนท์ไปสู่โทนิค กรรมการสอบเล่นและบอกชื่อคอร์ดและโน้ตโทนิคและอาจเล่นอีกครั้งถ้าจำเป็น ผู้สอบสามารถเลือกร้องจากกุญแจซอลหรือกุญแจฟาก็ได้

การทดสอบที่ 5 C

- กรรมการเล่นบทเพลงหนึ่งให้ผู้สอบฟัง โดยมีขอบเขตของความแตกต่างเรื่องความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/legato) , จดจำจังหวะที่เปลี่ยน (rallentando/accelerando หรืออื่น ๆ) , บอกได้ว่าอยู่ในบันไดเสียงทางเมเจอร์หรือไมเนอร์ และการรับรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะ โครงสร้างของบทเพลง, อัตราจังหวะ, รูปแบบ, สไตล์และยุคทางดนตรี ซึ่งหัวข้อนี้กล่าวมานี้กรรมการเป็นผู้เลือก 1 หรือ 2 ข้อบอกให้ผู้สอบทราบก่อนเล่นบทเพลง ผู้สอบควรตอบเป็นศัพท์ภาษาอิตาเลียน

- ปรบมือตามจังหวะสัดส่วนทำนองสั้น ๆ ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง เป็นทำนองที่มาจากบทเพลงสอบข้างต้นเฉพาะแนวทำนองไม่มีเสียงประสาน และบอกให้ได้ว่าเป็นอัตราจังหวะห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4

ระดับเกรด 6

การทดสอบที่ 6 A

- ร้องหรือเล่นจากความจำของทำนองเพลงแนวบนจากการประสานเสียงสองแนวซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง โดยกรรมการสอบ ผู้สอบทราบคอร์ดและเสียงโน้ตตั้งต้นก่อนการเล่นทำนองรวมถึงอัตราจังหวะ อาจขออนุญาตฟังเป็นครั้งที่ 2 ได้ถ้าจำเป็น

การทดสอบที่ 6 B

- ร้องทำนองเพลงสั้น ๆ จากสกออร์เพลง โดยมีการเล่นประกอบจากกรรมการสอบ ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ ไม่ต่ำกว่า 3 ชาร์ปหรือ 3 แฟล็ต เสียงคอร์ดและโน้ตตั้งต้นถูกเล่นให้ฟังก่อนรวมถึงบอกจังหวะซีพจรด้วย ผู้สอบอาจเลือกร้องทำนองจากคอร์ดแจชอลหรือคอร์ดแจฟาได้

การทดสอบที่ 6 C

- สามารถบอกเคเดนซ์ที่จบของบทเพลง ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง โดยกรรมการสอบ ต้องตอบให้ได้ว่าเป็นเคเดนซ์ชนิด Perfect หรือ Imperfect และบอกด้วยว่าประโยคที่ได้ฟังอยู่ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ ผู้สอบได้ยินเสียงคอร์ดหลักก่อนการเล่นทั้งประโยค

การทดสอบที่ 6 D

- ตอบคำถามถึงสิ่งที่ปรากฏในบทเพลงที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ รวมถึงลักษณะโดยทั่วไปของรูปร่าง, รูปแบบเพลง (รวมถึงโครงสร้างประโยคเพลง), สไตล์และยุคทางดนตรี กรรมการสอบเลือกถามสัก 2 คำถามโดยบอกให้ผู้สอบทราบก่อนฟังบทเพลง ผู้สอบสามารถใช้ศัพท์อิตาเลียนในการตอบได้

- ปรบมือตามจังหวะสัดส่วนทำนองสั้น ๆ ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง เป็นทำนองที่มาจากบทเพลงสอบข้างต้นเฉพาะแนวทำนองไม่มีเสียงประสาน และบอกให้ได้ว่าเป็นอัตราจังหวะห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4

ระดับเกรด 7

การทดสอบที่ 7 A

- ร้องหรือเล่นจากความจำของทำนองเพลงแนวล่างจากการประสานเสียงสองแนวซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง โดยกรรมการสอบ ผู้สอบทราบคอร์ดและเสียงโน้ตตั้งต้นก่อนการเล่นทำนอง รวมถึงอัตราจังหวะ อาจขออนุญาตฟังเป็นครั้งที่ 2 ได้ถ้าจำเป็น

การทดสอบที่ 7 B

- ร้องทำนองเพลงสั้น ๆ จากสกออร์เพลง โดยมีการเล่นประกอบจากกรรมการสอบ ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ ไม่ต่ำกว่า 4 ชาร์ปหรือ 4 แฟล็ต เสียงคอร์ดและโน้ตตั้งต้นถูกเล่นให้ฟังก่อนรวมถึงบอกจังหวะชีพจรด้วย ผู้สอบอาจเลือกร้องทำนองจากกุญแจซอลหรือกุญแจฟาได้ ขออนุญาตฟัง 2 รอบได้ถ้าจำเป็น

การทดสอบที่ 7 C

- สามารถบอกเคเดนซ์ที่จบของบทเพลง ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง โดยกรรมการสอบ ต้องตอบให้ได้ว่า เป็นเคเดนซ์ชนิด Perfect, Imperfect หรือ Interrupted ผู้สอบได้ยินเสียงคอร์ดหลักก่อนการเล่นทั้งประโยค

- สามารถบอกคอร์ด 2 คอร์ดของเคเดนซ์ว่าเป็น tonic, subdominant, dominant seventh หรือ submediant ในตำแหน่งราก หรือ tonic ในการพลิกกลับครั้งที่สอง ผู้สอบสามารถใช้เลขโรมันในการบอกคำตอบได้ คอร์ดหลักของเพลงถูกเล่นให้ฟังในครั้งแรก และได้ฟังแต่ละคอร์ดอีกครั้งหนึ่งก่อนตอบ

- กรรมการเล่นท่อนเพลงสั้น ๆ โดยเริ่มจากคีย์เมเจอร์แล้ว modulates ไปหา dominant, subdominant หรือ relative minor ซึ่งผู้สอบต้องตอบให้ได้ คอร์ดหลักถูกเล่นให้ฟังก่อนพร้อมทั้งบอกชื่อด้วย ผู้สอบอาจบอกคีย์ใหม่ที่ย้ายไปด้วย

การทดสอบที่ 7 D

- ตอบคำถามถึงสิ่งที่ปรากฏในบทเพลงที่เล่นให้ฟัง โดยกรรมการสอบ รวมถึงลักษณะโดยทั่วไปของรูปร่าง, รูปแบบเพลง (รวมถึงโครงสร้างประโยคเพลง), สไตล์และยุคทางดนตรี กรรมการสอบเลือกถามสัก 2 คำถามโดยบอกให้ผู้สอบทราบก่อนฟังบทเพลง ผู้สอบสามารถใช้ศัพท์อิตาเลียนในการตอบได้

- ปรบมือตามจังหวะสัดส่วนทำนองสั้น ๆ ที่กรรมการสอบเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง เป็นทำนองที่มาจากบทเพลงสอบข้างต้นเฉพาะแนวทำนองไม่มีเสียงประสาน และบอกให้ได้ว่า เป็นอัตราจังหวะห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 หรืออัตราผสม 6/8

ระดับเกรด 8

การทดสอบที่ 8 A

- ร้องหรือเล่นจากความจำของทำนองเพลงแนวล่างจากการประสานเสียงสองแนวซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง โดยกรรมการสอบ ผู้สอบทราบคอร์ดและเสียงโน้ตตั้งต้นก่อนการเล่นทำนอง รวมถึงอัตราจังหวะ อาจขออนุญาตฟังเป็นครั้งที่ 2 ได้ถ้าจำเป็น

- สามารถบอกเคเดนซ์ที่จบของบทเพลง ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง โดยกรรมการสอบ ต้องตอบให้ได้ว่าเป็นเคเดนซ์ชนิด Perfect , Imperfect , Interrupted หรือ plagal ผู้สอบได้ยินเสียงคอร์ดหลักก่อนการเล่นทั้งประโยค

- อธิบายการดำเนินของคอร์ด 4 คอร์ด ซึ่งเล่นให้ฟังสองครั้งโดยกรรมการ อธิบายว่าเป็น tonic (ตำแหน่งราก, พลิกกลับครั้งที่ 1 หรือ พลิกกลับครั้งที่ 2), supertonic(ตำแหน่งรากหรือ พลิกกลับครั้งที่ 1), subdominant (ตำแหน่งราก), dominant (ตำแหน่งราก, พลิกกลับครั้งที่ 1 หรือ พลิกกลับครั้งที่ 2), dominant seventh (ตำแหน่งราก) หรือ submediant (ตำแหน่งราก) ผู้สอบสามารถใช้การอธิบายแบบเลขโรมันได้ เสียงคอร์ดหลักได้ยินก่อนการเล่นทั้งประโยค

การทดสอบที่ 8 B

- ร้องทำนองเพลงสั้น ๆ จากสกออร์เพลง โดยมีการเล่นประกอบของแนวทำนองบนที่สูงกว่าจากกรรมการสอบ ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ใด ๆ ไม่ต่ำกว่า 4 ชาร์ปหรือ 4 แฟล็ต เสียงคอร์ดและโน้ตตั้งต้นถูกเล่นให้ฟังก่อนรวมถึงบอกจังหวะชีพจรด้วย ผู้สอบอาจเลือกร้องทำนองจากกุญแจซอลหรือกุญแจฟาได้ ขออนุญาตฟัง 2 รอบได้ถ้าจำเป็น

การทดสอบที่ 8 C

- อธิบายการย้ายบันไดเสียง 2 ครั้ง โดยเริ่มต้นจากคีย์เมเจอร์หรือคีย์ไมเนอร์ ประโยคเพลงอาจย้ายไปหา dominant, subdominant หรือ relative minor หรือ major หรือเฉพาะในคีย์เมเจอร์ไปหา supertonic minor ซึ่งผู้สอบต้องตอบให้ได้ คอร์ดหลักถูกเล่นให้ฟังก่อนพร้อมทั้งบอกชื่อด้วย ผู้สอบต้องบอกคีย์ใหม่ที่ย้ายไปด้วย

การทดสอบที่ 8 D

- ตอบคำถามอธิบายถึงสิ่งที่ปรากฏในบทเพลงที่เล่นให้ฟังโดยกรรมการสอบ โดยอาศัยความรู้จากเกรด 6 และเกรด 7 ทั้งหมด เช่นคำถามที่เกี่ยวกับ tonality, structure and form, texture, style and period, dynamics, mood เป็นต้น

หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Guildhall School of Music & Drama

ระดับ Introductory and Preliminary

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงจังหวะสั้น ๆ แบบอัตราจังหวะปรกติภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. ปรบมือจังหวะชีพจรของประโยคเพลงซึ่งกรรมการเล่นให้ฟัง 1 รอบก่อน จากนั้นผู้สอบปรบมือพร้อมกับกรรมการเล่นเป็นครั้งที่สอง จังหวะอาจช้า ปานกลางหรือเร็ว

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องเสียงโน้ตหลังจากได้ยินกรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ ตัวโน้ตอยู่ในคีย์ C เมเจอร์

2. ร้องขึ้นคู่เสียงที่อยู่ในระยะไม่เกินนอกเตฟจากโดกลาง ซึ่งเล่นให้ฟังสองครั้งโดยกรรมการ ผู้สอบต้องตอบด้วยว่าโน้ตที่ได้ยินมีลักษณะสูงขึ้นหรือต่ำลง

3. กรรมการให้ประโยคเพลงที่ไม่สมบูรณ์โดยเล่นให้ฟัง 2 รอบ โน้ตตัวสุดท้ายอาจเป็นขึ้นคู่ 2 หรือขึ้นคู่ 7 ของบันไดเสียงเมเจอร์ ผู้สอบต้องทำประโยคเพลงให้สมบูรณ์โดยการร้องให้เสียงหลักไปลงจบให้ได้

ระดับเกรด 1

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรบมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. เคาะจังหวะคระหว่งการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนั้นอาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องโน้ตสองโน้ตจากความจำภายหลังที่กรรมการได้เล่นให้ฟัง 2 ครั้ง ตัวโน้ตอาจเป็นระยะขึ้นคู่ 2, 3, 5 และหนึ่งนอกเตฟภายในบันไดเสียงเมเจอร์

2. บอกได้ถึงขึ้นคู่ 2, 3, 5 หรือหนึ่งนอกเตฟของบันไดเสียง C เมเจอร์หรือ G เมเจอร์ ภายหลังจากที่ได้ยินเสียงคอร์ดหลักของบันไดเสียงนั้นและตัวโน้ตที่ให้ระบุ ผู้สอบสามารถตอบแบบชื่อที่แท้จริง หรือใช้ระบบซอล-ฟาก็ได้

3. กรรมการให้โน้ต 3 ตัวในระยะไม่เกินหนึ่งนอกเตฟจากโดกลางซึ่งเล่นให้ฟัง 2 รอบ ผู้สอบต้องบอกว่าโน้ตตัวใดสูงที่สุดหรือต่ำที่สุด

ระดับเกรด 2

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรับมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. เคะจังหวะตกระหว่างการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนี้อาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องโน้ตสองโน้ตจากความจำภายหลังที่กรรมการได้เล่นให้ฟัง 2 ครั้ง ตัวโน้ตอาจเป็นระยะขั้นคู่ 2, 3, 4, 5 และหนึ่งออกเตฟภายในบันไดเสียงเมเจอร์

2. บอกได้ถึงขั้นคู่ 2, 3, 4, 5 หรือหนึ่งออกเตฟของบันไดเสียง C เมเจอร์, G เมเจอร์หรือ D เมเจอร์ภายหลังจากที่ได้ยินเสียงคอร์ดหลักของบันไดเสียงนั้นและตัวโน้ตที่ให้ระบุ ผู้สอบสามารถตอบแบบชื่อที่แท้จริง หรือใช้ระบบซอล-ฟาก็ได้

3. ร้องโน้ตขั้นคู่เสียงระยะคู่ 2, 3, 4, 5 หรือหนึ่งออกเตฟของบันไดเสียงเมเจอร์ภายหลังจากที่ได้ยินเสียงคอร์ดหลักและโน้ตหลักของบันไดเสียงนั้น

ระดับเกรด 3

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรับมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 หรือห้องละ 3 หรืออัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 2 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. เคะจังหวะตกระหว่างการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนี้อาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องเสียงโน้ต 4 ตัวซึ่งเป็นทำนองสั้น ๆ จากความจำภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. ร้องเสียงโน้ตตัวใดของบันไดเสียงเมเจอร์ซึ่งกรรมการเป็นผู้บอกให้ร้องภายหลังจากที่ได้ยินเสียงคอร์ดหลักและโน้ตหลักของบันไดเสียงแล้ว

3. บอกได้ว่าโน้ตขั้นคู่ 3 ที่ได้ยินนั้นเป็นชนิดของขั้นคู่ 3 เมเจอร์หรือขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ ตัวโน้ตที่ไดยินนั้นเล่นแยกจากกันทีละตัว

4. ร้องเสียงโน้ตที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าของโน้ตสองตัวที่เล่นมาแบบพร้อมกันได้

ระดับเกรด 4

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรับมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 ,ห้องละ 3 อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 2 หรืออัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 3 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. เคะจังหวะตระหว่งการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนั้นอาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องเสียงโน้ต 5 ตัวซึ่งเป็นทำนองสั้น ๆ จากความจำภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. ร้องเสียงโน้ตตัวใดของบันไดเสียงเมเจอร์ซึ่งกรรมการเป็นผู้บอกให้ร้องภายหลังจากที่ได้ยินเสียงคอร์ดหลักและโน้ตหลักของบันไดเสียงแล้ว

3. ร้องเสียงโน้ตตัวที่สูงกว่าหรือตัวที่ต่ำกว่าในระยะขั้นคู่ 3 พร้อมทั้งบอกว่าเป็นชนิดขั้นคู่ 3 เมเจอร์หรือขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ขั้นคู่เสียงนี้ได้ยินทั้ง 2 ตัวโน้ตพร้อมกัน

4. อธิบายได้ว่าตรีแอดส์ในตำแหน่งรากที่ได้ยินเป็นชนิดเมเจอร์หรือไมเนอร์ และร้องโน้ตทั้ง 3 ของตรีแอดส์นั้นด้วย

ระดับเกรด 5

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรับมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 ,ห้องละ 3, ห้องละ 4 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 2 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 3 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. เคะจังหวะตระหว่งการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนั้นอาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องทำนองจากความจำภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ ทำนองนั้นมีช่วงกว้างภายในระยะ 5 ตัวโน้ตและไม่เกินสองห้องเพลง

2. บอกชื่อระยะขั้นคู่เสียงว่าเป็นคู่ 2 เมเจอร์, คู่ 3 เมเจอร์, คู่ 4 เพอร์เฟก, คู่ 5 เพอร์เฟก, คู่ 6 เมเจอร์, คู่ 7 เมเจอร์ หรือออกเตฟ ขั้นคู่เสียงนี้ได้ยินพร้อมกันทั้ง 2 โน้ต

3. บอกให้ได้ว่าตรีแอดส์ในตำแหน่งรากเป็นชนิดเมเจอร์หรือไมเนอร์ และร้องโน้ตตัวใดจากโน้ตทั้งสามตัวตามที่กรรมการต้องการได้

ระดับเกรด 6

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรับมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 ,ห้องละ 3, ห้องละ 4 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 2 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 3 หรืออัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ4 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. เคะจังหวะตระหว่างการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนั้นอาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องทำนองเพลงในทำนองที่สูงกว่าของประโยคเพลงที่เป็นการประสานเสียง 2 แนวในคีย์เมเจอร์หรือไมเนอร์ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ ในทำนองที่ต้องร้องมีตัวโน้ตไม่เกิน 4 ตัวโน้ต

2. ร้องขั้วเสียงใดของบันไดเสียงเมเจอร์หรือบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกซึ่งขั้วคู่นั้นกรรมการเป็นผู้บอกภายหลังจากที่ได้ยินคอร์ดหลักและโน้ตหลักของบันไดเสียงนั้นแล้ว

3. บอกชื่อของขั้วเสียงที่นับจากโดกลางไปหาโน้ตตัวใดภายในระยะไม่เกินหนึ่งออกเตฟ ตัวโน้ตทั้งสองได้ยินพร้อมกัน

4. บอกได้ว่าทรียแอดส์ที่ได้ยินเป็นชนิดเมเจอร์หรือไมเนอร์ ในตำแหน่งราก, การพลิกกลับครั้งที่ 1 หรือการพลิกกลับครั้งที่ 2 และร้องตัวโน้ตใดจากทรียแอดส์นั้นตามที่กรรมการบอกได้

5. สามารถระบุเคเดนซ์ว่าเป็น perfect, plagal, imperfect หรือ interrupted จากประโยคเพลงสั้น ๆ ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 รอบ เสียงคอร์ดหลักถูกเล่นให้ฟังก่อนประโยค

ระดับเกรด 7

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรับมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 ,ห้องละ 3, ห้องละ 4 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 2 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 3 หรืออัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ4 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ

2. เคะจังหวะตระหว่างการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนั้นอาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องทำนองเพลงในทำนองที่ต่ำกว่าของประโยคเพลงที่เป็นการประสานเสียง 2 แนวในคีย์เมเจอร์หรือไมเนอร์ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ ในทำนองที่ต้องร้องมีตัวโน้ตไม่เกิน 5 ตัวโน้ต
2. ร้องขึ้นคู่เสียงใดจากบันไดเสียงเมเจอร์หรือบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกซึ่งอาจไปทางเสียงสูงหรือลงต่ำจากโน้ตหลักที่ให้และบอกขึ้นคู่เสียงที่ต้องการ โดยกรรมการภายหลังจากที่ได้ยินคอร์ดหลักและโน้ตหลักในบันไดเสียงนั้นแล้ว
3. บอกชื่อของขึ้นคู่เสียงที่นับจากโน้ตตัวใดภายในระยะไม่เกินหนึ่งออกเตฟ ตัวโน้ตทั้งสองได้ยินพร้อมกัน
4. บอกได้ว่าทริยแอดส์ที่ได้ยินเป็นชนิดเมเจอร์หรือไมเนอร์ ในตำแหน่งราก, การพลิกกลับครั้งที่ 1 หรือการพลิกกลับครั้งที่ 2 หรือตำแหน่งรากของทริยแอดส์ดีมินิชหรือออกเมนเต็ด และร้องตัวโน้ตใดจากทริยแอดส์นั้นตามที่กรรมการบอกได้
5. สามารถระบุเคเดนซ์ว่าเป็น perfect, plagal, imperfect หรือ interrupted จากประโยคเพลงสั้น ๆ ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 รอบ ในทุกเคเดนซ์อยู่ในตำแหน่งรากแต่อาจมีการประดับตกแต่งแนวประสานเสียงได้
6. สามารถระบุคอร์ดของการประสานเสียงสี่แนวในตำแหน่งรากว่าเป็น tonic, dominant หรือ subdominant ภายหลังจากที่ได้ฟังเสียงคอร์ดหลักซึ่งเล่นในตำแหน่งรากที่มีแนวของเสียงสูงเป็นโน้ตเดียวกับตำแหน่งรากด้วย

ระดับเกรด 8

Section A การทดสอบเรื่องจังหวะ

1. ปรับมือจากความจำจากสัดส่วนทำนองในอัตราจังหวะปรกติแบบห้องละ 2 ,ห้องละ 3, ห้องละ 4 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 2 , อัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 3 หรืออัตราจังหวะแบบผสมชนิดห้องละ 4 ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ
2. เคะจังหวะตกระหว่างการเล่นในครั้งที่สอง ซึ่งระหว่างนั้นอาจมีเสียงประสานแบบธรรมดาเล่นรวมไปกับทำนองด้วยก็ได้
3. กรรมการให้จังหวะชีพจรและชื่อของอัตราจังหวะแบบปรกติและอัตราจังหวะผสม ผู้สอบต้องอธิบายค่าของตัวโน้ตที่เลือกมาจากส่วนของทำนองที่ได้ฟัง

Section B การทดสอบเรื่องระดับเสียง

1. ร้องทำนองเพลงในทำนองที่ต่ำกว่าของประโยคเพลงที่เป็นการประสานเสียง 2 แนวใน คีย์เมเจอร์หรือไมเนอร์ภายหลังจากที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ ในทำนองที่ต้องร้องมีตัวโน้ตไม่เกิน 6 ตัวโน้ต
2. บอกชื่อของขั้นคู่เสียงที่นับจากโน้ตตัวใดภายในระยะไม่เกินหนึ่งออกเตฟหรือน้อยกว่าไม่เกินโน้ต G ที่ต่ำกว่าก्यूเจเสียงซอลและ G 2 ออกเตฟเหนือขึ้นไป ตัวโน้ตทั้งสองได้ยินพร้อมกัน
3. บอกได้ว่าทริยแอดส์ที่ได้ยินเป็นชนิดเมเจอร์, ไมเนอร์ หรือคิมมินิช ในตำแหน่งราก, การพลิกกลับครั้งที่ 1 หรือการพลิกกลับครั้งที่ 2 หรือตำแหน่งรากของออกเมนเต็ดและร้องตัวโน้ตใดจากทริยแอดส์นั้นตามที่กรรมการบอกได้
4. บอกชื่อของตัวโน้ต 4 ตัวที่เล่นภายหลังจากที่ได้ฟังเสียงโน้ตหลักและรู้ชื่อแล้ว ตัวโน้ตที่ได้ยินต่อมาอาจสูงกว่าหรือต่ำกว่าโน้ตหลัก และบอกว่าโน้ตที่ได้ยินนั้นเป็นโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์, ฮาร์โมนิกไมเนอร์ หรือเมโลดิกไมเนอร์ ซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้ทั้งสามแบบ
5. สามารถระบุเคเดนซ์ว่าเป็น perfect, plagal, imperfect หรือ interrupted จากประโยคเพลงสั้น ๆ ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 รอบ ในทุกเคเดนซ์อยู่ในตำแหน่งรากแต่อาจมีการประดับตกแต่งแนวประสานเสียงได้
6. สามารถระบุคอร์ดของการประสานเสียงสี่แนวในการเล่นต่อเนื่องกัน 3 คอร์ดในตำแหน่งรากว่าเป็น tonic, dominant หรือ subdominant ภายหลังจากที่ได้ฟังเสียงคอร์ดหลักซึ่งเล่นในตำแหน่งรากที่มีแนวของเสียงสูงเป็นโน้ตเดียวกับตำแหน่งรากด้วย

หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity Guildhall Exam 2007

การทดสอบในระดับขั้นต้น (Initial) และเกรด 1 เป็นบันไดเสียงเมเจอร์ทั้งหมด ในเกรด 2 – เกรด 5 และเกรด 8 อาจเป็นได้ทั้งเมเจอร์และไมเนอร์ ในเกรด 6 ทั้งหมดเป็นเมเจอร์ และเกรด 7 เป็นไมเนอร์

หัวข้อและวิธีการทดสอบ

ขั้น Initial

1. ผู้ทดสอบร้อง ฮัมทำนอง หรือ ผีปากเฉพาะโน้ตสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 ในทำนองที่อยู่ในอัตราจังหวะ 2/4 ซึ่งในการเล่นของกรรมการโน้ตตัวสุดท้ายจะเว้นไว้ และผู้ทดสอบจะต้องร้องให้อยู่ในความเร็วของทำนอง กรรมการจะให้เสียงคอร์ดหลัก (Key Chord) ก่อนที่ทำนองจะเริ่มต้นในทุกทำนองโน้ตที่ร้องนี้จะเป็นโน้ตเสียงหลัก (Tonic)
2. ประมมือ หรือเคาะตามหลังจังหวะของทำนองภายหลังการได้ยิน กรรมการจะเล่นให้ฟัง 2 รอบ
3. อธิบายสิ่งที่ได้ยิน หาความแตกต่างระหว่างทำนองที่บรรเลงด้วยเทคนิคที่ต่างกันระหว่าง การบรรเลงแบบสั้น (Staccato) และการบรรเลงแบบต่อเนื่อง (Legato)
4. อธิบายสิ่งที่ได้ยินของโน้ตทำนอง 3 โน้ต ว่าโน้ต 3 ตัวใดที่มีเสียงสูงสุด หรือ ต่ำสุด

ระดับเกรด 1

1. ผู้ทดสอบประมมือ หรือ เคาะทำนองที่มีความยาวประมาณ 4 ห้องเพลงในอัตราจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง และผู้ทดสอบต้องบอกชนิดอัตราจังหวะ
2. อธิบายสิ่งที่ได้ยิน ว่าโน้ตสุดท้ายของทำนองที่ได้ยินเป็นโน้ตเสียงสูงกว่า , ต่ำกว่า หรือระดับเสียงเดียวกันกับโน้ตตัวแรก
3. อธิบายสิ่งที่ได้ยิน หาความแตกต่างระหว่างทำนองที่บรรเลงด้วยเทคนิคที่ต่างกันระหว่าง การบรรเลงแบบสั้น (Staccato) และการบรรเลงแบบต่อเนื่อง (Legato)
4. ฟังทำนองที่บรรเลงให้ฟัง 2 รอบ ครั้งแรกให้ฟังทำนองต้นฉบับและครั้งที่สองมีการเปลี่ยนระดับเสียงในจุดหนึ่งของทำนอง ให้ผู้ทดสอบบอกว่าจุดไหนที่ทำนองเปลี่ยนไป แต่ไม่ต้องบอกว่าเปลี่ยนไปอย่างไร

ระดับเกรด 2

1. ผู้ทดสอบประมมือ หรือ เคาะทำนองที่มีความยาวไม่มากนัก ในอัตราจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 ซึ่งเล่นให้ฟัง 2 ครั้ง และผู้ทดสอบต้องแสดงจังหวะชีพจร (Pulse) บอกชนิดอัตราจังหวะ ผู้ทดสอบต้องแสดงการอำนวยเพลงที่แสดงถึงอัตราจังหวะนั้นอย่างชัดเจน โดยกรรมการจะเป็นผู้บอกให้ผู้ทดสอบทำไปพร้อมกับการเล่นทำนองในรอบที่ 2
2. อธิบายสิ่งที่ได้ยิน ว่าโน้ตสุดท้ายของทำนองที่ได้ยินเป็นโน้ตเสียงสูงกว่า , ต่ำกว่า หรือระดับเสียงเดียวกันกับโน้ตตัวแรก
3. ฟังทำนองจากข้อ 2 อีกครั้งและบอก 2 อย่าง คือ (1) บอกว่าทำนองนี้อยู่ในเมเจอร์ หรือ ไมเนอร์ (2) บอกว่าทำนองนี้มีความดังเบาเปลี่ยนไปอย่างไร ค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) หรือ ค่อย ๆ เบาลง (Decrescendo)

4. ฟังทำนองครึ่งหนึ่งของทั้งหมด โดยครั้งแรกเป็นทำนองเดิม และครั้งที่สองเป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องจังหวะ หรือ ทำนอง ให้อธิบายว่าทำนองเปลี่ยนแปลงไปแบบใด

เกรด 3

1. ผู้ทดสอบฟังทำนองทำนองสั้น ๆ ในอัตราจังหวะ 3/4 หรือ 4/4 โดยฟังในรอบแรก และเมื่อเล่นรอบที่สองให้บอกจังหวะชีพจร (Pulse) ด้วยวิธีการอ่านวทยเพลงแบบพื้นฐาน โดยเน้นจังหวะตกที่ชัดเจน ผู้ทดสอบสามารถเริ่มอ่านวทยจังหวะเอง หรือ อ่านวทยจังหวะร่วมไปกับการเล่นทำนองของกรรมการก็ได้
2. อธิบายถึงขั้นคู่เสียง โดยฟังเปรียบเทียบจากโน้ตตัวแรกและเสียงต่อมาสูงขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นคู่เสียง คู่ 2 เมเจอร์ คู่ 3 ไมเนอร์ คู่ 3 เมเจอร์ คู่ 4 เพอร์เฟ็ค และคู่ 5 เพอร์เฟ็ค (ทั้งหมดเป็น diatonic จากในคีย์) ผู้ทดสอบอาจร้องเสียงโน้ตคู่เสียงก่อนตอบก็ได้
3. อธิบายชนิดของตรัยแอดส์ (Triad) จากการฟังว่าเป็นชนิดเมเจอร์ หรือ ไมเนอร์ โดยโน้ตทั้ง 3 ตัวจะบรรเลงออกมาภายในเวลาเดียวกัน
4. ผู้ทดสอบจะได้รับโน้ตเพลงที่กรรมการจะเล่นให้ฟัง ซึ่งต้องบอกความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นจังหวะ หรือ ระดับเสียงจากการฟังกรรมการเล่น 2 รอบ ผู้ทดสอบต้องบอกว่าห้องเพลงใดที่มีการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนอย่างไร

เกรด 4

1. ผู้ทดสอบฟังทำนองทำนองสั้น ๆ ในอัตราจังหวะ 4/4 หรือ 6/8 โดยฟังในรอบแรก และเมื่อเล่นรอบที่สองให้บอกจังหวะชีพจร (Pulse) ด้วยวิธีการอ่านวทยเพลงแบบพื้นฐาน โดยเน้นจังหวะตกที่ชัดเจน ผู้ทดสอบสามารถเริ่มอ่านวทยจังหวะเอง หรือ อ่านวทยจังหวะร่วมไปกับการเล่นทำนองของกรรมการก็ได้
2. อธิบายชนิดของขั้นคู่เสียงจากโน้ตที่เล่นจากเสียงต่ำไปสูง ในขั้นคู่ยูนิสัน (Unison) คู่ 2 เมเจอร์ คู่ 3 ไมเนอร์ คู่ 3 เมเจอร์ คู่ 4 เพอร์เฟ็ค คู่ 5 เพอร์เฟ็ค คู่ 6 ไมเนอร์ และคู่ 7 เมเจอร์ ผู้ทดสอบอาจร้องเสียงโน้ตคู่เสียงก่อนตอบก็ได้
3. ฟังบทเพลงและบอกชนิดของเคเดนซ์ (Cadence) ที่จบว่าเป็นชนิด Perfect หรือ Imperfect
4. ผู้ทดสอบจะได้รับโน้ตเพลงที่กรรมการจะเล่นให้ฟัง ซึ่งต้องบอกความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นจังหวะ หรือ ระดับเสียงจากการฟังกรรมการเล่น 2 รอบ ผู้ทดสอบต้องบอกว่าห้องเพลงใดที่มีการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนอย่างไร

เกรด 5

1. ผู้ทดสอบฟังทำนองสั้น ๆ 2 รอบในอัตราจังหวะ 2/4 , 3/4 หรือ 6/8 และให้ตอบว่า
 - 1.1 เพลงที่ฟังมีอัตราจังหวะอะไร
 - 1.2 เริ่มต้นเพลงด้วยคีย์เมเจอร์หรือไมเนอร์
 - 1.3 มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ Tonality หรือไม่ ถ้ามีเป็นอย่างไรเมื่อฟังการเล่นจบเพลง ตอบว่าเคเดนซ์ที่จบเป็นชนิด Perfect , Imperfect หรือ Interrupted
2. อธิบายชนิดของชั้นคู่เสียงจากโน้ตที่เล่นจากเสียงต่ำไปสูง ในชั้นคู่ยูนิสัน (Unison) คู่ 2 ไมเนอร์ คู่ 2 เมเจอร์ คู่ 3 ไมเนอร์ คู่ 3 เมเจอร์ คู่ 4 เพอร์เฟ็ค คู่ 5 เพอร์เฟ็ค คู่ 6 ไมเนอร์ คู่ 6 เมเจอร์ คู่ 7 ไมเนอร์ คู่ 7 เมเจอร์ และคู่แปดออกเตฟ ผู้ทดสอบอาจร้องเสียงโน้ตคู่เสียงก่อนตอบก็ได้
3. ฟังทำนองทั้งหมดอีกครั้ง และอธิบายเกี่ยวกับ Articulation และความดังเบา (Dynamic)
4. ผู้ทดสอบจะได้รับโน้ตเพลงที่กรรมการจะเล่นให้ฟัง ซึ่งต้องบอกความแตกต่าง 2 อย่างของการเปลี่ยนแปลงว่าในเรื่องจังหวะ และทำนองเพลงจากการฟังกรรมการเล่น 2 รอบ ผู้ทดสอบต้องบอกว่าห้องเพลงใดที่มีการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนอย่างไร

เกรด 6

1. ฟังทำนองสั้น ๆ ที่อยู่ในคีย์เมเจอร์ ในอัตราจังหวะ 2/4 , 3/4 , 4/4 หรือ 6/8 ซึ่งให้ฟัง 2 รอบ ให้บอกอัตราจังหวะให้ถูกต้อง ผู้ทดสอบต้องอธิบายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสำคัญที่ได้ยิน เช่น ประโยคเพลง รูปแบบ และความดังเบา จะแสดงความคิดเห็นภายหลังการฟังเพียงรอบแรกหรือรอบที่ 2 ก็ได้
2. ฟังบทเพลงและบอกชนิดของเคเดนซ์ (Cadenze) ที่จบว่าเป็นชนิด Perfect , Imperfect , Plagal หรือ Interrupted
3. ผู้ทดสอบจะได้รับโน้ตเพลงท่อนแรกของเพลงที่กรรมการจะเล่นให้ฟัง ซึ่งต้องบอกความแตกต่าง 3 อย่างของการเปลี่ยนแปลงว่าในเรื่องระดับเสียง (เฉพาะในแนวทำนอง) จังหวะ และทำนองเพลงจากการฟังกรรมการเล่น 2 รอบ ผู้ทดสอบต้องอธิบายการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนอย่างไร
4. ฟังทำนองที่มีการดัดแปลงท่อนท้ายของการจบและอธิบายการย้ายคีย์ที่เกิดขึ้น โดยการเริ่มต้นเพลงจะถือเป็นคอร์ดหลัก (Key – Chord) การย้ายคีย์นี้จะจำกัดที่ Sub-dominant minor , the relative major และ the relative major ของ Dominant (ตัวอย่างเช่น G Major ใน A minor)

การตอบอาจบอกชื่อทางเทคนิค หรือ บอกชื่อคีย์ก็ได้ กรรมการอาจเล่นบางส่วนของเพลงตามความเหมาะสมได้

เกรด 7

1. ฟังทำนองสั้น ๆ ที่อยู่ในคีย์ไมเนอร์ ซึ่งให้ฟัง 2 รอบ ผู้ทดสอบต้องอธิบายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสำคัญที่ได้ยิน เช่น ประโยคเพลง รูปแบบ สำเนียง และความดั่งเบา จะแสดงความเห็นภายหลังการฟังเพียงรอบแรกหรือรอบที่ 2 ก็ได้
2. ฟังบทเพลงและบอกชนิดของเคเดนซ์ (Cadence) ที่จบว่าเป็นชนิด Perfect , Imperfect , Plagal หรือ Interrupted
3. ผู้ทดสอบจะได้รับโน้ตเพลงท่อนแรกของเพลงที่กรรมการจะเล่นให้ฟัง ซึ่งต้องบอกความแตกต่าง 3 อย่างของการเปลี่ยนแปลงว่าในเรื่องระดับเสียง (เฉพาะในแนวทำนอง) จังหวะ และทำนองเพลงจากการฟังกรรมการเล่น 2 รอบ ผู้ทดสอบต้องอธิบายการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนอย่างไร
4. ฟังทำนองที่มีการตัดแปลงท่อนท้ายของการจบและอธิบายการย้ายคีย์ที่เกิดขึ้น โดยการเริ่มต้นเพลงจะถือเป็นคอร์ดหลัก (Key - Chord) การย้ายคีย์นี้จะจำกัดที่ Sub-dominant minor , the relative major และ the relative major ของ Dominant (ตัวอย่างเช่น G Major ใน A minor) การตอบอาจบอกชื่อทางเทคนิค หรือ บอกชื่อคีย์ก็ได้ กรรมการอาจเล่นบางส่วนของเพลงตามความเหมาะสมได้

เกรด 8

1. ผู้ทดสอบได้ยินทำนองเพลงที่กรรมการเล่นให้ฟัง 2 รอบ ผู้ทดสอบต้องสามารถอธิบายสิ่งสำคัญที่เกิดขึ้นในบทเพลง เช่น รูปแบบ , จังหวะ , รูปทรง , ความดั่งเบา , ประโยคเพลง และ สำเนียงต่าง ๆ (Articulation) จะแสดงความเห็นภายหลังการฟังเพียงรอบแรกหรือรอบที่ 2 ก็ได้ คำถามจะให้ได้ตอบอธิบายสั้น ๆ กับกรรมการ ซึ่งคะแนนจะอยู่ที่การอธิบายในเชิงลึกอย่างถูกต้อง
2. ผู้ทดสอบจะได้รับโน้ตเพลงที่กรรมการจะเล่นให้ฟัง ซึ่งต้องบอกความแตกต่าง 3 อย่างของการเปลี่ยนแปลงว่าในเรื่องจังหวะ , ทำนองเพลง , เสียงประสาน , สำเนียงต่าง ๆ , ความดั่งเบา หรือ อัตราความเร็ว จากการฟังกรรมการเล่น 2 รอบ โดยที่โจทย์คำถามอาจเป็นโน้ตในแนวเสียงสูง (treble) หรือแนวเสียงต่ำก็ได้ (bass) รอบแรกที่เล่นจะเป็นโน้ตแบบปรกติ และจะเปลี่ยนแปลงในรอบที่ 2 ผู้ทดสอบต้องบอกว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Akkalux Laocharoen (Abstract) การเปรียบเทียบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโสตทัศนศึกษาทางดนตรีในรายวิชาทักษะดนตรี 1 ระหว่างการสอนแยกหัวข้อจังหวะและทำนอง กับการสอนแบบผสมผสาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาระดับชั้นผลสัมฤทธิ์ของการฝึกโสตประสาททางดนตรีในรายวิชาทักษะดนตรี 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการสอนที่แตกต่าง 2 แบบ ซึ่งการเปรียบเทียบในเรื่องการสอนแยกเรื่องจังหวะ และ การสอนทำนองเพลง กับอีกแบบ คือ การผสมผสานการสอนเข้าด้วยกัน กลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัยเป็นผู้เรียนในระดับชั้นที่ 1 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ปีการศึกษา 2544 มีกลุ่มตัวอย่าง 48 คน ซึ่งเป็นผู้เรียนวิชาเอกในเครื่องดนตรีสากลและขับร้องสากล โดยมีการสุ่มเพื่อเลือกกลุ่มแบบคละ ๆ กันเป็น 2 กลุ่มแต่ละกลุ่มมี 24 คน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องการสอนแยกเรื่องจังหวะ และ การสอนทำนองเพลง และ การสอนผสมผสานการสอนเข้าด้วยกัน เครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบวัดความรู้ในการพัฒนาการเกี่ยวกับจังหวะ การร้อง และการอ่าน ผลสรุปของงานวิจัยนี้แสดงผลสัมฤทธิ์ในเรื่องการปรบมือเกี่ยวกับจังหวะ และการอ่านโน้ตแบบจับปล้น มีค่าสถิติที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่มีประสบการณ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ควบคุม ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

Professor G Wiggins (Abstract) การวิจัยเครื่องมือสำหรับการฝึกโสตทัศนศึกษาทางดนตรี สำหรับการฝึกนักดนตรี จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อตรวจสอบความจริงของความเป็นไปได้ในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการฝึกโสตทัศนศึกษาทางดนตรี การทดลองนี้ทำอย่างมีความต้องการในเรื่องการพัฒนาความเข้าใจทางการเรียน ทางเลือกของการฝึกซ้อมโสตประสาทอย่างพิเศษในแต่ละเครื่องดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเอาชนะความกังวลในการทดสอบการฟังได้ มีการใช้เครื่องมือทดลองอย่างเปิดเผยซึ่งอนุญาตใช้ในแผนการเรียน การสอนของครู และกลุ่มนักเรียนซึ่งในการวิจัย เป้าหมายเพื่อกลุ่มนักเรียนมีความเหมาะสมต่อความสัมพันธ์ของแนวทางการเรียนและที่การพัฒนาที่เหมาะสมกับผู้เรียน การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในลักษณะที่ผู้เรียนทุกคนเข้าใจได้ง่าย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 8 - 12 ปีซึ่งมีการพัฒนาขึ้นอย่างสังเกตได้ชัดเจนจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบโศตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ตามที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2548:262) กล่าวว่า วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่พยายามเอาผู้วิจัยฝังตัวเข้าไปอยู่ในแหล่งปัญหาและสังเกต สัมภาษณ์ จดบันทึกข้อมูลที่แท้จริง หรือค่อนข้างจะแท้จริง เป็นวิธีการวิจัยที่มองเห็นปัญหาของเครื่องมือที่วัดข้อมูลได้ดี เมื่อการวิจัยได้ข้อมูลถูกต้องแน่นอน การวิจัยนั้นย่อมมีคุณค่าในการทำวิจัยอย่างมาก โดยเฉพาะในการศึกษาปรากฏการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

3.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

3.1.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2549 โดยการทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนทำงานวิจัย และเตรียมการเก็บข้อมูล

3.1.2 นำเสนอโครงร่างเพื่อขออนุมัติ เดือนมิถุนายน 2549

3.2 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลเอกสาร และแหล่งข้อมูลภาคสนาม

3.2.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์จากแหล่งข้อมูลดังนี้

- (1) หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- (2) สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา
- (3) ห้องสมุดสมเด็จพระเทพรัตน์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา
- (4) ห้องสมุดดนตรีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(5) หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี

3.2.2 แหล่งข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ณ ศูนย์ทดสอบของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักรซึ่งมีศูนย์ทดสอบในประเทศไทย เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา สภาพการจัดการเรียนการสอน บุคลากร ข้อมูลบริบทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยที่ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในการรวบรวมข้อมูลภาคสนามดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารหลักสูตร ตำราคู่มือการทดสอบของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร เพื่อสรุปเนื้อหาสาระที่พบและแยกเป็นประเด็นในการฝึกโศตประสา

2. การสังเกต ใช้ทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วม คือ ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ที่ส่งนักเรียนดนตรีเข้าร่วมทดสอบมาตรฐานกับสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร นอกจากนี้ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม คือ สังเกตการสอนโดยภาพรวมทั่วไป

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและเนื้อหา ดังมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1) รองศาสตราจารย์กาญจนา อินทรสุนานนท์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2) ดร. ชนิตา ตั้งเดชะหิรัญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. การสัมภาษณ์ครูผู้สอนอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นการ โดยบุคลากรที่ต้องสัมภาษณ์ มีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีที่มีประสบการณ์สอนดนตรีไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ส่งนักเรียนดนตรีเข้าร่วมทดสอบมาตรฐานดนตรีกับสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร

3.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดในวิทยานิพนธ์

2. เก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีพรรณาวิเคราะห์ (Descriptive) ตามแนวทางของวิทยานิพนธ์เชิงคุณภาพ

3.4 ขั้นตอนการนำเสนอผลงานวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบไล่ประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบทฤษฎีการฝึกไล่ประสาทของนักดนตรีที่สำคัญกับวิธีการในการทดสอบไล่ประสาทของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร โดยนำเสนออย่างละเอียดในรูปแบบของการพรรณนา และตารางเปรียบเทียบ

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิเคราะห์

การวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของสถาบันทดสอบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร ได้แก่ หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity College of Music , Guildhall School of Music & Drama , Australian Music Examinations Board และ The Associated Board of the Royals Schools of Music รวมถึงหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทใหม่ซึ่งเป็นของ Trinity Guildhall 2007 Examination และได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนดนตรี เกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ จึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากหลักสูตรการทดสอบโสตประสาท

จากการศึกษาหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร ได้แก่ หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity College of Music , Guildhall School of Music & Drama , Australian Music Examinations Board และ The Associated Board of the Royals Schools of Music รวมถึงหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทใหม่ซึ่งเป็นของ Trinity Guildhall 2007 Examination สามารถวิเคราะห์เนื้อหาสาระดนตรีที่แต่ละสถาบันเน้นในการสอบได้ดังนี้

4.1.1 หัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval)

ระดับเกรด 1

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องเสียงจากการได้ยินอย่างถูกต้อง 2. บอกลำดับของโน้ตในบันไดเสียง ในระบบซอลฟาได้
Guildhall School of Music & Drama	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องโน้ต 2 โน้ตที่เป็นขั้นคู่ 2, 3, 5 หรือ ออกเตฟ จากที่ได้ยิน

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Guildhall School of Music & Drama	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายขั้นคู่ที่ได้ยินว่าเป็นขั้นคู่ 2, 3, 5 หรือ ออกเตฟ หรือบอกชื่อโน้ตเป็นระบบซอลฟาก็ได้ บอกความแตกต่างของโน้ต 3 เสียงที่ระยะห่างไม่เกิน ออกเตฟ ว่าโน้ตใดมีระดับเสียงสูงสุด หรือต่ำสุด
Australian Music Examinations Board	<ol style="list-style-type: none"> ร้องโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงสั้น ๆ แบบที่ลงจบ ไม่สมบูรณ์ โดยเว้นตัวสุดท้ายให้ร้อง ร้องทำนองสั้น ๆ จากการได้ยิน
The Associated Board of the Royals Schools of Music	<ol style="list-style-type: none"> ร้องรับจากประโยคเพลงวลีสั้น ๆ 3 วลี ที่ได้ยิน มีความยาว 3 โน้ต
Trinity Guildhall 2007 Examination	<ol style="list-style-type: none"> ร้องโน้ตสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 ซึ่งเป็นโน้ตโทนิคของคอร์ดหลัก อธิบายความสูงต่ำของโน้ต 3 ตัวจากการได้ยิน

ตารางที่ 4.1 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 1 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 2

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	<ol style="list-style-type: none"> บอกลำดับขั้นของระดับเสียง เมื่อกำหนดโน้ตโทนิค และเปรียบเทียบโน้ตอีกตัวหนึ่ง
Guildhall School of Music & Drama	<ol style="list-style-type: none"> ร้องโน้ต 2 โน้ตที่เป็นขั้นคู่ 2, 3, 4, 5 หรือ ออกเตฟ จากที่ได้ยินในบันไดเสียงเมเจอร์ อธิบายขั้นคู่ที่ได้ยินว่าเป็นขั้นคู่ 2, 3, 4, 5 หรือ ออกเตฟ หรือบอกชื่อโน้ตเป็นระบบซอลฟาก็ได้ ในบันไดเสียง C, G หรือ D เมเจอร์ ร้องขั้นคู่ 2, 3, 4, 5 หรือ ออกเตฟ ได้จากการกำหนดโน้ตหลักและคอร์ดหลักให้
Australian Music Examinations Board	<ol style="list-style-type: none"> ร้องทำนองสั้น ๆ จากการได้ยิน ร้องขั้นคู่เสียงที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าที่เป็นขั้นคู่ 3 เมเจอร์ หรือคู่ 5 เพอร์เฟก ความกว้างใน 1 ออกเตฟนับจากโดกลาง

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. ร้องรับจากประโยคเพลงวลี ๆ 3 วลี ที่ได้ยิน มีความยาว 5 โน้ต
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. อธิบายความสูง - ต่ำของโน้ตสุดท้ายจากการเปรียบเทียบโน้ตทำนองตัวแรก

ตารางที่ 4.2 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 2 ของสถาบันดนตรีต่างๆในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 3

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกโน้ตจากการเปรียบเทียบในลักษณะของขั้นคู่เสียง
Guildhall School of Music & Drama	1. ร้องทำนองสั้น ๆ ที่เป็นโน้ต 4 ตัวภายหลังการได้ยินได้ 2. ร้องเสียงโน้ตตัวใดของบันไดเสียงเมเจอร์ตามที่กำหนด เมื่อได้ยินเสียงคอร์ดหลักและโน้ตหลักของบันไดเสียง 3. บอกความแตกต่างของขั้นคู่ 3 เมเจอร์และไมเนอร์ได้ 4. ร้องโน้ตล่างหรือโน้ตบนของขั้นคู่เสียงที่ได้ยินพร้อมกันได้
Australian Music Examinations Board	1. ร้องทำนองสั้น ๆ จากการได้ยิน 2. ร้องขั้นคู่เสียงใด ๆ ภายในระยะ 1 ออกเตฟ นับจากโน้ตโคกลาง 3. ร้องและบอกชื่อขั้นคู่เสียงที่เป็นขั้นคู่ 2, 3, 4, 5 ในบันไดเสียงเมเจอร์
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. ร้องรับจากประโยคเพลงวลี ๆ 3 วลี ที่ได้ยิน มีความกว้างโน้ต 1 ออกเตฟ ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. ร้องและบอกขั้นคู่เสียง โดยการฟังทีละโน้ตในขั้นคู่ 2 ไมเนอร์, 3 เมเจอร์, 3 ไมเนอร์, 4 เพอร์เฟก และ 5 เพอร์เฟก ใน diatonic

ตารางที่ 4.3 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 3 ของสถาบันดนตรีต่างๆในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 4

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องประโยคเพลงสั้น ๆ ในบันไดเสียงไมเนอร์ได้ 2. สามารถร้องเสียงทรียแอดส์ตัวใดตัวหนึ่งได้ จากการฟัง
Guildhall School of Music & Drama	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องทำนองสั้น ๆ ที่เป็นโน้ต 5 ตัวภายหลังการได้ยินได้ 2. ร้องเสียงโน้ตตัวใดของบันไดเสียงเมเจอร์ตามที่กำหนดเมื่อได้ยินเสียงคอร์ดหลักและโน้ตหลักของบันไดเสียง 3. ร้องโน้ตที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าในระยะขั้นคู่ 3 และบอกได้ว่าเป็นขั้นคู่ชนิดเมเจอร์หรือไมเนอร์ โดยได้ยินขั้นคู่พร้อม ๆ กัน
Australian Music Examinations Board	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องและบอกชื่อขั้นคู่ที่มาจากบันไดเสียงเมเจอร์ได้ 2. ร้องทำนองแนวล่างจากโน้ต 2 แนว ซึ่งเป็นขั้นคู่ติดต่อกัน 2 ขั้นคู่ภายในระยะ 1 ออกเตฟนับจากโดกลาง 3. ร้องโน้ตตัวกลางของทรียแอดส์ได้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องทำนองเพลง 4 ห้องเพลงจากความจำ โดยได้รับทราบคอร์ดและเสียงโน้ตตั้งต้นก่อน 2. ร้องเสียงของตัวโน้ต 5 เสียงจากสกอาร์เพลง ภายในความกว้างคู่ 3 ทั้งบนและล่าง ในบันไดเสียง C, F หรือ G เมเจอร์
Trinity Guildhall 2007 Examination	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องและบอกขั้นคู่เสียง โดยการฟังทีละโน้ตในขั้นคู่ยูนิสัน, คู่ 2 เมเจอร์, 3 เมเจอร์, 3 ไมเนอร์, 4 เพอร์เฟก และ 5 เพอร์เฟก, 6 ไมเนอร์ และคู่ 7 เมเจอร์ ใน diatonic

ตารางที่ 4.4 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 4 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 5

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้องประโยคเพลงสั้น ๆ ในบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ได้ ในอัตราจังหวะต่าง ๆ

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	2. สามารถร้องเสียงทรียแอดส์ได้ จากการฟังและกำหนดให้ร้องตัวใดตัวหนึ่ง
Guildhall School of Music & Drama	1. ร้องทำนองสั้น ๆ ที่เป็นโน้ต 5 ตัวภายหลังการได้ยินได้ และไม่เกิน 2 ห้องเพลง 2. บอกระยะขั้นคู่เสียงเมื่อได้ยินพร้อมกัน 2 โน้ตว่าเป็นคู่ 2 เมเจอร์, 3 เมเจอร์, 4 เพอร์เฟก, 5 เพอร์เฟก, 6 เมเจอร์, 7 เมเจอร์ หรือ ออกเตฟ
Australian Music Examinations Board	1. ร้องและบอกชื่อของขั้นคู่ในบันไดเสียงเมเจอร์ได้ 2. ร้องทำนองแนวล่างหรือแนวบนจากโน้ต 2 แนว ซึ่งเป็นขั้นคู่ติดต่อกัน 3 ขั้นคู่ภายในระยะ 1 ออกเตฟนับจากโดกลาง 3. ร้องโน้ตทีละตัวของทรียแอดส์เมเจอร์และไมเนอร์ได้จากล่างขึ้นบนหรือในทางกลับกัน
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. ร้องทำนองเพลงสั้น ๆ จากความจำ โดยได้รับทราบคอร์ดและเสียงโน้ตตั้งต้นก่อน 2. ร้องเสียงโน้ต 6 ตัวจากสกออร์เพลง ภายใต้วามกว้างคู่ 5 ขาขึ้นและคู่ 4 ต่ำลงกว่าโน้ตโทนิค ในบันไดเสียงที่ไม่เกิน 2 ซ้ำป 2 แฟลต
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. ร้องและบอกขั้นคู่เสียง โดยการฟังทีละโน้ตในขั้นคู่นิสัน, คู่ 2 เมเจอร์, 3 เมเจอร์, 3 ไมเนอร์, 4 เพอร์เฟก และ 5 เพอร์เฟก, 6 ไมเนอร์, 6 เมเจอร์, 7 ไมเนอร์, คู่ 7 เมเจอร์ และ ออกเตฟ

ตารางที่ 4.5 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 5 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 6

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ร้องประโยคเพลงสั้น ๆ หลังจากการฟังทำนองเพียงครั้งเดียว

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	2. สามารถร้องเสียงทรียแอสได้ตัวใดตัวหนึ่งได้ เมื่อกำหนดโน้ตตัวล่างสุดมาให้
Guildhall School of Music & Drama	1. ร้องชิ้นคู่เสียงจากบันไดเสียงเมเจอร์และฮาร์โมนิกเนอร์ 2. ร้องทำนองเพลงแนวนอนจากทำนอง 2 แนวซ้อน ที่มีโน้ตไม่เกิน 4 โน้ต 3. บอกชื่อชิ้นคู่จากการได้ยิน ในระยะไม่เกิน 1 ออกเตฟ
Australian Music Examinations Board	1. ร้องและบอกชื่อของชิ้นคู่ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือฮาร์โมนิกไมเนอร์ได้ 2. ร้องทำนองแนวล่างหรือแนวนอนจากโน้ต 2 แนว ซึ่งเป็นชิ้นคู่ติดต่อกัน 4 ชิ้นคู่ภายในระยะ 1 ออกเตฟนับจากโดกลาง
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. ร้องทำนองเพลงแนวนอนจากเพลงสองแนว โดยผู้ร้องทราบคอร์คและโน้ตตั้งต้นก่อนเล่น 2. ร้องทำนองสั้น ๆ จากสกอร์เพลง ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ที่ไม่เกิน 3 ซ้ำ 3 เฟลค โดยทราบคอร์คและโน้ตตั้งต้นก่อนเล่น
Trinity Guildhall 2007 Examination	ไม่พบการทดสอบหัวข้อระดับเสียง

ตารางที่ 4.6 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และชิ้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 6 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 7

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ร้องทำนองแนวนอนจากทำนอง 2 ทำนองที่ซ้อนกันอยู่จากการฟัง 2 เที้ยว
Guildhall School of Music & Drama	1. ร้องทำนองเพลงแนวล่างจากทำนอง 2 แนวซ้อน ที่มีโน้ตไม่เกิน 5 โน้ต 2. ร้องชิ้นคู่เสียงจากบันไดเสียงเมเจอร์และฮาร์โมนิกเนอร์ในทางสูงไปต่ำหรือกลับกัน 3. บอกชื่อชิ้นคู่จากการได้ยิน ในระยะไม่เกิน 1 ออกเตฟ

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Australian Music Examinations Board	1. ร้องทำนองแนวล่างหรือแนวบนจากโน้ต 2 แนว ซึ่งมีความยาวไม่เกิน 6 โน้ตภายในระยะ 1 ออกเตฟนับจากโดกลาง
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. ร้องทำนองเพลงแนวล่างจากเพลงสองแนว โดยผู้ร้องทราบคอร์ดและโน้ตตั้งต้นก่อนเล่น 2. ร้องทำนองสั้น ๆ จากสกอร์เพลง ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ที่ไม่เกิน 4 ซ้ำป 4 เฟลต โดยทราบคอร์ดและโน้ตตั้งต้นก่อนเล่น
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. สังเกตการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียงในแนวทำนองเพลง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนสูงขึ้น หรือ ต่ำลง หรือทิศทางแนวทำนองเปลี่ยนไป

ตารางที่ 4.7 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 7 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 8

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ร้องทำนองแนวล่างจากทำนอง 2 ทำนองที่ซ้อนกันอยู่จากการฟัง 2 เที้ยว ทั้งเมเจอร์และไมเนอร์ 2. สามารถร้องเสียงโน้ต 4 ตัวของคอร์ดคอคมิแนนท์เซเว่น จากการกำหนดโน้ตตัวล่าง และสามารถระบุชื่อโน้ตตัวอื่น ๆ ได้ด้วย
Guildhall School of Music & Drama	1. ร้องทำนองเพลงแนวล่างจากทำนอง 2 แนวซ้อน ที่มีโน้ตไม่เกิน 6 โน้ต 2. บอกชื่อขั้นคู่จากการได้ยิน ในระยะไม่เกิน 1 ออกเตฟ ที่มีช่วงกว้างกำหนดไม่ต่ำกว่าโน้ตซอลได้กัญญแจเสียงซอลและโน้ตซอลอีก 2 ออกเตฟ 3. บอกชื่อของโน้ต 4 ตัวภายหลังการฟังและรู้ชื่อของโน้ตหลักแล้ว และบอกได้ว่าเป็นโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์, ฮาร์โมนิกไมเนอร์ หรือ เมโลดิกไมเนอร์

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Australian Music Examinations Board	1. ร้องโน้ตแนวล่างจากโน้ต 2 แนวที่มีโน้ตผ่านบ้าง (passing notes)
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. ร้องทำนองเพลงแนวล่างจากเพลงสองแนว โดยผู้ร้องทราบคอร์ดและโน้ตตั้งต้นก่อนเล่น 2. ร้องทำนองสั้น ๆ จากสกอร์เพลง ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ที่ไม่เกิน 4 ซ้ำป 4 เฟลต โดยทราบคอร์ดและโน้ตตั้งต้นก่อนเล่น
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. สังเกตการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียงในแนวทำนองเพลง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนสูงขึ้น หรือ ต่ำลง หรือทิศทางแนวทำนองเปลี่ยนไป

ตารางที่ 4.8 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ในระดับเกรด 8 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

4.1.2 หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic)

ระดับเกรด 1

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ปรบมือตามกระสวนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตตัวขาวประจุด, ตัวขาว, ตัวดำ และตัวเข็บบ้างขึ้นเดียว
Guildhall School of Music & Drama	1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบอัตราจังหวะปรกติ 2. ปรบมือตามจังหวะซีพจรพร้อมกับการทำนองเพลงที่ได้ยิน ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว
Australian Music Examinations Board	1. ปรบมือตามค่าความยาวของทำนองโน้ตพื้นฐานความยาวห้อง 2 ห้องเพลง เป็นสัดส่วนทำนองเพลง
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. เคาะจังหวะซีพจรของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และต้องเน้นจังหวะตกที่หนักด้วย 2. อธิบายจังหวะของวลีเพลงที่เปลี่ยนแปลงไปจากประโยคเพลงเปรียบเทียบกับ 2 ครั้ง และสามารถเคาะหรือปรบมือได้

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. ปรบมือหรือเคาะทำนองเพลงที่มีความยาวประมาณ 4 ห้องเพลงจากที่ได้ยิน ในอัตราจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 และสามารถบอกได้ว่าเป็นอัตราจังหวะใด

ตารางที่ 4.9 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 1 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 2

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ปรบมือตามกระแสนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตตัวขาวประจุด, ตัวขาว, ตัวดำ และตัวเข็บบ้างขึ้นเดียว ในอัตราจังหวะ 2/4, 3/4
Guildhall School of Music & Drama	1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบอัตราจังหวะปรกติห้องละ 2 หรือห้องละ 3 2. ปรบมือตามจังหวะซีพอร์พร้อมกับทำนองเพลงที่ได้ยินซึ่งอาจมีเสียงประสานอื่น ๆ นอกเหนือไปจากทำนองหลัก ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว
Australian Music Examinations Board	1. ปรบมือเป็นสัดส่วนทำนองเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. เคาะจังหวะซีพอร์ของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และอัตราจังหวะผสม 6/8 และต้องเน้นจังหวะตกที่หนักด้วย 2. อธิบายจังหวะของวลีเพลงที่เปลี่ยนแปลงไปจากประโยคเพลงเปรียบเทียบกับ 2 ครั้ง และสามารถเคาะหรือปรบมือออกมาได้
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. ปรบมือหรือเคาะทำนองเพลงที่มีความยาวประมาณ 4 ห้องเพลงจากที่ได้ยิน ในอัตราจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 และสามารถบอกได้ว่าเป็นอัตราจังหวะใด และสามารถเคาะจังหวะซีพอร์ และสามารถอ่านวลีเพลงได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 4.10 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 2 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 3

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ปรบมือตามกระสวนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตหลายแบบ และบอกได้ว่าทำนองนี้อยู่ในอัตราจังหวะใดระหว่าง 2/4 และ 3/4
Guildhall School of Music & Drama	1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบ อัตราจังหวะปรกติห้องละ 2 หรือห้องละ 3 หรืออัตราจังหวะ ผสมชนิดห้องละ 2 2. ปรบมือตามจังหวะชีพจรพร้อมกับทำนองเพลงที่ได้ยินซึ่ง อาจมีเสียงประสานอื่น ๆ นอกเหนือไปจากทำนองหลัก ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว
Australian Music Examinations Board	1. ปรบมือเป็นสัดส่วนทำนองเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และอธิบายได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. เคาะจังหวะชีพจรของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และอัตราจังหวะผสม 6/8 อัตราผสม 9/8 และต้องเน้นจังหวะตกที่หนักด้วย 2. อธิบายจังหวะของวลีเพลงที่เปลี่ยนแปลงไปจากประโยค เพลงความยาวประมาณ 4 ห้องเพลงเปรียบเทียบ 2 ครั้ง และสามารถเคาะหรือปรบมือออกมาได้
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. ปรบมือหรือเคาะทำนองเพลงที่มีความยาวประมาณ 4 ห้อง เพลงจากที่ได้ยิน ในอัตราจังหวะ 2/4 หรือ 3/4 และสามารถ บอกได้ว่าเป็นอัตราจังหวะใด และสามารถเคาะจังหวะชีพจร และสามารถอำนวยการเพลงโดยเน้นจังหวะตกได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.11 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 3

ของสถาบันดนตรีต่างๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 4

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ปรบมือตามกระสวนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตหลายแบบ และสามารถอำนวยการเพลงออกไปได้ว่าเป็นอัตราจังหวะ 2/4 หรือ 3/4

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Guildhall School of Music & Drama	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบ อัตราจังหวะปรกติห้องละ 2 หรือห้องละ 3 หรืออัตราจังหวะ ผสมชนิดห้องละ 2 หรือห้องละ 3 2. ปรบมือตามจังหวะชีพจรพร้อมกับทำนองเพลงที่ได้ยินซึ่ง อาจมีเสียงประสานอื่น ๆ นอกเหนือไปจากทำนองหลัก ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว
Australian Music Examinations Board	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรบมือเป็นส่วนทำนองเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และอธิบายได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด
The Associated Board of the Royals Schools of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. เคาะจังหวะสัดส่วนโน้ตของประโยคเพลงในอัตราจังหวะ ห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และห้องละ 4
Trinity Guildhall 2007 Examination	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรบมือหรือเคาะทำนองเพลงสั้น ๆ จากที่ได้ยิน ในอัตรา จังหวะ 4/4 หรือ 6/8 และสามารถบอกได้ว่าเป็นอัตราจังหวะ ใด และสามารถเคาะจังหวะชีพจร และสามารถอ่านวทยเพลง โดยเน้นจังหวะตกได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.12 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 4 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 5

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรบมือตามกระสวนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตหลายแบบ และสามารถอ่านวทยเพลงออกไปได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบ 2/4 , 3/4 หรือ อัตราผสม 6/8
Guildhall School of Music & Drama	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบ อัตราจังหวะปรกติห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 หรือ อัตราจังหวะผสมชนิดห้องละ 2 หรือห้องละ 3 2. ปรบมือตามจังหวะชีพจรพร้อมกับทำนองเพลงที่ได้ยินซึ่ง อาจมีเสียงประสานอื่น ๆ นอกเหนือไปจากทำนองหลัก ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Australian Music Examinations Board	1. ปรบมือเป็นสัดส่วนทำนองเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และอธิบายได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. เคาะจังหวะสัดส่วนโน้ตของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และห้องละ 4
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกอัตราจังหวะจากการฟังทำนองเพลงสั้น ๆ ได้ว่าเป็นอัตราจังหวะ 2/4, 3/4 หรือ 6/8 2. บอกความแตกต่างในเรื่องจังหวะจากการฟังทำนองเพลงเปรียบเทียบ 2 รอบ อธิบายได้ว่าแตกต่างอย่างไร

ตารางที่ 4.13 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 5 ของสถาบันดนตรีต่างๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 6

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ปรบมือตามกระสวนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตหลายแบบ และสามารถอ่านเพลงออกไปได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบ 2/4, 3/4 หรือ อัตราผสม 6/8
Guildhall School of Music & Drama	1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบอัตราจังหวะปรกติห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 หรืออัตราจังหวะผสมชนิดห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 2. ปรบมือตามจังหวะซีฟเจอร์พร้อมกับทำนองเพลงที่ได้ยินซึ่งอาจมีเสียงประสานอื่น ๆ นอกเหนือไปจากทำนองหลัก ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบเรื่องจังหวะในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. เคาะจังหวะสัดส่วนโน้ตของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และห้องละ 4
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกอัตราจังหวะจากการฟังทำนองเพลงสั้น ๆ ได้ว่าเป็นอัตราจังหวะ 2/4, 3/4, 4/4 หรือ 6/8

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity Guildhall 2007 Examination	2. บอกความแตกต่างในเรื่องจังหวะจากการฟังทำนองเพลงเปรียบเทียบ 2 รอบ อธิบายได้ว่าแตกต่างอย่างไร

ตารางที่ 4.14 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 6 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 7

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ปรบมือตามกระแสนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตหลายแบบ และสามารถอ่านเพลงออกไปได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบ 6/8 หรือ 9/8
Guildhall School of Music & Drama	1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบอัตราจังหวะปกติห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 หรืออัตราจังหวะผสมชนิดห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 2. ปรบมือตามจังหวะซีพอร์พร้อมกับทำนองเพลงที่ได้ยินซึ่งอาจมีเสียงประสานอื่น ๆ นอกเหนือไปจากทำนองหลัก ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบเรื่องจังหวะในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. เคาะจังหวะสัดส่วนโน้ตของประโยคเพลงในอัตราจังหวะห้องละ 2 หรือห้องละ 3 และห้องละ 4 หรืออัตราผสม 6/8
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกความแตกต่างในเรื่องจังหวะจากการฟังทำนองเพลงเปรียบเทียบ 2 รอบ อธิบายได้ว่าแตกต่างอย่างไร

ตารางที่ 4.15 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 7 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 8

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. ปรบมือตามกระสวนจังหวะตัวโน้ตในทำนองเพลงสั้น ๆ ยาวประมาณ 4 ห้องเพลง ซึ่งประกอบด้วยโน้ตหลายแบบ และสามารถอำนวยเพลงออกไปได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบ 6/8 หรือ 9/8
Guildhall School of Music & Drama	1. ปรบมือจากความจำในสัดส่วนทำนองเพลงสั้น ๆ แบบ อัตราจังหวะปรกติห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 หรือ อัตราจังหวะผสมชนิดห้องละ 2 ห้องละ 3 หรือห้องละ 4 2. ปรบมือตามจังหวะซีฟเจอร์พร้อมกับทำนองเพลงที่ได้ยินซึ่ง อาจมีเสียงประสานอื่น ๆ นอกเหนือไปจากทำนองหลัก ซึ่งเป็นได้ทั้งช้าและเร็ว 3. อธิบายวิธีการบรรเลง และอัตราความยาวของโน้ตในอัตรา จังหวะต่าง ๆ ได้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบเรื่องจังหวะในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	ไม่พบการทดสอบเรื่องจังหวะในระดับนี้
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกความแตกต่างในเรื่องจังหวะจากการฟังทำนองเพลง เปรียบเทียบ 2 รอบ อธิบายได้ว่าแตกต่างอย่างไร

ตารางที่ 4.16 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อจังหวะ (Rhythmic) ในระดับเกรด 8 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

4.1.3 หัวข้อเสียงประสาน (Harmony)

ระดับเกรด 1

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ได้ ถูกต้อง
Guildhall School of Music & Drama	1. ร้องโน้ตตัวสุดท้ายของประโยคเพลงในบันไดเสียงเมเจอร์ ซึ่งเป็นโน้ตโทนิคได้

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Australian Music Examinations Board	ไม่พบหัวข้อการประสานเสียงในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	ไม่พบหัวข้อการประสานเสียงในระดับนี้
Trinity Guildhall 2007 Examination	ไม่พบหัวข้อการประสานเสียงในระดับนี้

ตารางที่ 4.17 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 1 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 2

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ได้ ถูกต้อง และบอกได้ว่าจบด้วยเคเดนซ์แบบ Perfect หรือ Interrupted
Guildhall School of Music & Drama	1. ร้องโน้ตขึ้นคู่เสียงในบันไดเสียงเมเจอร์ได้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบหัวข้อการประสานเสียงในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	ไม่พบหัวข้อการประสานเสียงในระดับนี้
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกได้ว่าทำนองเพลงอยู่ในเมเจอร์หรือไมเนอร์

ตารางที่ 4.18 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 2 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 3

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ได้ ถูกต้อง และบอกได้ว่าจบด้วยเคเดนซ์แบบ Perfect หรือ Plagal

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Guildhall School of Music & Drama	1. บอกชนิดของชิ้นคู่เมเจอร์และไมเนอร์ได้
Australian Music Examinations Board	1. บอกชิ้นคู่เสียงเมเจอร์จากที่ได้ยินได้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกได้ว่าเพลงที่ได้ยินอยู่ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกได้ตรีแอสส์ที่ได้ยินเป็นเมเจอร์ หรือไมเนอร์

ตารางที่ 4.19 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 3 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 4

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ได้ ถูกต้อง และบอกได้ว่าจบด้วยเคเดนซ์แบบ Perfect , Plagal หรือ Interrupted 2. บอกชนิดคอร์ดที่ฟังได้ว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์
Guildhall School of Music & Drama	1. อธิบายตรีแอสส์ในตำแหน่งรากจากที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ และสามารถร้องโน้ตทั้ง 3 นั้นได้
Australian Music Examinations Board	1. สามารถร้องโน้ตตัวกลางของตรีแอสส์เมเจอร์หรือไมเนอร์ ในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับ
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกได้ว่าเพลงที่ได้ยินอยู่ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกชนิดของเคเดนซ์เพลงได้ว่าเป็นแบบ Perfect หรือ Imperfect

ตารางที่ 4.20 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 4 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 5

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ได้ ถูกต้อง และบอกได้ว่าจบด้วยเคเดนซ์แบบ Perfect , Plagal หรือ Interrupted 2. บอกชนิดคอร์ดที่ฟังได้ว่าเป็นเมเจอร์ , ไมเนอร์ หรือ ออกเมนเตด 3. เปล่งเสียงโน้ตในคอร์ดตัวหนึ่งตามที่กรรมการบอกได้
Guildhall School of Music & Drama	1. อธิบายทริยแอดส์ในตำแหน่งรากจากที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ และสามารถร้องโน้ตทั้ง 3 นั้นได้
Australian Music Examinations Board	1. สามารถร้องโน้ตทั้ง 3 ตัวของทริยแอดส์เมเจอร์หรือไมเนอร์ ในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับ
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกได้ว่าเพลงที่ได้ยินอยู่ในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกได้ว่าเพลงอยู่ในคีย์เมเจอร์หรือ ไมเนอร์ 2. บอกชนิดของเคเดนซ์เพลงได้ว่าเป็นแบบ Perfect , Imperfect หรือ Interrupted

ตารางที่ 4.21 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 5 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 6

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกชนิดคอร์ดที่ฟังได้ว่าเป็นเมเจอร์ , ไมเนอร์ , ออกเมนเตด หรือ ดิมินิช 2. เปล่งเสียงโน้ตในคอร์ดทุกตัวเมื่อได้ยินโน้ตตัวล่างสุด
Guildhall School of Music & Drama	1. อธิบายทริยแอดส์ที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ อยู่ในตำแหน่งราก การพลิกกลับขั้นที่ 1 หรือการพลิกกลับขั้นที่ 2 และสามารถร้องโน้ตตัวใดตามที่กรรมการบอกได้ 2. สามารถระบุเคเดนซ์จากประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็น Perfect , Plagal , Imperfect หรือ Interrupted

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Australian Music Examinations Board	1. บอกตรีแยกแยะเมเจอร์จากที่ได้ยินว่าเป็นตรีแยกแยะที่อยู่ในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับใด 2. บอกเคเดนซ์จากเพลงที่ได้ยินว่าเป็นชนิด Perfect หรือ Plagal
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกเคเดนซ์ที่จับเพลงได้ว่าเป็น Perfect หรือ Imperfect และบอกได้ว่าประโยคเพลงเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกชนิดของเคเดนซ์เพลงได้ว่าเป็นแบบ Perfect , Imperfect , Plagal หรือ Interrupted

ตารางที่ 4.22 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 6 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 7

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	1. บอกชนิดคอร์ดที่ฟังได้ว่าเป็นเมเจอร์ , ไมเนอร์ และบอกได้ว่าอยู่ในรูปแบบพื้นฐาน หรือพลิกกลับขั้นที่ 1 หรือ ขั้นที่ 2 2. บอกได้ว่าประโยคเพลงที่ได้ยินเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ และมีการ modulation ไปหรือจบด้วยคีย์เดิม
Guildhall School of Music & Drama	1. อธิบายตรีแยกแยะที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ อยู่ในตำแหน่งราก การพลิกกลับขั้นที่ 1 หรือการพลิกกลับขั้นที่ 2 และตรีแยกแยะในตำแหน่งรากของตรีแยกแยะออกเมนต์ และคิมมิซ และสามารถร้องโน้ตตัวใดตามที่กรรมการบอกได้ 2. สามารถระบุเคเดนซ์จากประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็น Perfect , Plagal , Imperfect หรือ Interrupted ซึ่งประโยคเพลงมีการประดับแนวเสียงประสาน
Australian Music Examinations Board	1. บอกตรีแยกแยะจากที่ได้ยินว่าเป็นตรีแยกแยะเมเจอร์หรือไมเนอร์ที่อยู่ในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับใด 2. บอกเคเดนซ์จากเพลงที่ได้ยินว่าเป็นชนิด Perfect , Plagal หรือ Interrupted ในบันไดเสียงเมเจอร์ โดยฟังคอร์ดโทนิคก่อนเริ่มประโยคเพลง

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
The Associated Board of the Royals Schools of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกเคเดนซ์ที่จบเพลงได้ว่าเป็น Perfect ,Imperfect หรือ Interrupted และบอกได้ว่าประโยคเพลงเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ 2. บอกคอร์ดของเคเดนซ์ 2 คอร์ดได้ว่าเป็น Tonic , Subdominant , Dominant seventh หรือ Submediant ในตำแหน่งราก หรือ Tonic ที่พลิกกลับครั้งที่ 2 3. บอกได้ว่าประโยคเพลงมีการ Modulation จากคีย์เมเจอร์แล้วไปหา Dominant , Subdominant หรือ Relative Minor โดยฟังคอร์ดหลักก่อนเริ่มประโยคเพลง และควรบอกคีย์ใหม่ของประโยคเพลงย้ายไปได้ด้วย
Trinity Guildhall 2007 Examination	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฟังบทเพลงและบอกชนิดของเคเดนซ์ (Cadence) ที่จบว่าเป็นชนิด Perfect , Imperfect , Plagal หรือ Interrupted 2. ฟังทำนองที่มีการตัดแปลงท่อนท้ายของการจบและอธิบายการย้ายคีย์ที่เกิดขึ้น โดยการเริ่มต้นเพลงจะถือเป็นคอร์ดหลัก (Key - Chord) การย้ายคีย์นี้จะจำกัดที่ Sub-dominant minor , the relative major และ the relative major ของ Dominant การตอบอาจบอกชื่อทางเทคนิค หรือ บอกชื่อคีย์

ตารางที่ 4.23 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 7 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 8

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถร้องโน้ตท่าจากคอร์ดคอมิแนนท์เซเวนได้เมื่อกำหนดโน้ตต่ำสุด และสามารถบอกชื่อโน้ตตัวอื่น ๆ ได้ 2. บอกได้ว่าประโยคเพลงที่ได้ยินเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ และมีการ modulation ไปหา Dominant , Relative minor หรือ Supertonic minor หรืออยู่ในบันไดเสียงอะไร
Guildhall School of Music & Drama	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายตรัยแอดส์ที่ได้ยินว่าเป็นเมเจอร์ ,ไมเนอร์ หรือดิมินิช อยู่ในตำแหน่งราก การพลิกกลับขั้นที่ 1 หรือการพลิกกลับขั้นที่ 2 และตรัยแอดส์ในตำแหน่งรากของตรัยแอดส์ออกเมนเตด และสามารถร้องโน้ตตัวใดตามที่กรรมการบอกได้

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Guildhall School of Music & Drama	<p>2. สามารถระบุเคเดนซ์จากประโยคเพลงที่ได้ยินว่าเป็น Perfect , Plagal , Imperfect หรือ Interrupted ซึ่งประโยคเพลงมีการประดับแนวเสียงประสาน</p> <p>3. ระบुकอร์ดของการประสานเสียงสี่แนวที่เล่นกันตลอดต่อเนื่อง 3 คอร์ดว่า เป็น Tonic , Dominant หรือ Subdominant ภายหลังจากฟังเสียงคอร์ดหลักในตำแหน่งราก</p>
Australian Music Examinations Board	<p>1. บอกตรีแอดส์จากที่ได้ยินว่าเป็นตรีแอดส์เมเจอร์หรือไม่เนอร์ที่อยู่ในตำแหน่งรากหรือการพลิกกลับไค หรือตรีแอดส์คิมมินิชในตำแหน่งราก</p> <p>2. บอกเคเดนซ์จากเพลงที่ได้ยินว่าเป็นชนิด Perfect , Plagal , Interrupted หรือ Imperfect ในบันไดเสียงเมเจอร์ โดยฟังคอร์ดโทนิคก่อนเริ่มประโยคเพลง</p>
The Associated Board of the Royals Schools of Music	<p>1. บอกเคเดนซ์ที่จบเพลงได้ว่าเป็น Perfect ,Imperfect , Interrupted หรือ Plagal และบอกได้ว่าประโยคเพลงเป็นเมเจอร์หรือไม่เนอร์</p> <p>2. อธิบายการดำเนินของคอร์ด 4 คอร์ด ซึ่งเล่นให้ฟังสองครั้ง โดยกรรมการ อธิบายว่าเป็น tonic (ตำแหน่งราก, พลิกกลับครั้งที่ 1 หรือ พลิกกลับครั้งที่ 2), supertonic(ตำแหน่งรากหรือพลิกกลับครั้งที่ 1), subdominant (ตำแหน่งราก), dominant (ตำแหน่งราก, พลิกกลับครั้งที่ 1 หรือ พลิกกลับครั้งที่ 2), dominant seventh (ตำแหน่งราก) หรือ submediant (ตำแหน่งราก) เสียงคอร์ดหลักได้ยินก่อนการเล่นทั้งประโยค</p> <p>3. อธิบายการย้ายบันไดเสียง 2 ครั้ง โดยเริ่มต้นจากคีย์เมเจอร์หรือคีย์ไมเนอร์ ประโยคเพลงอาจย้ายไปหา dominant, subdominant หรือ relative minor หรือ major หรือเฉพาะในคีย์ เมเจอร์ไปหา supertonic minor ซึ่งผู้สอบต้องตอบให้ได้คอร์ดหลักถูกเล่นให้ฟังก่อนพร้อมทั้งบอกชื่อด้วย ผู้สอบต้องบอกคีย์ใหม่ที่ย้ายไปด้วย</p>
Trinity Guildhall 2007 Examination	<p>1. บอกความแตกต่างของบทเพลงที่เล่น 2 รอบว่ามี การเปลี่ยนแปลงทางการประสานเสียงอย่างไร เช่น การย้ายบันไดเสียง การจบด้วยเคเดนซ์ที่แตกต่างกัน</p>

ตารางที่ 4.24 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีหัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ในระดับเกรด 8
ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

4.1.4 หัวข้อทดสอบโสตประสาทด้านอื่น ๆ

ระดับเกรด 1

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) 2. ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) 3. Articulation (Staccato/Legato) โดยใช้ศัพท์อธิบายในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. อธิบายได้ว่าเทคนิคที่ใช้เล่นประโยคเพลงเป็น Staccato หรือ Legato

ตารางที่ 4.25 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 1
ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 2

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) 2. ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) 3. Articulation (Staccato/Legato)

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
The Associated Board of the Royals Schools of Music	4. ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) โดยใช้ศัพท์อิตาลีในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. อธิบายได้ว่าเทคนิคที่ใช้เล่นประโยคเพลงเป็น Staccato หรือ Legato 2. สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกันได้ว่าแตกต่างที่จุดไหน

ตารางที่ 4.26 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 2 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 3

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) 2. ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) 3. Articulation (Staccato/Legato) 4. ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) โดยใช้ศัพท์อิตาลีในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกความแตกต่างของทำนองว่าเป็นแบบค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) หรือค่อย ๆ เบาลง (Diminuendo) 2. สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกันได้ว่าแตกต่างที่จังหวะ หรือ ระดับเสียง

ตารางที่ 4.27 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 3 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 4

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) 2. ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) 3. Articulation (Staccato/Legato) 4. ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) 5. Character ของเพลง โดยใช้ศัพท์อิตาลีในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. บอกความแตกต่างของทำนองว่าเป็นแบบค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) หรือค่อย ๆ เบาลง (Diminuendo) 2. สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกันได้ว่าแตกต่างที่จังหวะ หรือ ระดับเสียง

ตารางที่ 4.28 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 4 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 5

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) 2. ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) 3. Articulation (Staccato/Legato)

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
The Associated Board of the Royals Schools of Music	4. ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) โดยใช้ศัพท์อิตาเลียนในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. อธิบายเกี่ยวกับ Articulation 2. อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) 3. สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกันได้ว่าแตกต่างที่จังหวะ หรือ ระดับเสียง

ตารางที่ 4.29 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 5 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 6

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) 2. Articulation (Staccato/Legato) 3. ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) 4. รูปแบบของเพลง 5. สไตล์และยุคทางดนตรี โดยใช้ศัพท์อิตาเลียนในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. อธิบายเกี่ยวกับ Articulation 2. อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกันได้ว่าแตกต่างที่จังหวะ หรือ ระดับเสียง

ตารางที่ 4.30 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 6 ของสถาบันดนตรีต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 7

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) 2. Articulation (Staccato/Legato) 3. ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) 4. รูปแบบของเพลง โครงสร้างบทเพลง 5. สไตล์และยุคทางดนตรี โดยใช้ศัพท์อิตาเลียนในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายเกี่ยวกับ Articulation 2. อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) 3. สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกันได้ว่าแตกต่างที่จังหวะ หรือ ระดับเสียง 4. บอกรูปแบบของเพลงได้

ตารางที่ 4.31 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่น ๆ ในระดับเกรด 7 ของสถาบันดนตรีต่างๆ ในสหราชอาณาจักร

ระดับเกรด 8

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
Trinity College of Music	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Guildhall School of Music & Drama	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
Australian Music Examinations Board	ไม่พบการทดสอบในระดับนี้
The Associated Board of the Royals Schools of Music	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo)

ชื่อสถาบันดนตรี	เนื้อหาสาระดนตรี
	2. Articulation (Staccato/Legato) 3. ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) 4. รูปแบบของเพลง โครงสร้างบทเพลง 5. สไตล์และยุคทางดนตรี 6. ความเป็นดนตรีโทนอล (Tonality) 7. อารมณ์เพลง (Mood) 8. รูปทรงดนตรี (Texture) โดยใช้ศัพท์อธิบายในการตอบ
Trinity Guildhall 2007 Examination	1. อธิบายเกี่ยวกับ Articulation 2. อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) 3. สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกันได้ว่าแตกต่างที่จังหวะ หรือ ระดับเสียง 4. บอกรูปแบบของเพลงได้ 5. บอกรูปทรงของประโยคเพลงได้ 6. อธิบายเกี่ยวกับประโยคเพลงได้ (Phrasing)

ตารางที่ 4.32 แสดงเนื้อหาสาระดนตรีด้านอื่นๆ ในระดับเกรด 8 ของสถาบันดนตรีต่างๆ ในสหราชอาณาจักร

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนดนตรีอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ที่มีคุณสมบัติ คือ เป็นอาจารย์ผู้สอนดนตรีที่มีประสบการณ์สอนดนตรีไม่น้อยกว่า 5 ปี และเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ส่งนักเรียนดนตรีเข้าร่วมทดสอบมาตรฐานดนตรีกับสถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร จำนวน 10 ท่าน ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรกาทดสอบโสตประสาทของสถาบันทดสอบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร สามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการทดสอบในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.2.1 หัวข้อระดับเสียง (Pitch)

ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นการฝึกโสตประสาทเบื้องต้น เรื่องแรกที่ควรฝึก คือ เรื่องระดับเสียง และอัตราจังหวะ เพราะเป็นหัวข้อแรกที่นักเรียนต้องทดสอบในการสอบเทียบเกรด อีกทั้งเป็นการทดสอบว่านักเรียนดนตรีมีการรับรู้ทางการได้ยินดีมามากน้อยเพียงใด ซึ่งมีปัญหาที่พบมากในเด็กไทย คือ นักเรียนมักจะใช้เวลาต้องฝึกร้อง แม้นักเรียนบางคนสามารถบอกความแตกต่างได้ว่า ระดับเสียงนี้เป็นโน้ตอะไร หรือลำดับที่เท่าไร แต่ก็ไม่สามารถร้องออกมาได้ตรงเสียง เนื่องจากไม่ได้เรียนการร้องให้ตรงเสียงมาตั้งแต่ต้น แต่จะเริ่มฝึกเมื่อต้องเตรียมตัวสอบเทียบเทียบเกรดเท่านั้น

วิธีการฝึก

1. ร้องโน้ตทีละตัวตามที่กดเสียงลงบนแป้นเปียโน ซึ่งอาจจะเรียงเสียงเป็นลำดับขั้น และกระโดดไปมา แต่อยู่ในช่วงกว้างที่ไม่ห่างมากนัก และเป็นช่วงเสียงที่เด็กร้องได้โดยง่าย
2. ร้องโน้ตเป็นลักษณะบันไดเสียง ซึ่งครูส่วนใหญ่จะเริ่มบันไดเสียงเมเจอร์ อาจเริ่มโดยการกดโน้ตให้นักเรียนร้องตามทีละตัว จนกระทั่งให้เสียงโน้ตตัวตั้งต้นเพียงตัวเดียวและให้นักเรียนร้องเป็นบันไดเสียงเมเจอร์เอง แต่มีครูหลายคนที่เริ่มบันไดเสียงให้เด็กหัดฝึกร้องด้วยบันไดเสียงแบบเพนทาโทนิค เนื่องจากครูใช้วิธีการฝึกของโคดาช โดยเฉพาะแบบฝึกหมายเลข 333 (Kodaly 333 Olvasogyakorlat) ซึ่งมีการใช้การฝึกร้องแบบเพนทาโทนิค ซึ่งง่ายต่อการฝึก ส่วนในบันไดเสียงไมเนอร์นั้น การร้องบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิกจะเป็นบันไดเสียงไมเนอร์ชนิดแรกที่ครูจะเริ่มฝึกกับนักเรียน และมักฝึกควบคู่ไปกับการกดแป้นเปียโนและให้เด็กร้องตาม
3. การร้องขั้นคู่เสียง ครูส่วนมากจะพบปัญหาการสอนร้องขั้นคู่เสียง โดยเฉพาะการร้องขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ครูหลายท่านใช้วิธีให้นักเรียนร้องจากบันไดเสียงเมเจอร์ไล่ทีละตัวเพื่อหาขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และเมื่อคล่องแล้วจึงให้ไล่ในใจและเปล่งเสียงขั้นคู่ 3 ทันที ซึ่งต้องใช้เวลานานในการฝึก ครูบางท่านใช้วิธีการกดเสียงบนแป้นเปียโนเปรียบเทียบกับขั้นคู่ และฝึก

ร้อง ครูบางท่านใช้วิธีการกดเสียงคอร์ดเมเจอร์และไมเนอร์ และให้นักเรียนร้องกระจายเป็น Arpeggios ซึ่งง่ายกว่าวิธีการไล่นโน้ตเสียงในใจ

4. การร้องทำนองเสียง โดยการฟังทำนองเพลงสั้น ๆ จากแบบฝึกโสตประสาทของ สถาบันดนตรีที่นักเรียนจะต้องสอบ ซึ่งโดยปรกตินักเรียนจะฟังทำนอง 2 ครั้งก่อนที่จะร้อง ทำนองนั้นออกมา ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนไม่สามารถร้องทำนองทั้งหมดจนจบได้ แต่จะสามารถร้องได้อย่างดีมากใน 2 ห้องเพลงแรก ซึ่งครูจะมีวิธีการแก้ไขคือ การฝึกที่ละวลีของเพลง และให้นักเรียนร้องตาม ครูบางท่านใช้วิธีการฝึกให้นักเรียนฟังซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง แต่ก็ยอมรับว่า บางครั้งก็ทำให้นักเรียนสับสนและเกิดความไม่เชื่อมั่นในตนเอง

5. การร้องทำนองเพลงเฉพาะบางแนวจากการได้ยินเพลงสองแนวหรือมากกว่า การ ทดสอบระดับนี้จะพบในระดับเกรดที่สูงกว่าเกรด 5 ซึ่งเป็นเรื่องเทคนิคการฟังที่ค่อนข้างยาก นักเรียนควรได้รับการฝึกการร้องแนวเดียว จนสามารถร้องได้อย่างชำนาญ แล้วจึงใช้สมาธิในการ ฟังเสียงประสาน 2 แนวและร้องออกมา ซึ่งการฝึกด้วยการร้องแนวเสียงสูงหรือแนวนั้นจะง่ายกว่า การร้องแนวอื่น ๆ ครูส่วนใหญ่พบว่านักเรียนที่ฝึกการร้องขุ่นกู่เสียงจากการได้ยินการกดพร้อมกัน และร้องตัวใดตัวหนึ่งและทำได้ดี ก็มักจะสามารถร้องโน้ตเพลงแนวใดที่มาจากเพลงสองแนวได้ดี ด้วย

6. การร้องขุ่นกู่เสียงและสามารถระบุชนิดของขุ่นกู่ได้ ครูทุกท่านมีความเห็นว่านักเรียน ต้องรู้จักหลักทฤษฎีดนตรีในเรื่องขุ่นกู่เสียงอย่างดีด้วย จึงสามารถตอบได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการให้ นักเรียนร้องขุ่นกู่เสียง โน้ตบนหรือโน้ตล่างเป็นสิ่งที่นักเรียนสามารถฝึกได้ไม่ยากนัก แต่หากใช้ นักเรียนตอบว่าเป็นขุ่นกู่ลำดับใดและชนิดใด ยังเป็นเรื่องที่ยากและต้องเสียเวลาในการฝึกมาก

หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic)

ครูดนตรีส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและมักจะสอนเรื่องการปรบมือตามการได้ยิน เป็นอันดับแรก ก่อนการเขียนโน้ตหรือการทำความเข้าใจเรื่องอัตราจังหวะต่าง ๆ และการปรบมือ ตามกระสวนจังหวะ โน้ต (Rhythmic Pattern) เป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายกว่า การปรบมือตามจังหวะจีฟรเพลง (Pulse) ซึ่งนักเรียนบางคนจับจังหวะตกไม่ได้ในการฝึกครั้งแรก แต่สามารถพัฒนาขึ้นให้ดีขึ้นด้วยวิธีการฝึกของครู การปรบมือตามกระสวนจังหวะของ ประโยคที่มีความยาวมากกว่า 4 ห้องเพลงขึ้นไปมักจะยากกว่าห้องเพลงสั้น ๆ หรือ ประโยคเพลง ที่ประกอบด้วยโน้ตที่ไม่ซับซ้อนจะทำให้นักเรียนเริ่มต้นเรียนรู้การปรบมือได้ดีกว่า

วิธีการฝึก

1. ครูส่วนใหญ่เริ่มต้นการสอนปรบมือตามจังหวะด้วยการให้นักเรียนฝึกปรบมือตาม ความจำ ในวลีเพลงสั้น ๆ ประมาณ 5-6 โน้ตก่อน แล้วจึงเพิ่มความซับซ้อนของกระสวนจังหวะ (Rhythmic Pattern) ให้หลากหลายแบบมากขึ้น และเพิ่มความยาวประโยคเพลงมากขึ้น ซึ่งใน

แบบฝึกของสถาบันดนตรีที่เปิดสอบก็มีแบบฝึกมากมาย ในการฝึกขั้นแรกนี้นักเรียนอาจยังไม่จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องลักษณะตัวโน้ต เครื่องหมายกำหนดจังหวะ เพราะไม่จำเป็นต้องตอบในการสอบ เพียงแต่ให้ปฏิบัติถูกต้องเท่านั้น

2. การฝึกเรื่องปรบมือและสามารถตอบได้ว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด ขั้นตอนนี้จะยากกว่าข้อแรก ครูส่วนใหญ่จะใช้วิธีให้นักเรียนฝึกฟังการเน้นจังหวะตกที่ 1 ซึ่งสามารถนับได้ว่าเป็นห้องละกี่จังหวะ ครูบางท่านให้นักเรียนสังเกตกระสวนจังหวะที่ซ้ำ ๆ กันและสังเกตการซ้ำของท่อนเพลง ประโยคเพลงชนิดที่เป็นอัตราผสมอาจจะจับจังหวะได้ง่ายกว่าเนื่องจากรูปแบบของกระสวนจังหวะจะชัดเจนกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวะแบบปรกติชนิดห้องละ 2 หรือห้องละ 3 ซึ่งนักเรียนจะแยกแยะได้ยากกว่า

3. การปรบมือตามจังหวะชีพจรเพลง (Pulse) เป็นการปรบมือที่ต้องอาศัยความเข้าใจเรื่องจังหวะตก (Down Beat) ของเพลง ซึ่งอาจจะต้องอาศัยการฝึกปรบมือร่วมไปกับครู และฝึกแบบฝึกหลากหลายให้มากขึ้น ซึ่งถ้านักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและชำนาญแล้วจะนำไปสู่การฝึกอ่านายเพลงให้ตรงตามจังหวะได้ดี

4. การฝึกอ่านายเพลง (Conducting) ตามจังหวะเพลง ซึ่งในหลักสูตรใหม่ของ Trinity Guildhall 2007 ได้กำหนดให้มีขึ้น ซึ่งนักเรียนที่มีความเข้าใจเรื่องจังหวะตก (Down Beat) และเข้าใจเรื่องอัตราจังหวะ (Time Signature) เป็นอย่างคือนอยู่แล้วจะสามารถปฏิบัติได้ แต่อย่างไรก็ตาม การฝึกอ่านายเพลงตามจังหวะสำหรับนักเรียนหลายคนก็มีปัญหา เนื่องจากนักเรียนไม่เคยฝึกมาก่อน การใช้แขน การเขว่งข้อมือ หรือการสับนิ้วมือเพื่อนำเรื่องจังหวะยังเป็นสิ่งที่ยากสำหรับนักเรียนที่หัดใหม่ และมีความกังวลว่าจะตรงกับจังหวะหรือไม่ นักเรียนบางคนมีความอายที่จะทำขาดความกล้าแสดงออก จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสอนบ้าง

หัวข้อเสียงประสาน (Harmony)

ครูส่วนใหญ่พบว่าการสอน โสตประสาทในเรื่องการประสานเสียงเป็นเรื่องที่ยากที่สุดในการสอน เนื่องจากนอกเหนือจากการสอนเรื่องทฤษฎีดนตรี เรื่อง บันไดเสียง (Scale) ขึ้นคู่เสียง (Interval) ตรีแอดส์ (Triad) คอร์ด (Chord) การดำเนินของคอร์ด (Chord Progression) การประสานเสียง 4 แนว (4 Parts Harmony) เคเดนซ์ (Cadence) การย้ายบันไดเสียง (Modulation) โน้ตประดับ (Ornament) ซึ่งนับว่าเป็นทฤษฎีดนตรีที่ต้องสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งแล้ว การให้นักเรียนฝึกฟังและพิจารณาตอบให้ได้ว่าเป็นลักษณะของขั้นคู่อะไร คอร์ดอะไร ฯลฯ ก็ยังเป็นเรื่องที่ยากมาก ต้องอาศัยการฝึกและเทคนิคการจับประเด็นในการพิจารณาตอบซึ่งครูต้องอาศัยการฝึกซ้อมกับนักเรียนและใช้เวลามากกับการสอนหัวข้อนี้

วิธีการฝึก

1. ในเรื่องขั้นคู่เสียง ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้นำไปรวมอยู่ในหัวข้อเดียวกับเรื่องระดับเสียง แต่ก็นับว่าเป็นหัวข้อที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องของเสียงประสานอยู่ด้วย เนื่องจากนักเรียนที่สามารถตอบชนิดของขั้นคู่เสียง และสามารถร้องคุณลักษณะของขั้นคู่เสียงได้คตินั้น ย่อมสามารถจำแนกชนิดของตรีแอดส์หรือคอร์ดเมเจอร์กับไมเนอร์ได้ง่ายขึ้น เพราะขั้นคู่ 3 จะเป็นตัวกำหนดคอร์ดด้วย ดังนั้นก่อนฝึกการฟังเรื่องตรีแอดส์ ครูส่วนใหญ่ก็ต้องสอนเรื่องการฟังขั้นคู่เมเจอร์ไมเนอร์ โดยเฉพาะขั้นคู่ 3 และต้องให้นักเรียนหัดร้อง หัดฟังแยกแยะให้ออก และเมื่อฟังเรื่องตรีแอดส์จะง่ายเมื่อต้องพิจารณาว่าเป็นตรีแอดส์เมเจอร์ หรือไมเนอร์

2. หัวข้อเรื่องการฟังชนิดของคอร์ดเมเจอร์ ไมเนอร์ นักเรียนหลายคนสามารถตอบเมื่อได้รับการฝึกการฟังอย่างต่อเนื่อง ครูส่วนใหญ่จะให้นักเรียนร้องโน้ตทั้ง 3 ของตรีแอดส์ด้วยควบคู่ไปกับการฝึกการฟัง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนจับชนิดของคอร์ดได้ง่ายขึ้น คอร์ดชนิดคิมมิซ และออกเมนเตดจะค่อนข้างฟังง่ายกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การฟังคอร์ดเมเจอร์ กับคอร์ดไมเนอร์

3. การฟังการพลิกกลับของคอร์ด นับตั้งแต่พื้นฐาน (Root Position) การพลิกกลับขั้นที่ 1 (First Inversion) การพลิกกลับขั้นที่ 2 (Second Inversion) เป็นขั้นตอนการฝึกที่ยากในการเริ่มต้นฝึก ซึ่งครูต้องฝึกให้นักเรียนร้องโน้ตทีละตัวในตรีแอดส์ลักษณะขั้นต้น ซึ่งเมื่อนักเรียนร้องได้โดยคล่องแล้ว นักเรียนจะเข้าใจเมื่อได้ฟังคอร์ดแบบพลิกกลับ ในบางหลักสูตรต้องให้นักเรียนร้องโน้ตตัวใดตัวหนึ่งของตรีแอดส์ตามที่กรรมการสอบร้องขอ ดังนั้น การฝึกที่เริ่มจากโน้ตตัวต่างสุดของตรีแอดส์ในทุกแบบของการพลิกกลับจึงเป็นเรื่องที่ควรฝึกให้นักเรียนอย่างยิ่ง

4. การฟังทำนองเพลงและพิจารณาว่า เป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ เป็นหัวข้อที่อาจไม่ยากในการฝึกกับนักเรียน เพราะทำนองที่เคลื่อนไหวมักจะแสดงเอกลักษณ์ของคอร์ด คีย์หลัก หรือบันไดเสียง ซึ่งจะเป็นตัวบ่งบอกชนิดของคีย์เพลงว่าเป็นเมเจอร์ หรือไมเนอร์ ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยพบปัญหาเรื่องการพิจารณาคีย์เพลงว่าเป็นเมเจอร์ หรือไมเนอร์

5. การฟังและระบุชนิดเคเดนซ์ ครูส่วนใหญ่จะสอนการฟังเคเดนซ์ชนิด Perfect กับ Imperfect เปรียบเทียบกัน ซึ่งจะง่ายต่อการพิจารณาในขั้นแรก เนื่องจากเคเดนซ์ชนิด Perfect จะให้ความรู้สึกที่จบประโยคเพลงสมบูรณ์ ในขณะที่เคเดนซ์แบบ Imperfect จะให้ความรู้สึกที่ไม่จบ ซึ่งการแยกแยะประเภทเคเดนซ์ 2 แบบนี้จะไม่ยากสำหรับนักเรียน แต่ถ้าเป็นเคเดนซ์ที่ให้ความรู้สึกจบ(Close Cadence) ประเภท Plagal , Interrupted ซึ่งอาจจะให้ความสับสนในการเปรียบเทียบเมื่อฟังครั้งแรก ๆ แต่ถ้าครูให้นักเรียนรู้จักพิจารณาเปรียบเทียบกันบ่อย ๆ ระหว่าง Perfect , Plagal และ Interrupted และพิจารณาหาจุดเด่นที่แตกต่างกันของเอกลักษณ์เสียง ใช้เวลาในการซ้อมฝึกการฟังบ่อย ๆ จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาการฟังมากขึ้น

6. การฟังการเคลื่อนที่ของคอร์ด (Chord Progression) ครูส่วนใหญ่จะเริ่มต้นให้นักเรียนฟังการเคลื่อนที่ของคอร์ด I , IV และ V ซึ่งถ้านักเรียนสามารถลำดับการเคลื่อนที่ของคอร์ดได้ เมื่อ

ครูให้ฟังคอร์คสลับไปมา นักเรียนก็จะสามารถตอบได้ว่าการเคลื่อนแบบใด แต่ในการคิดว่าเป็นคอร์คอะไรบ้าง เช่น เมื่อให้คีย์หลักเป็น Bb และมีการเคลื่อนคอร์คและให้นักเรียนบอกว่ามีคอร์คอะไรบ้าง นักเรียนอาจต้องใช้เวลาในการคิดนานและมักจะไม่ค่อยมั่นใจ วิธีการแก้ไขคือการฝึกให้นักเรียนคิดแบบขั้นคู่เสียงและคิดว่าเป็นโน้ตอะไร จะช่วยทำให้คิดง่ายขึ้น หรือการคิดแบบ Tonic , Dominant ก็ให้นักเรียนฝึกการไล่ลำดับบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ

7. การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของทำนองเพลงในการย้ายทำนองในบันไดเสียงต่าง ๆ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ครูดนตรีคิดว่าเป็นเรื่องที่ยากมากในการสอน ครูดนตรีต้องช่วยนักเรียนในการอธิบายโดยใช้ทฤษฎีดนตรีควบคู่ไปกับการฝึกโสตประสาท เช่น การเปรียบเทียบบันไดเสียงที่เป็นคู่ขนานกัน (Parallel) ระหว่างเมเจอร์ กับไมเนอร์ ก็ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเมื่อเวลาเกิดการย้ายบันไดเสียงชนิด Parallel Key ส่วนการย้ายบันไดเสียงไปสู่ Dominant Key ครูต้องฝึกพื้นฐานการฟังคอร์ค I กับ V และฝึกการฟังบันไดเสียงเมเจอร์ของ Tonic และ Dominant จนนักเรียนหาความแตกต่างชัดเจนได้ และการฝึกแบบฝึกของสถาบันบ่อย ๆ จะช่วยให้นักเรียนพิจารณาได้ว่าเปิดการ Modulation ในลักษณะใด แต่ในเกณฑ์การสอบใหม่ของสถาบัน Trinity Guildhall 2007 จะมีการย้ายบันไดเสียงที่ลึกซึ้งขึ้น เช่น การฟัง Tonic ไปหา Supertonic minor ซึ่งการฝึกแบบนี้ต้องอาศัยประสบการณ์การฟังและการพิจารณาอย่างลึกซึ้ง และควรศึกษาทฤษฎีดนตรีการประสานเสียงมากขึ้นด้วย

หัวข้อทดสอบโสตประสาทด้านอื่น ๆ

ครูดนตรีส่วนใหญ่พบว่า หลักสูตรทดสอบโสตประสาทมีการทดสอบเน้น 3 หัวข้อใหญ่ คือ เรื่องระดับเสียง เรื่องจังหวะ และเรื่องเสียงประสาน แต่ยังมีหลักสูตรของสถาบันดนตรี The Associated Board of the Royal Schools of Music ที่ยังมีการทดสอบหัวข้ออื่นๆ และหลักสูตรทดสอบโสตประสาทใหม่ของ Trinity Guildhall 2007 Examination ที่มีการทดสอบหัวข้ออื่น ๆ เช่นเดียวกัน ซึ่งได้แก่ บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) , ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/Legato) , ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) , รูปแบบของเพลง (Form) , โครงสร้างบทเพลง (Structure) , สไตล์และยุคทางดนตรี (Style and Period) , ความเป็นดนตรีโทนอล (Tonality) , อารมณ์เพลง (Mood) , รูปทรงดนตรี (Texture) , อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) , สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกัน , อธิบายเกี่ยวกับประโยคเพลงได้ (Phrasing) ซึ่งมีการให้นักเรียนฝึกฟังทำนองเพลงที่เล่นซ้ำ 2 รอบแต่มีความแตกต่างกันในบางจุด และเมื่อให้นักเรียนดูโน้ตเพลงและให้บอกจุดที่เปลี่ยนแปลง หรืออธิบายในเชิงลึกเกี่ยวกับลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้

วิธีการฝึก

1. ครูส่วนใหญ่จะให้นักเรียนฝึกการฟังประโยคเพลงที่มีทำนองเพลงแตกต่างกันที่จังหวะ โน้ต (Duration) และระดับเสียงบางโน้ต (Pitch) ก่อน เนื่องจากเป็นหัวข้อที่นักเรียนสามารถจับความแตกต่างได้ง่าย และการฝึกให้นักเรียนหัดสังเกตเป็นเบื้องต้นจะทำให้เขามีทักษะในการค้นพบข้อแตกต่างได้ด้วยตนเอง และพัฒนาขึ้นไปสู่เรื่องซับซ้อนขึ้นได้

2. ในเรื่องลักษณะความดังเบา (Dynamic) เช่น ดัง (f) เบา (p) หรือ ค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) หรือ ค่อย ๆ เบาลง (Diminuendo) ซึ่งน่าจะเป็นเรื่องง่ายสำหรับการเรียนรู้ แต่ถ้าให้นักเรียนฝึกโดยไม่บอกให้สังเกตล่วงหน้า นักเรียนมักจะมองข้ามความแตกต่างเรื่องความดังเบาได้ ทั้ง ๆ ที่เป็นหัวข้อที่นักเรียนควรจะได้คะแนนง่าย ดังนั้น ครูจึงต้องสร้างความตระหนักในเรื่องการสอนเรื่อง ความดังเบา โดยอาจเน้นการสอนทั้งประโยคเพลง หรือ เฉพาะวลีเพลงสั้น ๆ หรือในบางครั้ง อาจเป็นโน้ตตัวเดียวที่มีการเน้นพิเศษ (accent) ดังนั้นการในฝึกครูอาจจะใส่น้ำหนักเสียงในประโยคเพลง นอกเหนือจากโน้ตเพลงกำหนดก็ได้ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการฝึก และสร้างประสบการณ์ในการฝึกสอดประสานให้นักเรียน

3. การสอนเรื่อง Articulation (Staccato/Legato) จะเป็นหัวข้อที่สอนได้ไม่ยากนัก เนื่องจากนักเรียนเองก็จะมีประสบการณ์จากการเล่นเครื่องดนตรี และเป็นเทคนิคที่คุ้นเคยอยู่แล้ว แต่บางครั้งอาจมีเทคนิคผสมผสานเช่น Slur และ Staccato ก็ต้องให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบในขณะสอบให้ได้

4. ในหัวข้อเรื่องความเป็นดนตรีโทนอล (Tonality) ครูมักจะเริ่มให้นักเรียนฝึกการฟังประโยคเพลง 2 ประโยคที่มีการตอบรับจบประโยคอย่างสมบูรณ์ โดยที่ประโยคแรกเป็นการจบแบบไม่สมบูรณ์ (Imperfect Cadence) และประโยคหลังเป็นการจบอย่างสมบูรณ์ (Closed Cadence) ซึ่งเมื่อนักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของสองประโยคเพลงนี้ได้ ก็จะเริ่มฝึกประโยคที่มีการจบแบบสมบูรณ์หลายแบบเช่น Perfect, Plagal, Interrupted ให้ค้นหาความแตกต่างของเคเดนซ์เหล่านี้ด้วยการฟังและพิจารณา

ในระดับการฟังที่ลึกซึ้งขึ้น จะเป็นการฝึกฟังการย้ายบันไดเสียง โดยเริ่มฝึกจากการย้ายบันไดเสียง Tonic ไปสู่ Dominant Key และการย้ายแบบ Parallel Key ซึ่งฝึกฟังให้ได้ว่าตรงไหนที่เกิดการย้าย ตรงไหนที่ทำนองย้อนกลับมาหาคีย์หลัก ซึ่งครูจะต้องฝึกโดยให้นักเรียนดูกระดาษโน้ตประกอบด้วย เพื่อการอธิบายในเชิงทฤษฎีดนตรีควบคู่กันไป

5. การสอนเรื่องรูปทรงดนตรี (Texture) อาจเป็นการสอนที่เริ่มจากดนตรีแนวเดียว Monophonic ซึ่งให้นักเรียนสังเกตทิศทางเคลื่อนของแนวทำนอง เช่น ลักษณะการเคลื่อนขึ้น-ลง ลักษณะเส้นแนวทำนอง (Melodic Line) จากนั้นก็ให้ฟังทำนองที่มีรูปทรงแบบ 2 แนว Homophonic และอธิบายถึงลักษณะการประสานเสียงที่เกิดขึ้น ว่ามาจากการวางคอร์ดอย่างไร

รูปแบบสุดท้ายคือ การฟังทำนองที่ซับซ้อนหลาย ๆ แนว Polyphonic และอธิบายว่าแนวทำนองหลักอยู่ที่ไหน รูปแบบการประสานเสียงเป็นอย่างไร

6. การสอนหัวข้อรูปแบบของเพลง (Form) และโครงสร้างบทเพลง (Structure) ครูส่วนมากก็จะเริ่มให้นักเรียนฝึกฟังประโยคเพลงแบบถามตอบ (Question - Answer Phrase) ซึ่งเมื่อพิจารณาได้แล้ว ก็จะเริ่มลักษณะการฝึกฟังเพลง 2 ท่อน (Binary Form) เพลง 3 ท่อน (Ternary Form) และอธิบายรูปแบบโครงสร้างเพลงที่ซับซ้อนขึ้น เช่น Sonata Form , Rondo Form ซึ่งจะเป็นการฝึกที่ค่อนข้างยาก ต้องอาศัยการอธิบายควบคู่ไปกับการดูโน้ตและฝึกฟังไปด้วย

7. การสอนหัวข้อเรื่อง สไตล์และยุคทางดนตรี (Style and Period) เนื่องจากการสอบในระดับเกรดสูง ๆ จะครอบคลุมเพลงสอบยุคทางดนตรีตั้งแต่ ยุคบาโรค (Baroque) ยุคคลาสสิก (Classical) ยุคโรแมนติก (Romantic) และยุคศตวรรษที่ 20 (Twenties Century) จึงเป็นเรื่องยากที่จะสอนให้นักเรียนเข้าใจสไตล์เพลงได้หมดทุกยุค และคีตกวีก็มีหลายท่าน ดังนั้น การสอนสไตล์เพลงในยุคต่าง ๆ ครูดนตรีมักจะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกัน บางท่านจะเน้นแต่เพลงสำหรับเปียโนเพียงอย่างเดียว เพราะถื่อนักเรียนต้องพบกับกรรมการสอบที่ใช้เปียโนเป็นเครื่องมือสอบ แต่ครูบางท่านจะใช้วิธีให้นักเรียนฟัง CD เพลงที่รวบรวมเพลงหลายยุคสมัย และบรรเลงในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น วงแชมเบอร์ วงออร์เคสตรา และการบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีต่าง ๆ เพื่อสร้างความหลากหลายให้นักเรียนได้ฝึกการฟัง แต่ความเข้าใจเรื่องประวัติศาสตร์ดนตรีก็นับว่าเป็นสิ่งที่ครูต้องให้นักเรียนได้ศึกษา ต้องอธิบายลำดับของยุคและคีตกวีอย่างถูกต้อง เรื่องการฝึกฟังและบอกถึงสไตล์และยุคทางดนตรีนี้ เป็นการแสดงถึงการสั่งสมประสบการณ์ทางดนตรี ซึ่งครูดนตรีไม่ควรละเลยอย่างยิ่ง ในการสอนควบคู่ไปกับบรรณคดีดนตรี (เพลง) ที่นักเรียนต้องเรียน นักเรียนควรรู้จักว่าเพลงที่เล่นเป็นของผู้ใดแต่ง อยู่ในยุคไหน และมีเทคนิคการบรรเลง หรือเทคนิคการประพันธ์ที่โดดเด่นอย่างไร

ปัญหาที่พบในการสอบโสตประสาทของครูดนตรี

จากแบบสัมภาษณ์ครูดนตรีเรื่องปัญหาที่พบในการสอบโสตประสาททางดนตรี สามารถสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องการสื่อสาร ในบางครั้งนักเรียนไทยไม่สามารถตอบคำถามด้วยภาษาอังกฤษที่ชัดเจนได้ เนื่องจากมีไม่มีความถนัดทางด้านภาษาอังกฤษ จึงเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการสอบโสตประสาท เนื่องจากฟังคำถามไม่ชัดเจน ไม่เข้าใจคำถาม ไม่รู้ว่าจะต้องตอบอย่างไร ดังนั้นครูดนตรีจึงจำเป็นต้องเตรียมนักเรียนเกี่ยวกับคำตอบภาษาอังกฤษที่ชัดเจน และแนะแนวการสอบตามคู่มือหลักสูตรของสถาบันที่จะส่งสอบด้วย

2. ปัญหาทางด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับเทคนิคการอ่านวอยเปล่ง การสอบตามหลักสูตร ทดสอบโสตประสาทใหม่ของ Trinity Guildhall 2007 Examination ที่ให้ผู้สอบต้องแสดงการอ่านวอยเปล่งด้วย ซึ่งแต่เดิมจะใช้วิธีการตอบคำถาม หรือ การปรบมือ ดังนั้นนักเรียนหลายคนมี ปัญหาในการฝึกการอ่านวอยเปล่งตามจังหวะ ต้องใช้เวลานานในการสร้างความสัมพันธ์ในการใช้มืออ่านวอยเปล่ง และมักจะเกิดความล้าเมื่อยเวลาปฏิบัติ ดังนั้นครูดนตรีจึงต้องเตรียมตัวสอนแต่เนิ่น ๆ ให้นักเรียนสามารถปฏิบัติอ่านวอยเปล่งได้คล่องและมีความมั่นใจ

3. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องดนตรี เช่น นักเรียนที่เรียนไวโอลิน ไม่ได้เรียนเปียโนมักจะไม่ชินกับเสียงเปียโน เวลาฝึกขึ้นคู่เสียงและต้องร้อง บางครั้งชั่วโมงเรียนของสถาบันดนตรีที่นักเรียนเรียนก็ไม่มีเครื่องเปียโนให้ฝึกซ้อมโสตประสาท จึงไม่ได้ฝึกกับเปียโน แต่ปัจจุบันปัญหานี้ลดลง เนื่องจากคู่มือเตรียมสอบสมัยใหม่มักจะรวม CD แบบฝึกซึ่งมีเสียงประกอบดนตรีเป็นเปียโนมาด้วย จึงสามารถฝึกด้วยตนเองที่บ้านก็ได้ แต่ครูดนตรีส่วนใหญ่ก็เชื่อว่า การฝึกโสตประสาทด้วยเครื่องเปียโนที่ให้เสียงตามธรรมชาติน่าจะเป็นวิธีการฝึกที่ดีที่สุด เพราะนักเรียนจะได้ยินเสียงที่มีความถี่ (Harmonic) ตามธรรมชาติซึ่งสามารถจับเสียงได้ง่าย และเป็นวิธีการเช่นเดียวกับเมื่อนักเรียนต้องพบในห้องสอบจริง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของสถาบันทดสอบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร ได้แก่ หลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity College of Music , Guildhall School of Music & Drama , Australian Music Examinations Board และ The Associated Board of the Royals Schools of Music รวมถึงหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทใหม่ซึ่งเป็นของ Trinity Guildhall 2007 Examination และได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนดนตรี เกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ และปัญหาที่พบในการสอน และศึกษาเปรียบเทียบสาระดนตรีในแต่ละหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์ถึงโครงสร้างและวิธีการฝึกโสตประสาท ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity College of Music , Guildhall School of Music & Drama , Australian Music Examinations Board และ The Associated Board of the Royals Schools of Music และ Trinity Guildhall 2007 Examination และจากการสัมภาษณ์ครูดนตรี ผลการวิจัยมีข้อสรุปดังนี้

1. สาระดนตรีที่ใช้ในการทดสอบโสตประสาท

จากหลักสูตรทดสอบโสตประสาทของสถาบันดนตรีทั้งหมด พบว่าสาระที่เน้นการทดสอบประกอบด้วย 4 สาระใหญ่ดังนี้

1.1 หัวข้อระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) ประกอบด้วยสาระในการฝึกฝนเรียงตามลำดับความง่ายไปหายากดังต่อไปนี้

1.1.1 การเปรียบเทียบความต่ำ – สูง ซึ่งเริ่มจากโน้ตที่มีความแตกต่างกันเพียง 2 - 3 โน้ต

1.1.2 การร้องระดับเสียง (Pitch) คือ ร้องโน้ตตามที่ได้ยิน โดยกรรมการกดโน้ตตัวใดและร้องตามให้ถูกต้องตามระดับเสียง ซึ่งในการร้องไม่จำเป็นต้องร้องชื่อโน้ต แต่เปล่งเสียงให้ถูกต้องตามระดับเสียง ซึ่งจะเริ่มจากโน้ตตัวเดียวบางครั้งแต่บางครั้งการสอบจะมีโน้ตมากกว่า 1 ตัว เช่น 2 – 3 ตัว แต่ไม่ถึงกับเป็นประโยคเพลง

1.1.3 การร้องไล่ขั้นคู่เสียง (Interval) คือ การร้องในขั้นคู่เมเจอร์และเพอร์เฟกที่อยู่ในช่วงเสียงที่นักเรียนสามารถร้องได้ง่าย และเมื่อได้รับมีความรู้ทฤษฎีขั้นคู่เสียงประกอบ ก็สามารถร้องโน้ตขั้นคู่ใด ๆ จากการกำหนดชื่อและให้เสียงโน้ตตั้งต้นได้ และพัฒนาไปสู่การร้องขั้นคู่ที่ได้ยินและสามารถตอบระยะห่างและชนิดของขั้นคู่ได้อย่างถูกต้อง

1.1.4 การร้องไล่บันไดเสียง (Scale) เป็นวิธีการร้องทีละขั้นของบันไดเสียง ซึ่งเริ่มจากบันไดเสียงเมเจอร์ก่อน ในช่วงเสียงที่ร้องได้ไม่ยากนัก และจึงพัฒนาไปสู่บันไดเสียงไมเนอร์ชนิดต่าง ๆ ตามลำดับ การฝึกหัดขั้นนี้สามารถพัฒนาไปสู่การร้องข้ามโน้ตไปหาขั้นคู่เสียงต่างๆ ภายในบันไดเสียงหรือสามารถบอกระยะได้ว่าเป็นลำดับที่เท่าไรของบันไดเสียงได้

1.1.5 การร้องเป็นวลีและประโยคเพลง (Motive and Phrase) เป็นวิธีฝึกการฟังวลีสั้น ๆ ซึ่งมีทั้งความแตกต่างของระดับเสียงและจังหวะทำนอง และร้องตอบมาให้เหมือนกับต้นฉบับ ซึ่งความยากจะเพิ่มขึ้นเมื่อประโยคเพลงมีความยาวและมีสัดส่วนโน้ตหรือจังหวะเปลี่ยนแปลงมากขึ้น การฝึกนี้ต้องอาศัยสมาธิและความจำอย่างมาก หัวข้อนี้อาจจะพัฒนาไปสู่การวิเคราะห์ทิศทางของประโยคเพลง

1.2 หัวข้อเรื่องจังหวะ (Rhythmic) ประกอบด้วยสาระในการฝึกฝนเรียงตามลำดับความง่ายไปหายากดังต่อไปนี้

1.2.1 การปรบมือด้วยความจำ ซึ่งเป็นการปรบมือตามสัดส่วนโน้ตที่เป็นกระสวนจังหวะสั้น ๆ (rhythmic pattern) ซึ่งเริ่มต้นเป็นวลีง่าย ๆ ประมาณ 4 – 6 โน้ต และซับซ้อนเป็นประโยคที่ยาวขึ้น มีการใช้อัตราจังหวะแบบปรกติ (Simple Time) แบบห้องละ 2, 3 และ 4 และการใช้อัตราผสม (Compound Time) ในระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ

1.2.2 การปรบมือตามจังหวะชีพจร (Pulse) เป็นการปรบมือตามจังหวะตก (Down Beat) ของทำนองเพลงที่ได้ยิน ในระดับต้นฝึกความรู้สึกของจังหวะตกเพียงอย่างเดียว แต่ในระดับสูงขึ้นไปต้องสามารถบอกอัตราจังหวะของทำนองเพลงให้ได้ว่ามีอัตราจังหวะแบบปรกติ (Simple Time) แบบห้องละ 2, 3 และ 4 และการใช้อัตราผสม (Compound Time) แบบใด และมีการเน้นการปรบมือดัง-เบาไปตามความรู้ตามธรรมชาติของอัตราจังหวะนั้น ๆ ด้วย

1.2.3 การฝึกอ่านวทยเพลง (Conducting) ตามจังหวะทำนอง เป็นการพัฒนาของการปรบมือตามจังหวะชีพจร (Pulse) ซึ่งผู้เรียนต้องแยกแยะให้ได้ด้วยว่าเป็นอัตราจังหวะแบบใด จึงจะพิจารณาการอ่านวทยเพลงได้อย่างถูกต้อง ในการอ่านวทยเพลงนี้ต้องให้ความสำคัญจากความชัดเจนในเรื่องจังหวะตกโดยการสับค้อนมือแสดงจุดของจังหวะอย่างชัดเจน

1.3 หัวข้อเสียงประสาน (Harmony) ประกอบด้วยสาระในการฝึกฝนเรียงตามลำดับความง่ายไปหายากดังต่อไปนี้

1.3.1 การระบุว่าบทเพลงอยู่ในเมเจอร์หรือไมเนอร์คือ เป็นการสร้างความรู้สึกเกี่ยวกับดนตรีโทนอล (Tonal Music) ซึ่งผู้เรียนต้องมีประสบการณ์การฟังเบื้องต้นที่สามารถแยกแยะประโยคเพลงได้ว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ โดยอาจพิจารณาจากลักษณะของบันไดเสียง และ เสียงประสานคอร์ด

1.3.2 การร้องโน้ตบางตัวของประโยคเพลงที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบันไดเสียง เช่น การร้องโน้ตสุดท้ายและพิจารณาว่าเป็นโน้ตเดียวกับโน้ตแรกหรือไม่ หรือเกี่ยวข้องเป็นโน้ตลำดับใดในบันไดเสียง

1.3.3 การฟังและระบุชนิดตรีแอดส์ (Triad) ว่าตรีแอดส์นั้นเป็นชนิดเมเจอร์ (Major) ไมเนอร์ (Minor) ดิมินิช (Diminished) หรือ ออกเมนเตด (Augmented) ซึ่งในระดับที่สูงขึ้นไปต้องฟังการพลิกกลับของตรีแอดส์ (Inversion) ให้ได้ว่าอยู่ในรูปแบบของพื้นต้น (Root Position) การพลิกกลับขั้นที่ 1 (First Inversion) การพลิกกลับขั้นที่ 2 (Second Inversion) และสามารถร้องไล่ระดับเสียงตั้งแต่โน้ตตัวล่างสุดขึ้นมาถึงบนสุดได้ จนกระทั่งสามารถร้องโน้ตตัวใด ๆ ได้ตามที่กรรมการให้ร้อง

1.3.4 การฟังเคเดนซ์ (Cadence) หรือจุดพักของประโยคเพลง ซึ่งในเบื้องต้นให้ฟังและพิจารณาเคเดนซ์ชนิดจบสมบูรณ์ (Perfect Cadence) และเคเดนซ์ชนิดจบไม่สมบูรณ์ (Imperfect Cadence) ก่อน แล้วจึงฟังเคเดนซ์แบบเพลกัล (Plagal Cadence) และเคเดนซ์ชนิดลวงจบ (Interrupted) ในขั้นต่อไป

1.3.5 การฝึกฟังการเคลื่อนที่ของคอร์ด (Chord Progression) โดยเริ่มพิจารณาจากการเรียงลำดับของตรีแอดส์ขั้นต้นในบันไดเสียง (Primary Triad) ก่อน ซึ่งได้แก่ โทนิค (Tonic) ซับดอมิแนนท์ (Subdominant) และ ดอมิแนนท์ (Dominant) จนสามารถจัดเรียงลำดับจากการฟังในประโยคเพลงได้อย่างถูกต้อง แล้วจึงฟังตรีแอดส์ลำดับอื่น ๆ (Secondary Triad) และพิจารณาต่อไป

1.3.6 การฝึกฟังการย้ายบันไดเสียง (Modulation) ฝึกการฟังโดยเริ่มจากการย้ายไปหา Dominant หรือ Subdominant หรือ Relative ก่อน และเมื่อวิเคราะห์ได้ให้ฝึกในระดับที่ซับซ้อนขึ้นก็ต้องสามารถบอกคีย์ใหม่ที่ทำนองย้ายไปได้ด้วย และวิเคราะห์การย้ายบันไดเสียงในลักษณะอื่น ๆ เช่น Supertonic minor , Relative Major , Relative minor ฯลฯ

1.4 หัวข้อการทดสอบโสตประสาทอื่น ๆ

1.4.1 ความแตกต่างในเรื่องความดัง-เบาของเสียง (Dynamic) โดยเริ่มจากวิเคราะห์คัง (f) กับเบา (p) และขั้นสูงขึ้นไป คือ บอกความแตกต่างในระดับ (crescendo / diminuendo) และความดัง-เบาที่ละเอียดขึ้นในระดับต่าง ๆ รวมถึงการเน้น (Accent)

1.4.2 เกี่ยวกับสำเนียงดนตรี (Articulation) ความแตกต่างของเสียงต่อเนื่อง

(Legato) และเสียงสั้น ๆ (Staccato)

1.4.3 บอก Character ของเพลง ว่าเป็นเพลงรูปแบบไหน มีจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์อย่างไร

1.4.4 บอกสไตล์และยุคของดนตรี วิเคราะห์เปรียบเทียบเพลงในยุคต่าง ๆ นับตั้งแต่ Baroque , Classical , Romantic , Impression และ Contemporary และรูปแบบสไตล์ เช่น Dance , Folk , Pavane , Bolero , Concerto , Overture

1.4.5 โครงสร้างและรูปแบบของเพลง (Form and Structure) เช่นรูปแบบของ Binary , Ternary , Rondo , Sonata ฯลฯ รวมถึงการวิเคราะห์ความเหมือนคล้ายคลึงของประโยคเพลงด้วย

2. เทคนิคการสอนโศคประสาทของครูดนตรี

2.1 เรื่องระดับเสียง (Pitch) ครูจะใช้วิธีการสอนโดยเริ่มจากให้นักเรียนร้องเสียงโน้ตที่มีระดับขึ้น (Step) ใกล้เคียงกัน และจึงให้ร้องในลักษณะกระโดดในช่วงห่างของเสียงที่ไม่มากนัก (Skip) ซึ่งอาจจะเป็นโน้ตเพียง 3-4 ตัว ภายหลังจากนั้นจะเป็นการร้องบันไดเสียง ซึ่งเริ่มจากบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) ก่อนเพราะง่ายต่อการจับเสียงร้องของเด็ก หลังจากนั้นจึงเป็นการร้องบันไดเสียงไมเนอร์แบบต่าง ๆ ได้แก่ บันไดเสียงไมเนอร์แบบปรกติ (Natural Minor) บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก (Harmonic Minor) และบันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก (Melodic Minor) ตามลำดับ ในขณะที่ครูบางท่านใช้วิธีการฝึกร้องระดับเสียงโดยเริ่มจากบันไดเสียงเพนทาโทนิค (Pentatonic Scale) ซึ่งใช้แบบฝึกการร้องของโคคาย ที่มีลำดับขึ้นการฝึกที่พัฒนาผู้เรียนได้อย่างดี

การร้องแบบพิจารณาขั้นคู่ (Interval) หมายถึง ร้องขั้นคู่เสียงตามกำหนด หรือตามที่ได้ยินและสามารถบอกชนิดและคุณภาพของขั้นคู่ จะมีวิธีการฝึกภายหลังการร้องบันไดเสียงด้วยเหตุผลที่เด็กเมื่อร้องบันไดเสียงเมเจอร์ได้แล้ว ก็จะสามารถพิจารณาขั้นคู่ที่มาจากบันไดเสียงเมเจอร์ได้ด้วย ซึ่งได้แก่ขั้นคู่เมเจอร์ (Major Interval) 2, 3, 6, 7 และขั้นคู่เพอร์เฟก (Perfect Interval) 4, 5 และ 8 หลังจากนั้นจึงพัฒนาไปร้องขั้นคู่ที่เป็นไมเนอร์ (Minor Interval) ขั้นคู่ดิมินิช (Diminished) และขั้นคู่ออกเมนเตด (Augmented Interval) ตามลำดับ

การร้องแบบพิจารณาทำนองเพลง (Melodic Line) การฝึกแบบนี้จำเป็นต้องฝึกการจำประโยคเพลงด้วย เพราะเป็นการได้ยินทำนองก่อนแล้วจึงร้องตาม ดังนั้นเทคนิคการฝึกของครูดนตรีจึงใช้การให้จำประโยคเพลงที่สั้น ๆ ก่อน และขยายออกให้สามารถฟังประโยคเพลงที่ซับซ้อนขึ้น การร้องประโยคเพลงที่เป็นทำนองเดียวจะง่ายกว่าการร้องประโยคเพลงที่มาจากเพลง 2 แนว ซึ่งต้องอาศัยการฟังอย่างพิจารณาและใช้เวลาการฝึกมากขึ้น

2.2 เรื่องอัตราจังหวะ (Time) เป็นหัวเรื่องที่สอนในระยะแรกได้ง่ายมาก โดย

กิจกรรมการสอนจะเป็นการปรับมือตามจังหวะที่ได้ยิน โดยเริ่มจากวลี (motive) สั้น ๆ และเพิ่มจำนวนโน้ตขยายออกไป เพิ่มความซับซ้อนของกระสวนจังหวะ (Rhythmic Pattern) มากขึ้น ซึ่งอาจง่ายกว่าการร้องประโยคเพลงเพราะต้องจำระดับเสียงด้วย

การทดสอบเรื่องการปรับมือตามจังหวะชีพจร (Pulse) เป็นเรื่องที่สอนต่อจากเรื่องการปรับมือตามกระสวนจังหวะ นักเรียนบางคนมีการรับรู้จังหวะตก (Down beat) ดีมาก สามารถปรับมือตามจังหวะชีพจรของทำนองเพลงได้ทันที แต่นักเรียนหลายคนก็ต้องใช้เวลากับการปรับมือให้ตรงตามจังหวะชีพจรเพราะไม่เคยชิน นอกจากนั้นแล้วการฝึกขั้นสูงกว่านี้ก็ต้องสามารถบอกได้ว่าทำนองเพลงนั้นอยู่ในอัตราจังหวะอะไร (Time Signature) ซึ่งนักเรียนต้องปรับมือเน้นจังหวะที่หนักและจังหวะเบาอย่างถูกต้องด้วย

การทดสอบอีกอย่างหนึ่งตามหลักสูตรทดสอบโสตประสาทใหม่ของ Trinity Guildhall Exam 2007 คือ การอำนวยการเพลง (Conducting) ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับจังหวะชีพจร และอัตราจังหวะอย่างดี สามารถพิจารณาได้ว่าเพลงนั้นอยู่ในอัตราจังหวะแบบใด เช่น ห้องละ 2 (Duple Time) ห้องละ 3 (Triple Time) หรือ ห้องละ 4 (Quadruple Time) จึงสามารถอำนวยการเพลงออกไปพร้อมกับการเล่นทำนองได้อย่างถูกต้อง

2.3 เรื่องเสียงประสาน (Harmony) การสอนหัวข้อนี้จะเริ่มจากการฟังและพิจารณาขั้นคู่เสียงก่อน ซึ่งเป็นเรื่องการฝึกที่สืบเนื่องมาจากเรื่องบันไดเสียง นักเรียนที่สามารถร้องบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) ได้ดีก็มักจะพิจารณาขั้นคู่ที่มาจากบันไดเสียงเมเจอร์ได้ด้วย คือ ขั้นคู่เมเจอร์ (Major Interval) และขั้นคู่เพอร์เฟก (Perfect Interval) หลังจากนั้นจึงควรให้พิจารณาขั้นคู่ไมเนอร์ (Minor Interval) ขั้นคู่ดิมินิช (Diminished) และขั้นคู่ออกเมนต์ (Augmented Interval) ตามลำดับ เมื่อนักเรียนมีพื้นฐานการฟังขั้นคู่ 3 ที่เป็นเมเจอร์และไมเนอร์ดีแล้ว เขาก็จะสามารถพิจารณาดริยแอดส์ที่เป็นเมเจอร์ หรือ ไมเนอร์ได้โดยง่าย

การสอนเรื่องการฟังการพลิกกลับของดริยแอดส์ ต้องใช้วิธีการฝึกฟังและร้องไล่เสียงเป็นลำดับขั้น นักเรียนที่ผ่านการฟังชนิดของดริยแอดส์อย่างดีแล้วสามารถพิจารณาบอกชนิดได้แล้ว หลายคนก็ยังไม่สามารถบอกชนิดของการพลิกกลับดริยแอดส์ได้ ดังนั้นจึงควรฝึกร้องไล่เสียงเพื่อหาขั้นคู่ตั้งต้นของโน้ตคู่กลางของดริยแอดส์ เพื่อให้พบว่าเป็นการพลิกกลับแบบใด เช่น ถ้าร้องได้ขั้นคู่ 3 เป็นรูปแบบพื้นต้นไม่พลิกกลับ (Root Position) หรือการพลิกกลับขั้นที่ 1 (First Inversion) ซึ่งต้องพิจารณาโน้ตเหนือขึ้นไปด้วย แต่ถ้าร้องได้คู่ 4 เป็นการพลิกกลับขั้นที่ 2 (Second Inversion) นักเรียนหลายคนที่มีการรับรู้เรื่องดริยแอดส์ที่ดีสามารถฟังจากการเล่นโน้ตพร้อมกัน (Block Chord) ได้ทันทีเลยว่าเป็นการพลิกกลับแบบใด

การสอนเรื่องการวิเคราะห์การเคลื่อนที่ของคอร์ด (Chord Progression) เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการฝึกมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ซึ่งการเริ่มต้นที่ง่าย คือ การฟังคอร์ดขั้นต้น (Primary Chord) ซึ่งได้แก่ คอร์ดลำดับที่ I, IV และ V เมื่อนักเรียนพิจารณาแยกแยะด้วยการฟังได้แล้วจึง

ให้ฟังกลุ่มคอร์ดที่เหลือนับในบันไดเสียง (Secondary Chord) ซึ่งจะลึกลงขึ้นไปตามลำดับ การฝึกฝนที่เป็นไปอย่างมีขั้นตอนนี้ จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเรื่องของการย้ายบันไดเสียง (Modulation) ด้วย ส่วนการฟังเคเดนซ์ ก็จัดเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการฝึกการฟังการเคลื่อนที่ของคอร์ด การเริ่มต้นพิจารณาเคเดนซ์ที่ฟังควรเริ่มจากเคเดนซ์แบบจบสมบูรณ์ (Perfect Cadence) และเคเดนซ์แบบจบไม่สมบูรณ์ (Imperfect Cadence) ซึ่งเมื่อพิจารณาเคเดนซ์สองแบบนี้ได้จะทำให้วิเคราะห์รูปแบบประโยคเพลง (Phrase) ได้ด้วย และหลังจากนั้นจึงพิจารณาเคเดนซ์แบบจบสมบูรณ์ ชนิดอื่น ๆ คือ เคเดนซ์แบบเพลเกิล (Plagal Cadence) และเคเดนซ์แบบลวงจบ (Interrupted Cadence) ตามลำดับ โดยเนื้อหาการฟังเหล่านี้ ครูต้องสอนควบคู่ไปกับทฤษฎีดนตรีแบบโทนอล (Tonal Music Theory) ไปด้วย เพื่อให้นักเรียนเกิดพุทธิปัญญาแห่งการเรียนรู้ดนตรีอย่างแท้จริง

2.4 เรื่องอื่นๆ ที่ทดสอบสอดประสาน ได้แก่ บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) , ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/Legato) , ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) , รูปแบบของเพลง (Form) , โครงสร้างบทเพลง (Structure) , สไตล์และยุคทางดนตรี (Style and Period) , ความเป็นดนตรีโทนอล (Tonality) , อารมณ์เพลง (Mood), รูปทรงดนตรี (Texture) , อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) , สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกัน , อธิบายเกี่ยวกับประโยคเพลงได้ (Phrasing) วิธีการฝึกเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ครูต้องสอนแยกประเด็นเป็นเรื่อง ๆ ไป เพื่อค้นหาว่านักเรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องใด และจะได้สอนเน้นเรื่องนั้น ๆ ให้มีพื้นฐานที่ดีขึ้น

3. ปัญหาที่พบในการสอนสอดประสานของครูดนตรี

3.1 ปัญหาเรื่องภาษาอังกฤษ ในทุกสถาบันดนตรีที่เปิดสอนจะมีกรรมการชาวต่างชาติมาตัดสินผลการสอบ ซึ่งจำเป็นต้องเจรจากับนักเรียนเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นอุปสรรคของการสื่อสารทางภาษาจึงเกิดขึ้นกับนักเรียนไทยที่ไม่แตกฉานภาษาอังกฤษดีพอ ดังนั้นแม้จะทราบคำตอบแต่ก็ไม่สามารถอธิบายออกมาเป็นประโยคที่ชัดเจนได้

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ที่เพิ่มเนื้อหาของการทดสอบเรื่องจังหวะในลักษณะของการอำนวยเพลง (Conduction) ซึ่งไม่เป็นที่คุ้นเคยสำหรับการสอบของนักเรียนไทย โดยธรรมชาติของนักเรียนไทยจะไม่ค่อยกล้าแสดงออก การอำนวยเพลงเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการแสดงออกทางร่างกายและการเคลื่อนไหว ดังนั้น ครูจึงพบปัญหาเรื่องนี้ในฝึกสอดประสานตามหลักสูตรใหม่

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การฝึกสอดประสาน เครื่องดนตรีที่ใช้ฝึกสอดประสานที่ดี คือ เปียโนที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์และตั้งเสียงไว้ดีแล้ว นักเรียนเปียโนไม่พบปัญหานี้ แต่

นักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ เช่น กีตาร์ ไวโอลิน หรือขลุ่ย จะพบปัญหานี้เพราะมีการปฏิบัติการฟังเปียโนจริง ๆ น้อยมาก เมื่อไปทดสอบจึงไม่คุ้นเคย

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาหลักสูตรการทดสอบโสตประสาทของ Trinity College of Music , Guildhall School of Music & Drama , Australian Music Examinations Board และ The Associated Board of the Royals Schools of Music และ Trinity Guildhall 2007 Examination และจากการสัมภาษณ์ครูดนตรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสำคัญของการทดสอบโสตประสาททางดนตรี

ในด้านความสำคัญของการเรียนดนตรีที่ประกอบด้วย การเรียนทักษะดนตรีปฏิบัติ ทฤษฎีดนตรี และการฝึกโสตประสาท เป็นสิ่งที่ต้องศึกษาเรียนรู้ควบคู่กันไป การบูรณาการของความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรีดนตรีกับการปฏิบัติดนตรีอาจไม่สามารถกระทำควบคู่กัน แต่ในทางด้านทฤษฎีดนตรีกับการฝึกโสตประสาทนั้นสามารถเรียนได้ควบคู่กัน และสามารถส่งเสริมความเข้าใจให้ดีขึ้นซึ่งขึ้นด้วย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักสูตรทดสอบโสตประสาททางดนตรี ไม่ได้เป็นการทดสอบที่แยกตัวออกมา เพื่อให้ประกาศนียบัตรโดยเฉพาะเหมือนประกาศนียบัตรทดสอบความรู้ทางทฤษฎีดนตรี หรือ ทดสอบความสามารถทางดนตรีปฏิบัติ เครื่องมือต่าง ๆ แต่เป็นส่วนหนึ่งของการสอบภาคปฏิบัติที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะความสามารถทางการปฏิบัติดนตรีเลย เพราะไม่ได้มีองค์ประกอบใดที่เกี่ยวข้องกับเพลงที่สอบ บันไดเสียงที่ต้องฝึกปฏิบัติแต่อย่างใด แต่เป็นส่วนที่เติมเต็มความสมบูรณ์ของความเป็นดนตรี (Musicianship) อันเป็นคุณสมบัติที่นักดนตรีที่ดีควรมีอย่างยิ่ง

เมื่อมองทางด้านเนื้อหาสาระในการสอบโสตประสาทนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 เรื่องใหญ่ คือ (1) ระดับเสียง (Pitch) ซึ่งรวมถึงเรื่องทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) (2) จังหวะ (Rhythmic) (3) การประสานเสียง (Harmony) (4) เรื่องอื่นๆ ที่ทดสอบโสตประสาทนอกเหนือจาก 3 ข้อแรก ได้แก่ บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) , ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/Legato) , ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) , รูปแบบของเพลง (Form) , โครงสร้างบทเพลง (Structure) , สไตล์และยุคทางดนตรี (Style and Period) , ความเป็นดนตรีโทนอล (Tonality) , อารมณ์เพลง (Mood), รูปทรงดนตรี (Texture) , อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) , สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกัน , อธิบายเกี่ยวกับประโยคเพลงได้ (Phrasing) ซึ่งสาระทั้งหมดนี้ เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรีสากล ซึ่งการทดสอบด้วย

ข้อเขียนนั้นไม่อาจบอกความสามารถที่แท้จริงทางดนตรีของผู้เรียนดนตรีได้ การปฏิบัติ กระบวนการฝึกโสตประสาทต่าง ๆ นั้นจึงสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติจริง ให้นำธรรมชาติมาเป็นรูปธรรมได้

ดังนั้น การทดสอบโสตประสาททางดนตรีในระดับขั้นความรู้เกรดต่าง ๆ จึงสามารถ ส่งเสริมพัฒนาความรู้ทางดนตรีให้กับผู้เรียนได้อย่างดี เพราะเป็นการศึกษาแบบวิเคราะห์ด้วยความมีวิจักษ์ญาณ ไม่ใช่เพียงแค่ท่องจำ หรือ ปฏิบัติดนตรีจนคล่องแคล่วเพื่อมาทดสอบเท่านั้น ผู้ทดสอบโสตประสาทต้องใช้ในการรับรู้ทางดนตรีทุกอย่างที่มีเพื่อพิจารณาตัดสิน หรือ วิเคราะห์หา จำตอบและสามารถแสดงออกด้วยวิธีการพูด การอธิบาย การร้อง การปรบมือ หรือชี้แจงให้ ห็นข้อเท็จจริงขององค์ประกอบดนตรีที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เป็นกระบวนการสร้างปัญญาให้ กิดขึ้นในแนวทางแห่งวิชาทางสุนทรียศาสตร์ดนตรี

2. การแตกฉานทางองค์ความรู้แห่งดนตรี (Musical Intelligent) เป็นการบูรณาการ ความรู้ทางดนตรีเพื่อสร้างปัญญาทางความคิดมีเหตุผล ซึ่งความสามารถในการวิเคราะห์ทฤษฎี เนตรีและพัฒนาสู่ความสามารถทางการรับรู้โสตประสาททางดนตรีนั้น จัดเป็นวัตถุประสงค์ทาง ทฤษฎีสัย (Cognitive Objectives) ของบลูม (Benjamin S. Bloom) ในระดับการประเมินผล ซึ่ง รียงจากระดับขั้นต้นไปสูงได้แก่ (1) ความรู้ (Knowledge) (2) ความเข้าใจ (Comprehension) (3) การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) (4) การวิเคราะห์ (Analysis) (5) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินผล

ดังที่ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (: 273) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง ความสามารถ ใ้จะใช้ความรู้ที่เรียนมาในการตัดสินวินิจฉัยคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรือประสบการณ์จากการ าน หรือ การฟัง ตัวอย่างเช่น หลังจากการอ่านหนังสือจบแล้วสามารถตัดสินว่าหนังสือดีหรือไม่ อย่างไร โดยใช้เกณฑ์ของลักษณะหนังสือที่ดี ที่ผู้ชำนาญการ (Expert) ได้ตั้งไว้เป็นหลัก พร้อม ึ่งแสดงความคิดเห็นส่วนตัวด้วย บลูมและผู้ร่วมงานถือว่า วัตถุประสงค์ข้อนี้เป็นขั้นสูงสุดของ ทฤษฎีสัย

ดังนั้น ความสามารถทางการฝึกโสตประสาททางดนตรี จึงถือว่าเป็นความสามารถทาง ดนตรีในขั้นประเมินผล เพราะผู้เรียนทางสามารถใช้นแนวทางของความสามารถในความเป็นดนตรี (Musicianship) มาเป็นตัวตัดสินการทดสอบโสตประสาทในหัวข้อต่าง ๆ ซึ่งสามารถแตกแขนง าระดนตรีได้ดังนี้

(1) โสตทักษะในเรื่องระดับเสียง (Pitch) ซึ่งรวมถึงเรื่องทำนอง (Melody) และขั้นคู่ ียง (Interval) เป็นการพัฒนามาจากสาระความรู้ดนตรีในเรื่อง โน้ตดนตรี (Music Notation) , ารบันทึกโน้ตด้วยกุญแจเสียงต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับเสียงดนตรีกับความยาวสั้นของ

เสียงเพื่อให้เกิดทำนองเพลง และทฤษฎีของขั้นคู่เสียงซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของบันไดเสียงในระบบดนตรีโทนอล (Tonal Music)

(2) จังหวะ (Rhythmic) เป็นการพัฒนามาจากสาระความรู้ดนตรีในเรื่อง ตัวโน้ตที่เกี่ยวข้องกับความยาวสั้นของเสียง (Duration) ลักษณะของตัวโน้ตที่มีผลต่อความยาวสั้น เช่น โน้ตตัวกลม (Whole note) โน้ตตัวขาว (Half note) โน้ตตัวดำ (Quarter note) โน้ตตัวเข็บบ้าง 1 ชั้น (Eight note) ฯลฯ โน้ต 3 พยางค์ (Triplet note) กลุ่มโน้ตจังหวะขัด (Syncopation) อัตราร้อยจังหวะแบบต่าง ๆ (Time Signature) จังหวะการเน้นของจังหวะ (Accent) รวมถึงสไตล์ของจังหวะซึ่งแบ่งต่างยุคดนตรีต่าง ๆ ด้วย

(3) การประสานเสียง (Harmony) เป็นการพัฒนามาจากสาระความรู้ดนตรีในเรื่อง บันไดเสียง (Scale) ซึ่งได้แก่ บันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor Scale) ความรู้เรื่องขั้นคู่เสียง (Interval) ความรู้เรื่องตรีแอดส์ (Triad) ความรู้เรื่องคอร์ด (Chord) การพลิกกลับต่าง ๆ (Inversion) ความรู้เรื่องการดำเนินของคอร์ดในประโยคดนตรี (Chord Progression) ความรู้เรื่องการย้ายทำนอง (Modulation) ความรู้เกี่ยวกับการสอดประสานทำนอง (Counter Point) และการวิเคราะห์โครงสร้างเพลงดนตรีโทนอล ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ขั้นลึกซึ่งของการประสานเสียง

(4) เรื่องอื่นๆ ที่ทดสอบสอดประสานนอกเหนือจาก 3 ข้อแรก ได้แก่ บอกความแตกต่างของความดังเบา (p/f) , ลักษณะเสียง (crescendo/diminuendo) , Articulation (Staccato/Legato) , ความเร็วจังหวะที่เปลี่ยนแปลง (rallentando/accelerando) , รูปแบบของเพลง (Form) , โครงสร้างบทเพลง (Structure) , สไตล์และยุคทางดนตรี (Style and Period) , ความเป็นดนตรีโทนอล (Tonality) , อารมณ์เพลง (Mood), รูปทรงดนตรี (Texture) , อธิบายเกี่ยวกับความดังเบา (Dynamic) , สามารถอธิบายเปรียบเทียบทำนองเพลงที่มีความแตกต่างกัน , อธิบายเกี่ยวกับประโยคเพลงได้ (Phrasing) จัดเป็นบริบททางดนตรี เช่น ความรู้ทางประวัติศาสตร์ดนตรี ความรู้ทางเทคนิคการบรรเลง ความรู้ทางคำศัพท์เทคนิคดนตรี ความรู้เกี่ยวกับการตีความเพลง (Interpretation) ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ดนตรีอย่างสูงยิ่ง

ดังนั้น การฝึกสอดประสานทางดนตรีจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูดนตรีไม่ควรละเลยในการสอน ควรตระหนักให้มีความสำคัญและใช้เวลากับการฝึกสอดประสานควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติดนตรี และการเรียนทฤษฎีดนตรีสากล การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยส่งผลดีต่อนักเรียนอย่างยิ่ง เพราะนอกจากความสามารถทางการปฏิบัติดนตรีที่ดีแล้ว นักดนตรีที่ดีต้องมีปัญญาแตกฉานทางดนตรี มีความคิดแบบมีวิจารณญาณ มีหลักเหตุผลในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางดนตรีได้ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ และเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางดนตรีทั้งหมดให้สามารถฝึกฝนในคราวเดียวกันได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูดนตรีควรตระหนักถึงความสำคัญของการสอนโสตประสาททางดนตรีให้กับนักเรียนในทุกระดับ เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการฝึกโสตประสาทอย่างดี ย่อมได้รับความรู้ความเข้าใจในดนตรีอย่างลึกซึ้งตามไปด้วย การสอนโสตประสาทไม่เพียงเน้นแต่การปฏิบัติเพื่อการสอบโดยเฉพาะเท่านั้น และความเข้าใจในเรื่องโสตประสาทที่ดี จะช่วยทำให้นักเรียนพิจารณาการตีความประโยคเพลงในเบื้องต้นได้ เพราะองค์ประกอบทางดนตรีต่าง ๆ เช่น ประโยคเพลง , จังหวะ , รูปแบบโครงสร้าง , รูปทรงดนตรี , ความเร็วจังหวะ , Articulation และสไตล์และบุคลิกของดนตรี เหล่านี้เป็นตัวกำหนดลักษณะการบรรเลงหรือการตีความเพลง ซึ่งถ้านักเรียนสามารถวิเคราะห์และมีประสบการณ์ในการฝึกมาเป็นอย่างดี ย่อมสามารถปฏิบัติดนตรีได้ดี และมีหลักการบรรเลงที่ถูกต้อง

2. เนื่องด้วยความสำคัญของการฝึกโสตประสาทที่มีต่อการเรียนการสอนดนตรีสากล ดังนั้น การเรียนดนตรีในระดับอุดมศึกษาควรมีการเน้นการฝึกโสตประสาทอย่างเข้มข้นด้วย แต่เนื่องจากในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตของสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่ได้มีรายวิชาเฉพาะสำหรับการฝึกเรื่องโสตประสาททางดนตรี จึงควรบรรจุเนื้อหาสาระการเรียนเข้าไปในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาทฤษฎีดนตรีขั้นพื้นฐาน วิชาการประสานเสียง วิชาการสอดประสานทำนอง วิชาการสร้างสรรค์ทางดนตรี ฯลฯ ซึ่งถ้ามีการฝึกฝนที่ต่อเนื่องในทุกชั้นปีจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนดนตรีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการจัดทำหลักสูตรทดสอบโสตประสาทดนตรีที่เหมาะสมกับการพัฒนาดนตรีศึกษาของประเทศไทยในทุกระดับ โดยการนำเสนออย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เป็นแนวทางในการฝึกของครูดนตรี และเป็นคู่มือสำหรับใช้เรียนดนตรีได้ โดยอาจดัดแปลงมาจากบทฝึกร้องของโคดาไล (Kodaly) เป็นเพลงแนวเดี่ยว หรือเพลงสองแนว ซึ่งอาจนำเอาเพลงพื้นบ้านไทยมาใช้ฝึกได้ เพราะการเรียนดนตรีด้วยการร้องเพลงเป็นวิธีการที่สนุกสนาน ไม่ต้องลงทุนงบประมาณเรื่องเครื่องดนตรีมาก และเป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุดในการฝึกเรื่องโสตประสาททางดนตรีด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกโสตประสาทอย่างสม่ำเสมอ กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรในแง่ ความรู้ความเข้าใจในการบรรเลงดนตรี การตีความเพลง การวิเคราะห์หรือวิจารณ์งานในการทางดนตรี

2. ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจพฤติกรรมการสอนโสตประสาทของครูดนตรีในประเทศไทยในทุกระดับ เพราะจะทำให้ได้รับข้อเท็จจริงในการปฏิบัติการสอนดนตรีสากล และผลการวิจัยจะ

ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีได้เป็นอย่างดี ดังเห็นจากงานวิจัยฉบับนี้แม้จะศึกษาจากครู
ดนตรีที่เป็นกลุ่มเล็ก แต่ก็ช่วยให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายอันเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์อย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

- กัธธร สนนทวงศั ฅ อญุทธยา. (2509). การทดสอบเทียบมาตรฐานดนตรีของสถาบันดนตรีในสหราชอาณาจักร. กรุงเทพมหานคร: อัดสำเนา
- ฅนรุทธ สุตทจิตต์. (2535). จิตวิทยาการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . (2537). หลักการของโคคายสู่การปฏิบัติ : วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโคคาย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . (2540). สังคีตนิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2543). การสอนดนตรีสำหรับเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คุษฎี พนมมยงค์ บุญทศนกุล. (2537). สานฝันด้วยเสียงเพลง. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านเพลง.
- _____ . (2539). ลมหายใจ . . . ดนตรี...ชีวิต : การฝึกดนตรีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านเพลง.
- พัชรินทร์ เทมวรรณ มนต์ พูอินหลง พูนพิศ อมาตยกุล. (2526). ความรู้เบื้องต้นในการนำเสนอดนตรีเพื่อความเข้าใจและความชื่นชม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์.
- วัชรินทร์ สายสาระ. (2533). เทคนิคการฝึกโสตประสาท. (พิมพ์ครั้งที่ 1). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิรัช ชูสูงเนิน. (2520). ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถม.(พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมชาย รัศมี. (2536). เทคนิคการแกะเพลง. (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร.
- สมชาย อมะรักษ์. (2529). ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สุกรี เจริญสุข. (2532). จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.

Akkalux Laocharoen . (Abstract) A COMPARISON OF ACADEMIC ACHIEVEMENT OF EAR-TRAINING IN THE COURSE OF MUSIC SKILL I BETWEEN SEPARATE RHYTHM AND MELODY METHODOLOGY AND COMBINATION METHODOLOGY FOR MATTAYOMSUKSA 1, DRAMATIC ARTS COLLEGE. Thailand : College of Music , Mahidol University.

Eric Hollis. (1997). Aural Training Book 1 Grade 1 – 4 . (2nd Edition). London : Guildhall School of Music & Drama.

_____. (1997). Aural Training Book 2 Grade 5 – 8 . (2nd Edition). London : Guildhall School of Music & Drama.

Professor G Wiggins. (Abstract) AN AUTOMATED EAR TRAINING TOOL FOR TRAINEE MUSICIANS . Fettes College. University of Edinburgh.

TRINITY GUILDHALL. (2007). Aural Book 1 Specimen Aural Tests Grade 1-5. (1st edition) London : Halstan & Co. Ltd.

_____. (2007). Aural Book 2 Specimen Aural Tests Grade 6-8. (1st edition) London : Halstan & Co. Ltd.

The Associated Board of the Royal Schools of Music. (1995). Specimen Aural Tests Grades 1- 5. (revised edition). London : ABRSM publishing.

_____. (1995). Specimen Aural Tests Grades 6- 8. (revised edition). London : ABRSM publishing.

Trinity College of music. (2001). Specimen Ear Tests Book One. (revised edition). London : Caligraving Limited.

_____. (2001). Specimen Ear Tests Book Two. (revised edition). London : Caligraving Limited.

_____. (2001). Specimen Ear Tests Book Three. (revised edition). London : Caligraving Limited.

_____. (2001). Specimen Ear Tests Book Four. (revised edition). London : Caligraving Limited.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

“การวิเคราะห์การสอบโสตประสาททางดนตรี กรณีศึกษา
สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร”

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

“การวิเคราะห์การสอบไล่ประสาททางดนตรี กรณีศึกษา
สถาบันสอบเทียบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร”

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสภาพการเรียนรู้วิธีฝึกไล่ประสาทของอาจารย์

ตอนที่ 3 เป็นความเห็นของอาจารย์ดนตรีต่อสภาพการสอนไล่ประสาท

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง [] ตาม
ความเป็นจริง

1.1 เพศ [] ชาย [] หญิง

1.2 อายุ [] 20-30 ปี [] 31-40 ปี [] 41 ขึ้นไป

1.3 การศึกษา (เฉพาะผู้ที่ศึกษาสาขาดนตรีโดยตรง)

[] สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

[] สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

[] สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

1.4 การศึกษา (สำหรับผู้ที่ศึกษาสาขาอื่น ๆ)

[] สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

[] สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

[] สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

1.5 ประสบการณ์การเรียนดนตรี (สำหรับผู้ที่ศึกษาสาขาอื่น ๆ)

[] เรียนดนตรีกับโรงเรียนดนตรีเอกชน หรือ โครงการศึกษาดนตรีของหน่วย
งานราชการ หรือเอกชน

[] เรียนดนตรีกับอาจารย์ดนตรีเป็นการส่วนตัว

[] ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือจากตำราที่มี

1.6 ประสบการณ์การสอนดนตรี

[] 5-10 ปี [] มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นข้อความสภาพการเรียนรู้วิธีฝึกโศตประสาทของอาจารย์

2.1 ท่านได้ส่งนักเรียนเข้าร่วมทดสอบกับสถาบันทดสอบมาตรฐานดนตรีในสหราชอาณาจักร สถาบันใด และมีเหตุผลในการส่งสอบอย่างไร

2.2 ท่านได้มีวิธีการฝึกนักเรียนในการเตรียมตัวทดสอบโศตประสาททางดนตรี ในหัวข้อเรื่อง ระดับเสียง (Pitch) ทำนอง (Melody) และขั้นคู่เสียง (Interval) อย่างไร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย	นายประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์
การศึกษา	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การศึกษาระดับบัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์สากล) พ.ศ. 2534 – 2538 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีศึกษา) พ.ศ. 2543 – 2547
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผลงานวิจัย	แนวทางการพัฒนาการศึกษาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (โครงการทุนวิจัยไม่กำหนด ทิศทาง ประจำปี 2548) การศึกษาริบทของสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณ เงินรายได้ มศว ประจำปี 2549)
ผลงานวิชาการ	หนังสือ “หัดเล่นเปียโนเบื้องต้น + 3 VCD” ISBN 9749376455 หนังสือ “หัดเล่นไวโอลิน + 3 VCD” ISBN 9749265521 หนังสือ “ไวโอลินเทคนิค + 3 VCD” ISBN 9749336798 หนังสือ “ทฤษฎีดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน + 3 VCD ISBN 974933678X